

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ RESİM- İŞ ÖĞRETMENLİĞİ
ANABİLİM DALI

İLKÖĞRETİM 5. SINIF DÜZEYİ SANAT EĞİTİMİNDE,
MÜZE EĞİTİMİNİN ÖĞRENCİLERİN TUTUMLARINA ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Çiğdem UTKU

Danışman
Prof. Dr. Adnan TEPECİK

ANKARA-2008

ÖNSÖZ

Bu çalışmada, İlköğretim 5.sınıf öğrencilerinin Sanat Eğitiminde Müze Eğitiminin öğrencilerinin tutumlarına etkisi belirlemek üzerine biçimlendirilmiştir.

Araştırma ile Sanat Eğitimi kapsamındaki müze eğitiminin, yapılandırmacı öğretim yaklaşımına göre hazırlanmış M.E.B. tarafından onaylanmış Özel Tevfik Fikret Okulları Görsel Sanatlar programının ilköğretim Görsel Sanatlar dersine örnek oluşturması umulmuştur. Bu çerçevede İlköğretim görsel sanatlar dersinde Müze eğitiminin etkili kullanılmasının tutumlar üzerindeki etkisi belirlenmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın ortaya çıkmasında, gerek düşünce gerekse hayata geçirilme aşamasında yardım ve desteklerini gördüğüm tez danışmanım, Sayın Prof. Dr. Adnan TEPECİK'e teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Her konuda yardımcı olan ve manevi destekleriyle beni yalnız bırakmayan biricik annem ve babam Yurdanur UTKU ve Yaşar UTKU'ya, Genel Müdürüm Sayın Ayşe BAŞÇAVUŞOĞLU'na, İlköğretim Okulu Müdürüm Sayın Ayşe Oytun ÖZGÜR'e, Değerli yardımlarından ve fikirlerinden dolayı Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü hocalarından Yrd.Doç. Dr. Sayın Mukaddes ERDEM'e, çalışmamdaki değerli katkılarından ve yardımlarından dolayı arkadaşlarım Ölçme Değerlendirme Uzmanı Burçe DÖNMEZER ve Program Geliştirme Uzmanı Dr. Levent VEZNEDAROĞLU'na, manevi destek ve ilgililerini hiç esirgemeyen dostlarım Esra ÇEK'e, Seda BOZKURT'a, Şermin DENGİZ'e ve Mine VEZNEDAROĞLU'na şükranlarımı sunarım.

ÖZET

İLKÖĞRETİM 5. SINIF DÜZEYİ SANAT EĞİTİMİNDE,
MÜZE EĞİTİMİNİN
ÖĞRENCİLERİN TUTUMLARINA ETKİSİ

Utku, Çiğdem
Yüksek Lisans, Resim- İş Öğretmenliği Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Adnan TEPECİK
Ocak- 2008

Bu çalışmanın amacı, İlköğretim 5.sınıf düzeyi sanat eğitimi Görsel Sanatlar dersinde Müze Eğitiminin öğrencilerin tutumlarına etkisi saptanmaya çalışılmıştır.

Araştırma 2006- 2007 öğretim yılında Eryaman Toplu Konut İlköğretim Okulu, Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu ve Özel Tevfik Fikret Okulları 5.sınıf öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Araştırmada nicel veri toplama yönteminden yararlanılmış ve deneysel desen yöntemlerinden tekrarlı ölçümler deseni kullanılmıştır. Araştırmada veriler, araştırmacı araştırmacının kendisi tarafından hazırlanan tutum ölçeği ile elde edilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliliği ve güvenilirliğini belirleyebilmek için ölçeğin deneme uygulamasında Eryaman Toplu Konut İlköğretim Okulu 5.sınıf öğrencilerinden 50, Özel Tevfik Fikret Okulları 5.sınıf öğrencilerinden 40 öğrenci olmak üzere toplam 90 öğrenciye uygulanarak ön denemesi yapılmıştır. Yapı geçerliliğinin tespit edilmesi amacıyla SPSS 15.0 paket programı yardımıyla Temel Bileşenler Analizi Tekniği (Principal Component Analysis) kullanılmıştır. Araştırmaya katılan, Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu ve Özel Tevfik Fikret Okulları 5. sınıf öğrencilerine Sanat Eğitimi kapsamındaki Müze Eğitime yönelik tutumlarını ölçmek için hazırlanan tutum ölçeği, Müze Eğitimi verilmeden önce(ön test) ve Müze Eğitimi verildikten sonra (son test) uygulanmıştır. Elde edilen nicel verilerin analizinde Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu ve Özel Tevfik Fikret Okulları 5.sınıf öğrencilerinin tutum ölçeğindeki puanlarının ortalamaları arasındaki farkları ortaya koymak amacıyla “t-testi” kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda, yapılandırmacı öğretim yaklaşımına göre hazırlanmış Özel Tevfik Fikret Okulları Görsel Sanatlar Programının uygulandığı Özel Tevfik Fikret Okulları 5.sınıf öğrencileri ile M.E.B. Görsel Sanatlar Programının uygulandığı Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5.sınıf öğrencileri arasında Sanat Eğitimi kapsamındaki Müze eğitiminin tutum puanları açısından Özel Tevfik Fikret Okulları lehine anlamlı bir fark vardır.

Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre, M.E.B.'in Görsel Sanatlar Programı ile Özel Tevfik Fikret Okulları tarafından hazırlanan program karşılaştırıldığında Özel Tevfik Fikret Okullarının hazırladığı M.E.B. tarafından onaylanmış programın müze eğitimi kapsamında, kazanımları ve etkinlikleri bakımından daha etkili sonuçlar verdiği, içeriğinin daha olumlu tutumlara neden olduğu düşünülerek yeni araştırmalara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

ABSTRACT**MUSEUM EDUCATION IN VISUAL ARTS COURSES OF ARTS
EDUCATION PROGRAMS AT THE 5th GRADE LEVELS
OF ELEMENTARY SCHOOLS**

Utku, Çiğdem
Department of Art Education
Supervisor: Prof. Dr. Adnan TEPECİK
Ocak- 2008

The purpose of this study is to find out the effects of Museum Education in Visual Arts courses of arts education programs at the 5th grade levels of Elementary Schools.

The study has been conducted on 5th grade students of Eryaman Housing Estate Elementary School, Hasan Ali Yücel Elementary School and Private Tevfik Fikret Schools in the 2006 - 2007 educational years. The study utilized the quantitative data collection method and employed the repeated measures design of the experimental design methods. Data in the study has been obtained by a behavior scale prepared by the researcher herself. Pre-trial has been made by practice on 90 students, 50 being 5th grade students of Eryaman Housing Estate Elementary School and 40 being 5th grade students of Private Tevfik Fikret Schools during the trial practice of the scale in order to be able to determine the structural validity and reliability of the scale. To determine structural validity, Principal Component Analysis Technique has been employed with the help of SPSS 15.0 package software. The behavior scale prepared to measure the behaviors of Hasan Ali Yücel Elementary School and Private Tevfik Fikret Schools 5th grade students participating the study aimed at Museum Education within the scope of Arts Education has been conducted before the Museum Education (pre-test) and after the Museum Education (post-test). "T-test" has been employed in the analysis of qualitative data to reveal the differences between the averages of the scores of

Hasan Ali Yücel Elementary School and Private Tevfik Fikret Schools 5th grade students in the behavior scale.

In conclusion, a meaningful difference was found on behalf of Private Tevfik Fikret Schools between the 5th grade students of Private Tevfik Fikret Schools where Private Tevfik Fikret Schools Visual Arts Program prepared according to the constructivist teaching approach is in place and 5th grade students of Hasan Ali Yücel Elementary School where Ministry of National Education Visual Arts Program is in place with regards the education scores of Museum Education within the scope of Arts Education.

Based on the findings obtained in this research, comparing the Visual Arts Program of Ministry of National Education and the Program prepared by Private Tevfik Fikret Schools, it has been concluded that the Program prepared by the Ministry of National Education yielded better results within the scope of Museum Education with regards its gains and efficiency, and its content resulted in more positive behaviors; with recommendations aimed at the conduct of new researches

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.....	I
ÖNSÖZ.....	II
ÖZET.....	III
ABSTRACT.....	V
TABLolar LİSTESİ.....	X
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	XII

BÖLÜM I**GİRİŞ**

1.1	Problem Durumu.....	1
1.2	Problem Cümlesi.....	5
1.3	Araştırmanın Amacı.....	6
1.4	Araştırmanın Önemi.....	6
1.5	Araştırmanın Sınırlılıklar.....	7
1.6	Varsayımlar.....	7
1.7	Tanımlar.....	8

BÖLÜM II**KAVRAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR**

2.1.	SANAT EĞİTİMİ.....	11
2.2.	SANAT EĞİTİMİNİN GELİŞİMİ.....	15
2.2.1.	Batı'da Sanat Eğitiminin Gelişimi.....	15
2.2.2.	Ülkemizde Sanat Eğitimi.....	18
2.3.	SANAT EĞİTİMİNİN GEREKLİLİĞİ.....	26

2.4.SANAT EĞİTİMİNİN İLKE VE AMAÇLARI.....	30
2.5. ÇOK ALANLI SANAT EĞİTİMİ YÖNTEMİ.....	36
2.6. MÜZE, MÜZECİLİK VE MÜZE EĞİTİMİ.....	43
2.6.1. Kavram Olarak Müze.....	43
2.6.2. Müze Eğitimi.....	45
2.6.3. Müze Eğitiminin Gerekliği ve Önemi.....	49
2.6.4 Verimli Bir Müze Ziyareti (Öğrenme Potansiyeli Yüksek) Düzenlemek İçin Öğretmenin Yapması Gerekenler.....	54

BÖLÜM III

İlgili Araştırmalar.....	57
--------------------------	----

BÖLÜM IV

YÖNTEM

4.1 Araştırma Modeli.....	65
4.2 Evren ve Örneklem.....	65
4.3 Veri Toplama Araçları ve Geliştirilmeleri.....	66
4.4 Verilerin Çözümlemesi.....	70

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUMLAR

5.1 Araştırmanın Nicel Bulgu ve Yorumları.....	81
- Birinci alt probleme ilişkin bulgular.....	81

- İkinci alt probleme ilişkin bulgular.....	83
- Üçüncü alt probleme ilişkin bulgular.....	85
- Dördüncü alt probleme ilişkin bulgular.....	86

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar.....	89
6.2. Öneriler.....	92

KAYNAKÇA.....	95
EKLER.....	106
EK- 1: Müze Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği.....	106
EK- 2: Özel Tefvik Fikret Okulları Görsel Sanatlar Dersi 5.Sınıf Programı.....	107
EK- 3: M.E.B Görsel Sanatlar Dersi 5.sınıf Programı.....	140

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Tutum ölçeğinde yer alan maddelere ilişkin maddelerin faktör yükleri.....69

Tablo 2: Özel Tefvik Fikret Okulları ve Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5.sınıf öğrencilerinin Sanat Eğitimi Görsel Sanatlar Dersinde müze eğitimi almadan önce(ön test) 2006- 2007 Öğretim Yılı başında Müze eğitime ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan uygulamadan elde edilen dağılımın betimsel istatistikleri71

Tablo 3: Özel Tefvik Fikret Okulları ve Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5.sınıf öğrencilerinin Sanat Eğitimi Görsel Sanatlar Dersinde müze eğitimi aldıktan sonra (son test) 2006- 2007 Öğretim Yılı sonunda Müze eğitime ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan uygulamadan elde edilen dağılımın betimsel istatistikleri75

Tablo 4: Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5.sınıf öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersinde Müze eğitimi almadan öncesine(ön test) ve sonrasına(son test) ilişkin ortalama puanların t testi sonuçları82

Tablo 5: Özel Tefvik Fikret Okulları 5.sınıf öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersinde Müze eğitimi almadan öncesine(ön test) ve sonrasına(son test) ilişkin ortalama puanların t testi sonuçları.....83

Tablo 6: Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu ve Özel Tefvik Fikret Okulları 5.sınıf öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersinde Müze eğitimi almadan öncesine(ön test) ilişkin ortalama puanların t testi sonuçları85

Tablo 7: Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu ve Özel Tefik Fikret Okulları 5.sınıf öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersinde Müze eğitimi aldıktan sonrasına(son test) ilişkin ortalama puanların t testi sonuçları.....	87
--	----

ŞEKİLLER

Şekil 1: Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5.sınıf öğrencilerinin Sanat eğitimi kapsamında müze eğitimi almadan önce uygulanan Tutum ölçeğinden elde edilen toplam puanlarına ait grafiği.....72

Şekil 2: Özel Tevfik Fikret Okulları 5.sınıf öğrencilerinin Sanat eğitimi kapsamında müze eğitimi almadan önce uygulanan Tutum ölçeğinden elde edilen toplam puanlarına ait grafiği.....73

Şekil 3: Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5.sınıf öğrencilerinin Sanat eğitimi kapsamında müze eğitimi aldıktan sonra uygulanan Tutum ölçeğinden elde edilen toplam puanlarına ait grafiği.....77

Şekil 4: Özel Tevfik Fikret Okulları 5.sınıf öğrencilerinin Sanat eğitimi kapsamında müze eğitimi aldıktan sonra uygulanan Tutum ölçeğinden elde edilen toplam puanlarına ait grafiği.....78

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, problem cümlesi, araştırmanın önemi, araştırmanın sınırlılıkları, varsayımlar ve tanımlar yer almaktadır.

1.1 Problem Durumu

Eğitim, günümüzün en önemli sosyal konularından biridir. Her gün gelişen teknoloji ve gelişmeler düşünüldüğünde bunların sosyal alanın en önemli unsuru olan eğitime etkisi yadsınamayacak bir gerçektir. Çünkü eğitim bireylerin, toplumların ve dolayısıyla ulusların kalkınmışlığının ve sosyalliğinin en önemli göstergesidir. Bunlar bize gösteriyor ki, eğitimin kalitesi ve niteliği bireylerin değişen bu yaşam şartlarına uyum sağlaması için gerekli en önemli koşul olmaktadır.

“Eğitim, dar ve geniş anlamda olmak üzere iki kısma ayrılabilir. Dar anlamda eğitim, insanın teknik ve bilimle ilişkisini kuran araçtır... Geniş anlamda eğitim, bireylerin içinde doğup büyüdükleri, yaşamlarını sürdürdükleri toplumun değerlerini, bilgi birikimlerini, geliştirdikleri çeşitli becerileri öğrenmeleri ve öğrendiklerini kendinden sonra gelen kuşağa aktarmaları sürecini içerir” (Akkutay, 1999:35)

Bireyin eğitimi sadece okulla sınırlı bir eğitim değildir. Eğitim bireyin doğumundan ölümüne kadar devam eden bir süreçtir. Küçükahmet’in de (2003:6) dediği gibi “sürekli eğitim- yaşam boyu eğitim” denilebilir. Bireyin yaşam boyu aldığı eğitim süresince sanat, kendisini matematik, fizik, kimya vb. gibi diğer

alanlara göre özel yapısı gereği daha fazla hissettirir. Çünkü sanat alanı diğerlerine göre farklı bir iletişim aracıdır. O “her zaman farklı ülkelerden ve kültürlerden insanlar, farklı cinsler, farklı sosyal, etnik ya da güç grupları arasında köprü kurar ve insanlar arasındaki farklılıkları, çatışmaları ve baskıları bir tarafa bıraktıracak, onların birlikte yaşayabilmesini sağlar”(Castell, 2001: 4). Bu anlamda sanatın, renk, dil, din, ırk ayrımı yapmaksızın tüm dünyanın evrensel dili olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü sanat, eserini izleyenlerin paylaştığı ortak duygu, değer, estetik, imge ve ifadedir.

“Sanat eğitimi kavramı, özellikle yetişen kuşaklar başta olmak üzere, tüm kitleye yönelen ve sanatı, sanatsallığı, devingen ve değişkenliği içinde kavratan, yaşamsal değerini belirleyen ve yaratıcılığı sanat ve düşün alanında geliştirme amacı taşıyan bir eğitsel programlar bütünüdür” (San, 1986:100). Sanat eğitiminde amaç, kendine güvenen, yeteneklerini sonuna kadar kullanabilen, kendini bugüne değil yarına da hazırlayabilen, dış dünyaya, insanlara açık, topluma ve çevresine saygı duyan, sorumluluk taşıyan ve üretken, akıllı ve duyarlı insanlar kazandırmaktır.

Görsel sanatlar eğitimi, bireyde değerler sisteminin oluşmasını sağlar. Görsel sanatlar eğitimi, bireylere çevrelerinde olan olayların ve nesnelerin veya sembollerin ne anlama geldiklerini anlayabilmeleri için gerekli olan becerileri kazanabilmelerine yardım eder (NAEA, 1994:3). Ayrıca görsel sanatlar eğitimi gereksinimi sadece bireylerin elde edeceği becerileri kazanmasını değil, aynı zamanda “ gerek okul öncesinden üniversite düzeyine kadar uygulanan örgün; gerekse boş zamanları değerlendirme, bir hobi alanı olarak yaygın biçimiyle müzelerde, özel ve devlet sanat galerilerinde, beşikten mezara ya da ömür boyu sürebilecek niteliğiyle geçen yüzyılın olduğu gibi, bilgi ve iletişim çağı olarak nitelenen yirmi birinci yüzyılında en önemli eğitim alanlarından biri olmaya devam edecektir” (Özsoy, 2003:15).

Türkiye’de görsel sanatlar eğitiminin sorunlarının, okul öncesi eğitim döneminden başlayıp üniversite dönemine kadar devam ettiği söylenebilir. Ancak, ilk ve ortaöğretimde çocukların ve gençlerin görsel sanatlar eğitimi ile ilgili sorunları çok önemlidir. Çünkü bu dönem çocuklarının sanatsal öğrenme yaşantıları canlı

tutulmak zorundadır. Öğrenme yaşantılarının canlı tutulması için öğretim yöntem ve tekniklerinde farklı uygulamalar yapmak ve eğitim ortamını çeşitlendirmek gerekmektedir. Bu dönemde verilecek nitelikli görsel sanatlar eğitimi bireylere estetik kişilik yapısı kazandırarak, onların toplumun yapıcı, yaratıcı ve üretken üyeleri haline gelmelerini sağlayacaktır (Balcı, 1996:18).

Günümüz görsel sanatlar eğitiminde alternatif eğitim ortam ve kaynaklarının özellikle gelişmiş ülkelerde (örn: Japonya) kullanıldığı görülmektedir. Bunlar arasında müzeler, galeriler ve sanatçı atölyeleri başta gelir. Müzelerin bir kaynak veya eğitim ortamı olarak kullanılmasında bu kurumların “eğitim” rolü etkili bir unsurdur. Alkan’ın da (1998:123) belirttiği gibi, “öğrenme süreçlerinde eğitim ortamlarından uygun biçimde yararlanıldığında öğrenme kolaylaşmakta, algılar güçlenmekte, öğrenme aktifleşmekte, öğrenmeye karşı ilgi ve izlenimlerin kalıcılığı artmakta, öğrenme zenginleşmektedir.”

Müzeler görsel sanatlar eğitimi ortamlarını zenginleştiren mekanlardır. Çünkü müze çocuklara, okulların verdiği estetik ve etik mantığını daha açık biçimde verir. Estetik mantığını elde etme etkinlikleri, bir sanat müzesinde onların yaptığı çalışmaları tanımlamak için kullandıkları sanatsal terimlerden dolayı daha ivedi biçimde görülebilir. (Vallace, 2004: 345-351)

Dünyada, müzenin yeni rolü, onların, özel olarak toplumun sosyal fonksiyonlarının yerine getirildiği bir yer olması yanında, aynı zamanda onların, kültürel yaşamın farklı düzeylerinde başka görevleri de üstlenmesi şeklinde ortaya çıkmaktadır. Onlar, eğitim ve okullar ile doğrudan işbirliği yaparak pedagojik amaçların yerine getirilmesi ve müzedeki yeni bilgileri elde etmek için araştırmalara cevap verebilecek gerekli yeterliliklere sahip olması ve turistlerin yoğun olduğu yerlerde doğrudan büyük sergilere teşebbüs etmeye kadar bir dizi etkinliği gerçekleştirmektedirler. Bu kurumlar sadece somut olan kültürel mirası korumak için oluşturulan bir yer değil, aynı zamanda yaratmak için bir alan ve somut olmayan kültürel mirası korumak için de uygun bir yerdir (Yoshida, 2004: 110).

İnsanların tecrübelerini anlayabilmelerine yardımcı olmak amacı ile müze ve galeriler sanat eğitimi için en iyi uygulama alanlarıdır. Varış'ın da (1988:221) belirttiği gibi yaratıcılığın gelişmesi için açık ve rahat bir atmosfer gerekir. Çocukların kendi kendilerine tecrübe edip keşfetmeleri gerekir. Bu anlamda çeşitli malzeme ve tecrübeler ile uyarılmış bir çevre programa yardım eder. Ayrıca müzeler somut eserleri sunmasıyla tam öğrenmenin gerçekleşmesine katkıda bulunur (Michael,1983:86).

Okullarda verilen bilgilerin öğrenilmesi ve kalıcı hale getirilebilmesi yanında öğrencilerin öğrenmeye olan istekliliğinin artırılması da önemlidir. Bu amacın gerçekleştirilebilmesinde de ders öğretim programları ve buna bağlı olarak da öğretimde kullanılacak kaynak, araç-gereç ve eğitim ortamının katkısı büyüktür. Görsel sanatlar dersinin, öğrencilerin bilişsel becerileri elde etmesini sağlamasıyla birlikte duyuşsal becerileri de kazandıracak durumda olması önemlidir.

İlköğretim 5.Sınıf düzeyi sanat eğitiminde verilen müze eğitiminin öğrencilerin tutumlarının oluşması ve değişmesindeki etkisinin ve öneminin büyük olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle Görsel sanatlar dersinde, müze eğitimi yoluyla tarihi eserler ve kültür varlıklarının tanıtımının sağlanması, tarihi eserler ve kültür varlıklarının korunması ve gözetilmesi duyarlılığının kazanılması, geçmişteki sanat ve kültür değerleriyle çağdaş estetik değerler arasında ilişki bilicinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Bu araştırmada ilköğretim birinci kademe programında yer alan Görsel Sanatlar Derslerindeki Müze Eğitimi programı ile bu amaçların ne ölçüde gerçekleştirildiği ölçülmeye çalışılmıştır.

İlköğretim düzeyindeki eğitim örgün eğitimin önemli kademelerinden biridir. Görsel sanatlar dersinde müzeden ve bu kuruma bağlı olarak içerisinde barındırdığı eserlerden yararlanmak ve ders programlarını yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına

göre hazırlanmış etkinliklerle uygulamak, görsel sanatlar eğitiminin niteliği, genel ve özel amaçlarının gerçekleştirilebilmesi ve programda belirtilen becerilerin kazandırılması bakımından önemli kabul edilmiştir. Bundan dolayı böyle bir araştırmanın yapılması ve öneriler geliştirilmesi bir ihtiyaç olarak görülmüştür.

1.2 Problem Cümlesi

İlköğretim okulu 1.Kademe 5.Sınıf düzeyi sanat eğitimi dersinde verilen Müze Eğitiminin öğrencilerin müze eğitimine ilişkin tutumlarına etkisi var mıdır?

Alt Problemler;

- Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulunda 5.Sınıf öğrencilerinin sanat eğitimi dersi kapsamındaki müze eğitimini almadan önce ve aldıktan sonra müze eğitimine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Özel Tevfik Fikret Okullarında 5.Sınıf öğrencilerinin sanat eğitimi dersi kapsamındaki müze eğitimini almadan önce ve aldıktan sonra müze eğitimine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu'nda ve Özel Tevfik Fikret Okulları'ndaki 5.Sınıf öğrencilerinin sanat eğitimi dersi kapsamındaki müze eğitimini almadan önce müze eğitimine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu'nda ve Özel Tevfik Fikret Okulları'ndaki 5.Sınıf öğrencilerinin sanat eğitimi dersi kapsamındaki müze eğitimini aldıktan sonra müze eğitimine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.3 Araştırmanın Amacı

Görsel sanatlar eğitiminde anlama, sanatı takdir etme ve uygulama becerileri kazandırmanın, bireylere verilecek eğitimin niteliği ile ilişkili olduğu düşünülebilir. Bu niteliği sağlayabilmek için derste kullanılan kaynaklar ile programa alternatif ünite ve ders planları sunulabilir. Görsel sanatlar dersinde, müze eğitiminin sanatı anlama ve öğrenmedeki etkisini ortaya koymak ve öğrencinin öğrenmeye aktif katılımını sağlayan yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına göre etkinlik örneklerini ortaya koymanın bir gereksinim olduğu düşünülebilir.

Görsel sanatlar dersi içerisindeki müze eğitiminde, kültür ve sanat eserlerini yerinde görmek, tarihsel inceleme yapmak, eser eleştirisi, estetik ve uygulama çalışmaları yapmak bireyin öğrenme ortamına aktif olarak katılmasını, duyuşsal öğrenmeler elde etmesini ve bilginin kalıcı olmasını sağlayabilir.

Bu araştırmanın amacı, İlköğretim 5. Sınıf düzeyi sanat eğitiminde verilen müze eğitiminin öğrencilerin tutumlarına etkisi var mıdır? sorusuna yanıt aramaktır.

1.4 Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, görsel sanatlar dersinde müze eğitiminin öğrencilerin tutumlarındaki değişiklikleri yansıtması, görsel sanatlar dersi programının uygulamasına ilişkin mevcut durumu belirleyerek ileride yapılabilecek değişiklik ya da yeniliklerin hangi yönde olması gerektiği konusunda fikir verebilmesi açısından önemlidir.

Yine araştırmada, İlköğretim 1.Kademe görsel sanatlar dersinde müze eğitiminde içerik bakımından zenginleştirilmiş bir programın, örnek ünite ders planları, etkinlik örnekleri ve çalışmalarını sunması bakımından, eğitim alanında güncelliğini korumakta olan ve içeriğinde öğrenme, sorgulama, analiz yapma, ders dışı alan gezilerine ağırlık vererek birincil kaynakları yerinde görme, inceleme – araştırma yapma, gezi yönteminin gerçekleştirme, empati yapma vb. becerileri

kazandırmayı amaçlayan yapılandırmacı anlayışa göre hazırlanmış etkinlik örneklerini sunması bakımından da önemlidir.

1.5 Araştırmanın Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Özel Tefvik Fikret Okulları, Eryaman Toplu Konut İlköğretim Okulu ve Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5. Sınıf öğrencileri ile,
2. Görsel Sanatlar Dersi içerisindeki müze eğitimi programı ile,
3. 2006- 2007 öğretim yılı ile,
4. Öğrencilerin müze eğitimine ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla hazırlanmış tutum ölçeği maddelerine verilen cevapların objektifliği kapsamı ile sınırlıdır.

1.6 Varsayımlar

1. Müze eğitimine ilişkin tutum ölçeğini alan öğrencilerin tümünün bu konudaki tutumlarını yansıttıkları, varsayılmaktadır.

1.7 Tanımlar

ÇASEY:Çok alanlı sanat eğitimi yöntemi

Eğitim: Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme, terbiye (TDK. Türkçe Sözlüğü).

Sanat Eğitimi: Genel anlamda, güzel sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı sanatsal eğitimidir (San, 1983:19).

Örgün: Bir işi gerçekleştirmek amacıyla türlü ve düzenli görevler yapan organlardan oluşan (TDK. Türkçe Sözlüğü).

Tutum: Tutum bir bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilimdir. (Kağıtçıbaşı, 1979: 84).

Plastik sanatlar: Heykel, seramik gibi üç boyutlu olan sanatlar (TDK. Türkçe Sözlüğü).

Estetik: Sanatsal yaratının genel yasalarıyla sanatta ve hayatta güzelliğin kuramsal bilimi, güzel duyu, bedii, bediiyat (TDK. Türkçe Sözlüğü).

Korelasyon: Korelasyon Analizinde, bir anakütleden seçilmiş en az iki veya daha fazla örnek grup alınarak, bu gruplar arasındaki etkileşime bir katsayı yardımıyla bakılır. Bu katsayı korelasyon katsayısıdır ve r ile gösterilir.

Ölçek: Bir değişkenin boyutlarına, sayısal veya niteliksel olarak belirlemede kullanılan önceden kabul edilmiş birimler sistemidir (Arseven, 2001: 77).

Ölçme: Bir nesnenin niteliğinin ve niceliğinin, bir birimle karşılaştırılarak, kaç birim geldiğini ortaya çıkarmaktır (Başaran, 2000: 266).

Kazanım: Kazanım “Kazanma işidir” Kazanımlar ölçülebilir özellikler taşır (Küçükahmet, 2005: 377).Öğrenme süresi içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar yolu ile öğrencinin kazanması beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerlerdir (M.E.B., 2004: 12).

DeneySEL desen: Deney ve kontrol grupları diye adlandırılan iki farklı grubun araştırmaya dahil edilmesi, deney grubunun işleme tabii tutulduktan sonra elde edilen sonuçların her iki gruba karşılaştırılmasından oluşan bir yöntemdir(Ekiz, 2003:99).

Yaratıcı düşünme: Orjinellik ve özgünlük/yeni fikirler oluşturma, imgeleme, sıra dışı bağlantılar kurma, sezgi, duygu ve tutkulara açık olama, risk alma, cesaret ve meydan okuma (Öğülmüş, 2004: 14).

Eğitim Programı: Genel anlamda öğrencilerin yaşantılarını düzenleme olarak tanımlanabilir (Demirel,1997:6).

Güvenirlilik Katsayısı: Ölçümlerin tutarlılığını saptamada ikinci yaklaşım; aynı objelerle ilgili iki ölçüm arasındaki korelasyonun hesaplanmasıdır (Tavşancıl, 2005: 19).

Kapsam geçerliği: Bu geçerlik türü, ölçme aracı içindeki maddeler veya soruların ölçme aracının ölçmeyi amaçladığı konuları dengeli bir şekilde temsil etme derecesidir (Tavşancıl, 2005: 38).

Örnekleme: Belli bir evrenden, belli kurallara göre seçilmiş ve seçildiği evreni temsil yeterliği kabul edilen küçük kümedir (Karasar, 1994:78).

Evren: Araştırma sonuçlarının genellenmek istediği elemanlara bütünüdür (Karasar, 1994:81).

NAEA: National Art Education Association

SPSS: Statistic Package for Social Sciences

BÖLÜM II

SANAT EĞİTİMİ

2.1. SANAT EĞİTİMİ

Sanat bir anlatım aracıdır; dil ifade için nasıl mürekkep, kağıt, baskı makinası vb. kullanıyorsa sanat da kendi malzemesiyle birçok mesajlar taşır. Başlıca sanat faaliyetlerinin hepsi de bize bir şeyler anlatmaya çalışır. Evrensel olan şeyler, insan veya sanatın kendisi hakkında başka şeyler anlatır. Sanat aynı zamanda bir bilgi tarzıdır ve sanat dünyası bilim ya da felsefe dünyasındaki bilgiler kadar değerli, insana yararlı bilgilerdir. Onu öteki tarzlarıyla paralel tuttuğumuzda durum budur, fakat insanın çevresini anlamasında bu bilginin insanlık tarihinde tuttuğu yer ötekilere göre bambaşkadır (Read,1981).

Sanat sistemleri içerisinde sanat eğitimi bir alan olarak XIX. yüzyıldan beri tartışılmaktadır. Sanat eğitiminde bugüne kadar çizim dersleri, sanat yoluyla eğitim, sanat için eğitim, estetik eğitimi olmak üzere dört görüş ortaya konulmuştur. Bu görüşler doğrultusunda genişleyen sanat eğitimi müfredatlarını karşılayabilecek alan ismi konusunda “Möller, sanat derslerinin karşıtı olarak Görsel iletişim’i benimserken, Gifforn, Estetik alanda eğitimi tercih etmektedir (Bingöl, 1992).

Sanat eğitimi, genel anlamda güzel sanatların tüm alanlarını kapsayan okul içi ve okul dışı yaratıcı eğitim sürecidir (Boydaş ve Balcı, 1997: 169).

Zaman zaman müzik ve edebiyat gibi sanat türlerinin dışarıda bırakılarak, plastik sanat eğitimi ya da görsel sanatlar eğitimi gibi kavramlara gidilmiştir. Zaman zaman da müzik, yazın, drama türleri gibi sanat dallarının da sanat eğitimi kapsamı içinde düşünülüp, bu geniş anlamın tam hakkını verebilmek için mzsel eğitim ya da estetik eğitim gibi kavramlar önerilmiştir. (San, 1983)

Sanat eğitiminin beş alanı;

1. Görsel-Yorumsal Sanatlar (Plastik Sanatlar)
2. Dilsel ve Sözel Sanatlar Alanı(Yazın Sanatı)
3. Sessel Sanatlar Alanı (Müzik Alanı)
4. Devinim ve Devim Duyusal (Kinestetik)Sanatlar Alanı (Harekete Dayalı Sanatlar-Dans vb. sanatlar)
5. Eylem Sanatları Alanı (Tiyatro-drama ve Gösterim Sanatları)

Böyle bir sınıflamada, ne yazın sanatı güzel sanatlar kavramının dışında kalmaktadır ne de dans ya da sinema, film, video ya da müzikal, mim gibi sahne sanatları önekleri güzel sanatlar kavramının dışında kalmamaktadır (San, 1998).

Sanat eğitimi, okullarda bugün okutulmakta olan Görsel Sanatlar Eğitimi dersi karşılığı kullanılmak istenen bir tanımdır. Sanat eğitimi kimi zaman da tanımı kullanan kişi ve kuruma göre anlam değiştirmektedir. Sanat eğitimi ile ilgili aynı konunun tartışıldığı ortamlarda bile yanlış anlamalar sürüp gitmektedir. ‘‘Sanat Eğitimi’’nin yeni bir alan ve yeni bir tanım olmasından kaynaklanan bu karşılığın öteki nedenleri arasında, kurumlar arası iletişim eksikliğini tanım ve terim üretmede kurumlaşmamış olmayı; eviri yoluyla dilimize girmiş terim ve kavram çeşitliliğini sağlayabiliriz. Ayrıca bilim ve sanat çevrelerince kullanılarak yaygınlaştırılmaya

çalışılan “sanat eğitimi”nin yalnız görsel sanatlar dallarında yapılan eğitimi mi belirlediği yoksa tüm sanatları içine alan geniş bir anlam mı taşıdığı hala tartışma konusudur. Read “Sanatın Anlamı” adlı kitabında “sanat” sözcüğünün daha çok plastik ya da görsel sanatlara bağlandığını, ancak tüm sanatları kapsayan geniş bir tanım olarak ele alınması gerektiğini söyler. (Kırıçoğlu,1991)

İnsan eli, parçalarından birisi olan bir parmakla adlandırılmaz. El kavramı, bütün parmakları ve onların birlikteliğini, işlevini kapsayan bir tanımdır(Boydaş, 1996). Görsel sanatlar dersleri sadece sanat eğitimi vermekle kalmaz, onların tüm gelişimlerine yardımcı olur. Sanat yoluyla insanlar kişisel bütünlüğe kavuşurlar ve dolayısıyla toplumsal bütünlük sağlanmış olur (M.E.B.,1992).

Bütün sanatları ve bu sanatların birbiri ile ilişkisini düşünsel boyutta, sanatçı, izleyici, toplum, kültür ve eğitim bağlamında inceleyen kuramsal çalışmalara “Güzel Sanatlar Eğitimi” denir. Görsel sanatlar, resim, heykel, mimarlık, grafik sanatlar, endüstri tasarımı, uygulamalı sanatlar, sinematografi, fotoğrafı, tekstil, moda tasarımı, seramik, bilgisayar destekli eğitim gibi geniş bir alanı kapsar. Bu dalların tümüyle ilgili olarak okul öncesinden yüksek öğrenime kadar her aşamadaki sanat eğitimi ve öğretimi ile ilgili kuramsal ve uygulamalı çalışmalara “Görsel Sanatlar Eğitimi” veya “Sanat Eğitimi” diyebiliriz (Kırıçoğlu,1991:7).

Dar anlamıyla sanat eğitimi görsel sanatların eğitimi ve öğretimiyle ilgilenir. Bu öğretimin kapsamı içinde, uygulamaya yönelik sanat etkinlikleri, sanat yapıtı inceleme, sanat tarihi ve estetik yer alır. Dahası, sanat eğitimi, araç, gereç ve atölye donanımı ile öğretim programları, çalışma düzeni, değerlendirme gibi yöntemsel konuları da içerir.

Geniş anlamıyla “sanat eğitimi” eğitim ve bilimin bir dalı olarak sanatın, estetiğin, sanat tarihinin eğitim ve öğretimle ilgili bütün sorunlarıyla ilgilenir. Bireyin sanatsal ve estetik gelişimi, sanatta öğrenme ve yaratıcılık eğitimi, sanat öğretiminin konuları içinde yer alır (Kırıçoğlu, 2003: 2 -3).

Sanat eğitimi ile öğrencilerin gören, düşünen bireyler olmaları amaçlanır. Öğrencilerin araştırma, analiz, sentez yapabilme yönleri geliştirilir. Read (1960), “Sanat insanın kendi insanlığını tanımasıdır” der. Yani sanat eğitimi ile öğrenci önce kendini tanır, içinde yaşadığı toplum ile iletişim kurar. Daha sonra da yaşadığı toplumda meydana gelen problemleri görebilen ve bu problemlere çözüm yolları üretebilen bireyler olurlar. Çağdaş bireylerin yetişmesinde önemli yer tutan sanat eğitimi okul programlarında gerekli ölçüde yer almalı, programlar da değişen şartlar karşısında kendini yenilemelidir.

Sanat eğitimi çocuğun kendini özgürce ifade edebildiği bir ortamdır. Çocuğun kişiliğinin gelişmesinde, kendine güvenmesinde önemli rol oynar. Atölye derslerinde paylaşma, sorumluluk, düzen, malzemeyi kullanma konularında bilinçlenir. Sanat eğitimi, özgür, barışçı, insancıl, yaratıcı, toplumu ile bütünleşmiş, değişen şartlara göre kendini yenileyebilen, geleceğin izlerini yansıtan çocukların yetişmesi için vazgeçilmez bir dünyadır. Sanat eğitimi çocuklara, kültür, sanat ve tarih değerlerini kazandırırken aynı zamanda onların özgürce yaratıcı güçlerini ortaya koyabilecekleri bir süreç olmalıdır (Buyurgan, 2001: 12-13).

Çocukların ve gençlerin örgün eğitim içerisinde, çeşitli yaş gruplarına ait bireylerin yaygın eğitim yoluyla sanat yeteneklerini geliştirmek sanat eğitiminin kapsamı içerisinde yer almaktadır. Özellikle çocukların sanat eğitimi alması, onların hayatında kullanabileceği istenilen davranışları edinebilmesi için zorunludur. Böylelikle toplumda, estetik duyarlılığı olan ve bunu sergileyebilen; nazik, ince ruhlu, zevkli, saygılı, dürüst ve kişiliği oluşmuş bireylerin sayısının artmasında etkili olacaktır (Özsoy, 1998: 65).

Genel eğitim ve öğretimle insana dönük uğraşları, yöntemleri, amaç ve ilkelerinin özünde insan ruhunun yüceltilmesi, psikolojik farklılıkların gözetilerek bireylerin ruhsal gereksinimlerinin doyurulması, dengeli bir kişi yaratma çabası amaçlanmalıdır. Bu eylem sürdürülürken bir yandan da kişiye zihinsel birikimlerini kendi kendine anlatıp yorumlayarak bir şeyler yapma, yaratma olanağı sağlanır ki, birey böylece ruhsal boşalmaya, ruhen mutlu olma düzeyine ulaşarak daha dengeli bir tavır içine girer. Sanat eğitimi bireylerin, yaratıcı, kendine güvenen, üretken, estetik duyguları gelişmiş kişiler olmalarını amaçlarken, genelde aynı niteliklere sahip uygar bir toplum yaratma düşünüyü de gerçekleştirebilir.

2.2.SANAT EĞİTİMİNİN GELİŞİMİ

2.2.1. Batı'da Sanat Eğitiminin Gelişimi

Sanat eğitimi ile ilgili kaynaklar incelendiğinde en belirgin çabaların batıda gözlendiği söylenebilir. Toplumlar her alanda ilerlemeler kaydederken sanat eğitimi de bu değişimlere paralel olarak çeşitli aşamalardan geçip bugüne ulaşmıştır. Bu etkileşim ile de sanat eğitimi temelinden uygulamasına kadar her anlamda değişerek daha çağdaş, daha bilimsel bir görüntü kazanarak günümüze ulaşmıştır. İletişim alanındaki hızlı değişimler, uluslararası etkileşimi de arttırmıştır. Bu nedenle sanat eğitimi her ülkede farklı uygulamalar içerse de bu alana yaklaşım açısından benzerlikler görülmektedir.

Tarihsel gelişim içinde sanat eğitimi anlayışları ya bilime, teknolojiye, ussallaşmaya karşı bir denge ögesi olarak görülüp, bir gönül ve duygu eğitimi olarak anlaşılmış; tinsel ahlaksal boyutlar taşımış ya da çocuk resmi olgusuna dayanarak, çocukta bir dahi görmek yanılığısıyla, çocuk tümüyle serbest bırakılarak, her türlü disiplin ve ussal bağlamdan yoksun bir kuralsızlığa terk edilmiştir (San, 1984:7).

Sanatın insan yaşamındaki yeri ile birlikte bireyin eğitiminin önemi antik çağdan günümüze kadar geçerliliğini korumuştur. “Örneğin Plato sanatı, zihni bilgisizlikten ve aşırı duyarlılıktan kurtaran, insan düşüncesini entelektüelliğe ve tinselliğe yüceltici bir etmen olarak görürdü. İyilik, gerçeklik ve güzellik bu ideal dünyanın sanatla yetkinleşen öğeleriydi”. Sanat akla giden yolda bir koşuldu (Kırıçoğlu, 1991: 18).

Genel anlamda eğitim, bütün alanlarda geçirdiği evrelerle 4 dönemde sınıflandırılabilir. Batı uygarlığının karanlık çağından kurtulduğu ilk aydınlık dönemi, aklın öne alındığı aydınlanma dönemi, sanayi devriminin yarattığı endüstri çağı ve bilgi çağı dönemleri olarak bu dört dönem kategorileştirilebilir. Sanat eğitimi bu dönemlerde kendini göstermiş, bu dört dönemde değişerek ilk dönemden itibaren gelişim göstermiştir.

Sanat eğitimi alanında özellikle de sanatçı yetiştirmek için ancak sanatçı eğitimine pek az önem veren akademiler, XV. yüzyıl sonuyla, XVI. yüzyıl başlarında İtalya'nın çeşitli bölgelerinde kurulmuştur. Bunların içinde en ünlüsü yalnızca sanat kuramı ve uygulamalarını tartışmak için bir araya gelen amatör sanatçılar topluluğu olduğu anlaşılan Leonardo da Vinci Akademisidir. Bu ilk akademiden sonra eğitim amaçlı ilk gerçek akademi, ressam ve sanat tarihçisi Giorgio Vasari'nin özendirmeyle Dük 1.Casino de Medici tarafından 1562'de Floransa'da kurulan Tsarım Akademisi(Academia del Disegno) olmuştur. Akademiyi Casimo'nun kendisi ve Michelangelo yönetiyordu. Giorgio Vasari'nin ön ayak olduğu akademi dağılıncaya, onun düşlerini 1593'te ressam Frederico Zuccari ile Kardinal Aziz Carlo Boromeo'nun kurdukları San Luca Akademisi sürdürdü. Bu akademi modern akademilerin ilk örneği oldu (Ana Britanica, s.46,cilt 19).

Bu örnekler birinci dönem olan aydınlanma döneminin örnekleridir. Sanatın bireyin eğitiminde önemli yer tuttuğu, her yönüyle antik çağla ilişkisi kurularak, yenilikler üreten aydınlanma çağında görülür. İkinci dönem diyebileceğimiz aydınlanma dönemi sanat eğitimi gerektiriyordu. Bu çağda Schiller mektuplarında

mantıksal ve duyuşsal olanı sanatla birleştirerek insanın ideal uyuma ulaşacağını ve estetik eğitimin, insanın uyum içinde yetişmesindeki 6nemini belirtir.

Sanat eğitimi; çalışma alanı itibariyle t6m bilim dalları ile ilişkilidir, bu alan kalkınmasını sağlamış 6lkelerde bilim eğitimiyle aynı paralelde gelişme g6stermiştir. R6nesans d6neminde usta-ıracak ilişkisine dayanan sanat eğitimi, 19.y6zyılda Avrupa’da end6stri devriminin başlamasıyla birlikte, mal ve hizmet artışında meydana gelen 6retim patlaması, sanat eğitimi kavramlarının yeniden ele alınmasını g6ndeme getirmiştir, çizim ve yazım eğitiminin birlikte ele alınmasını savunan eğitimcilerin fikirleri sayesinde okullarda yerini almıştır (Tepecik,2003:164)

XIX. y6zyılda sanatın bir ders olarak okullara girişi end6stri devrimiyle birlikte başlar. End6strinin hızla gelişimi end6striyel tasarıma olan gereksinimi g6ndeme getirdiğinden, 1800 yıllarında İngiltere’de sanat artık okul programlarına girmiştir. İngiliz sanat eğitimcisi M. Steveni “Ticari bilinci g6l6 XIX. y6zyılda sanat eğitiminde, estetikten çok tecimsel(ticari) amaç yeğlenir” der. Sanat insanı b6t6nleyici bir unsur olmaktan çıkıp, onu kolay yoldan hayata hazırlayan g6z ve elin uyumuna 6nem veren bir ders konumuna gelmiştir (Kırışoğlu, 1991:19).

W.Smith’e g6re “yazmak ve çizmek birbirine koşut davranışlardır. Nasıl yazının A, B, C si varsa ve yazıyı 6đretirken, yine nasıl basitten karmaşığa bir yol izleniyorsa, sanatın 6đretiminde de aynı basitten karmaşığa bir yol izlenir. 6đrenci 6nce doğru çizgiyi sonra eğiri çizgiyi daha sonra bunların birleşik çizimlerini 6đrenir. Bu yolla oranı yerinde yapılar oluşturmada çizim yetisi kazanır.” (Kırışoğlu,1991: 20) Bu durumda Smith’e g6re sanat yetenek işi değil 6đrenme işidir ve dolayısıyla etkili y6ntemler uygulanarak 6đrenci sanatla eğitilebilir ve kısa yoldan end6stri gelişimine uygun olarak hayata kısa yoldan atılabilir. O d6nemlerde amaç çocuğun 6retim için, ucuz, çabuk çizimler yapmada yardımcı olarak matematiksel formların çizimine y6nelik beceri kazandırma amaçlanıyordu.

XIX. yüzyıl sonlarına doğru Almanya’da estetik eğitim teriminin zaman zaman sanatsal eğitim, zaman zaman da sanat eğitimi terimiyle yer değiştirdiği gözlemlenirse de 1920’lere dek gene ara sıra kullanılmış, sonra ortadan kalkmış,1967-1968’lerde ise yeniden söz konusu olmaya başlamıştır. Buna karşılık Fransızca’da estetik eğitim Almanya’daki en geniş anlamıyla sanat eğitimi yerine kullanılmıştır (San, 1983: 56).

2.2.2. Ülkemizde Sanat Eğitimi

Ülkemizde sanat eğitiminin Meşrutiyet dönemi ile başladığını söyleyebiliriz. Bu dönemde eğitime giren resim derslerinin Batı’yı takip etme yolundayken programlara girdiği söylenmektedir. Bu yıllardan önceki dönemlerde resim, dini konular özelliği taşıırken bu dönemde dersler, uygulanan kopya yönteminde beceri öğretimine dayalı olarak yapılmaktaydı.

“Eğitim yalnız din kurumlarına dayandığı ve yönetimde de koyu bir diktatörlük hüküm sürdüğü için, pedagojinin öngördüğü orijinallik, kişisel görüşler ve kişisel yeteneklerin gelişmesi gibi görüşler bu yönetime ve topluma ters düşüyordu” (Telli, 1990). Bu tarihten önce de değerli eğitimcilerimiz bulunmaktadır. Bu dönemin sanat eğitimcileri tarafından incelenmesi gerekmektedir. Bu alanda insanlarımızın günlük davranışlarını temel ahlaki ilkeler doğrultusunda düzenleyen, onlara hem cinslerine ve kendi milletine daha yararlı olmaları için yol gösteren, devletin iyi yönetimi konusunda yöneticilere ışık tutan evrensel ve insancıl fikirler ileri sürülmüştür. Farabi, İbni Sina, Balasagunlu Yusuf, Kaşgarlı Mahmut, Katip Çelebi, Erzurumlu İbrahim Hakkı gibi eğitimciler düşünürler yüzyıllar boyunca eğitimimizin fikirsel yönünü geliştirmişlerdir. İbni Sina 200 yıldan beri Batılı eğitimcilerin ileri sürdüğü ve herkesin “yeni” sandığı görüşleri 950-955 yıl önce ortaya atmıştır. Amasya’lı Hüseyin oğlu Ali’de 535 -540 yıl önce günümüzün pedagojisinin temel ilkelerinden olan çocuğun tanınması, bireysel farklılıklara göre eğitim yapılması, öğretmenin ek

bir pedagojik çaba ve yardımıyla öğrencilerin hemen hepsinin başarılı olacağı vb. şekilde görüşler ileri sürülmüştür (Akyüz, 1989: 477).

Meşrutiyetle birlikte başlayan batılılaşma hareketleri, usta çırak ilişkisi içerisinde sürdürülen zanaat eğitimi yanında, eğitim amacıyla az bir kesimi ilgilendiren sanat eğitiminin, meslek okullarından başlayarak, örgün eğitim alanına girmesi sağlanmıştır. Fakat bu dönemde devam ettirilen sanat eğitimi, salt kopya tekniğine dayanan bir yöntemdir. Kartpostallardan olduğu gibi ya da büyüterek kopyalama bu çalışmalar içinde yer almıştır. Bu çalışmalarda amaç resmin dilini öğretmek değil teknik beceri kazandırmak olmuştur (Baltacıoğlu, 1932: 6).

Osmanlı toprakları ve başkent İstanbul'da yabancı kökenlilerle azınlık sanatçılarının mimarlık ve resim alanındaki etkinlikleri sürüp giderken ülkede özellikle orduyu modernleştirme çabaları Batı yöntemlerine uygun eğitim yapan askeri okulların kurulmasını gerektirmiştir (Kuban, 1998:249)

İlki "Mühendishane-i Berri Hümayun" adını taşıyan askeri okullarda (1793-1794) daha çok askeri amaçlarla yeni resim teknikleri öğretilmeye başlanmış, böylece Batı perspektif kuralları ile nesneyi iki boyutlu yüzey üzerinde modle ederek göstermeye yarayan ışık-gölge uygulaması gibi kurallar resim eğitiminin programı içinde yer almıştır. Mühendishane-i Berri Harbiye (Kara Harp Okulu) (1831) ve Bahriye (Deniz Harp Okulu) gibi yenileri izlemiştir. Ressam sınıfından subayların da yetiştirildiği belgelerden anlaşılan Mühendishane, Batı usulünde resim yapan ilk önemli sanatçıların yetiştiği okuldur (Tansuğ, 1993:51).

Meşrutiyetten sonra, Tanzimat hareketiyle, ülkenin gerilemesinin nedeninin eğitim olduğu kanısı kuvvet kazanıyordu. Darulmuallim'in (Öğretmen Okulu) yenileşmesinin, Darülfünun'un (üniversite) gelişmesinin ülkenin kalkınmasında en önemli etken olacağı kanısındaydılar. Darulmuallim'de yapılan değişikliklerde, eğitimde özgürlük, öğretim alanında serbest tartışma ve araştırmaların yer alması isteniyordu. Ayrıca eğitimin uygulamaya dayanması öngörülmüyordu. Resim

eğitiminde atılan geliştirici adımlarda, işte bu kurumun payı çok olmuştur (Telli, 1990:10).

1835 yılında İngiltere'ye tahsil için gönderilen 12 genç arasında ressam Ferik Ahmet Paşa ve Bekir Paşa vardı (Erol, 1980:87). Daha sonra askeri okul resim öğretmenleri olan Ahmet Ali Efendi (Şeker Ahmet Paşa) ve Süleyman Seyit Efendi de Sultan Abdülaziz tarafından öğrenim için Avrupa'ya gönderilmiş (1862-1870). Şeker Ahmet Paşa'nın dönüşü Türk primitiflerinin sonu ve Avrupa anlamında Pentürün temeli olmuştur (Berk, 1972:164-166). 1860 yılında Paris'e babası İbrahim Ethem Paşa tarafından hukuk öğrenimi için gönderilen Osman Hamdi Bey, 1869 yılında İstanbul'a bir ressam olarak dönmüş (Cezar, 1995:4). Ressam Hamdi Bey, 1881 yılında müze müdürü olduktan sonra müzecilik çalışmaları ve arkeologluğu yanında eğitimle de ilgilenmiş. Osmanlı'da genel eğitim yanında sanat eğitimine de yer verilmesi düşüncesinin temeli 1876 yılında atılmış ve bu yılda yabancı ressam ve uzmanların da yardımıyla Sanayi-i Nefise (Güzel Sanatlar)'nin kuruluşu ile ilgili bir tezkere hazırlanmıştır.

Osman Hamdi Bey'in Sanayi-i Nefise Mektebi Alisini kurmasından sonra asker ressamlar arasında Sami Yetik, Ruhi Arel, Hikmet Onat ve Ali Sami Boyar Avrupa'da resim eğitimi göndermişlerdir. Sanayi-i Nefise'den Paris'e eğitime gönderilen Galip ve İbrahim Çallı'dan başka, özel imkanlarla Batı'da resim eğitimine giden Namık İsmail, Avni Lifj ve Nazmi Ziya gibi yetenekli usta sanatçılar 1.Dünya Savaşı'nın patlaması üzerine yurda dönmüşlerdir. Sanayi-i Nefise Mektebi 1921 yılında "Sanayi-i Nefise Mektebi Alisi" adıyla bir yüksek öğretim kurumuna dönüştürülmüştür. Türkiye'de çağdaş resim eğitiminin temellerini atan okulun adı daha sonra 1928'de Güzel Sanatlar Akademisi yapılmıştır (Tansuğ, 1993:55).

Sanayi-i Nefise mektebinin resim atölyelerinde yapılan çalışmaları, Türkiye'de resim eğitiminin akademik bir disipline sokulması yönünden bir aşama olmuş. Bu eğitimde figür anatomisi ve portre sorunlarına önem verilmiş olduğu, bu eğitim çerçevesinin statik atmosferinin Osman Hamdi'nin yapıtları kadar öğrenci

kesimlerinin biçim anlayışlarındaki değerler de belirlemiştir (Tansuğ,1993:108). Sanayi-i Nefise mezunu Şevki Bey'in Darülmualim'e öğretmen olarak atanmasıyla bu okulda farklı çalışmalar yapılmaya başlanır. Doğal motiflerden oluşan süsleme resimleri, hayali ve ezber resimler yaptırılır. Böylece Darülmualim resim öğretiminde özel bir yere sahip olmuş.

Cumhuriyet dönemi kültür tarihimizin canlı ve parlak bir dönemidir. Yeni ulus olma, yeni bir toplum olma yolunda çağdaşlaşmaya doğru bir süreç yaşanır. Dil devrimi başta olmak üzere yenilikler birbirini izler. İpşiroğlu o dönemi şu cümlelerle özetler: “Bu dönem çağdaş Türk kültürünün tohumlarının atıldığı dönemdir. Düşünce özgürlüğü ortamı sanatçılara yaratıcılık yolunu açmıştı. Batı taklitçiliğinden kurtulmak istiyorlar, Anadolu'da kendilerini arıyor ve yaratıcılığın kaynağını kendi öz geleneklerinde bulmaya çalışıyorlar”(İpşiroğlu, 1982:87).

Cumhuriyet dönemine kadar resim derslerinde Batı ile kişisel ilişkilerin getirdiği kimi görüşler de dahil kolaydan zora, kopya, kartpostallardan yararlanma, bezeme, geometrik biçimlerden faydalanma gibi yöntemlerin uygulandığı görülür. Çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmayı amaç edinmiş olan Cumhuriyet dönemiyle birlikte her alanda olduğu gibi sanat eğitim alanlarında da sorunlar üzerinde durulmuş önem verilmiştir.

16.01.1921'de çalışmaya başlayan “Maarif Kongresi'nde”, ilkokul programlarının geliştirilmesi ile orta öğretim kurumlarının programları ve ders konuları ele alınmıştır. Atatürk bu kongrenin açılış konuşmasında “Milletimizin sahip olduğu istidat ve yetenekleri geliştirecek yöntemlerle donanmış insan gücüne ihtiyaç vardır”(Varış, 1991:146) diyerek toplumu geliştirme, çağdaşlaşma yolunda sanat eğitiminin önemini belirtmiştir.

Atatürk'ün kültür ve sanat sorunlarına önem vermesiyle, devletin görevleri arasında bu konulara önem verilmiş, sanata ilgi devlet politikası haline gelmiştir. “Atatürk'ün çok çağdaş bir görüşle sanat ve eğitim sorunlarına yaklaşımı ile sanat

öğretimi veren modern kurumlar ard arda açılmıştı. Örgün eğitimde 1925'ten başlayarak resim, eliş, müzik derslerinin konması ve yaygın eğitimde de 1932'de açılmaya başlanan ve 1950'de sayısı 65 ilde 477'yi bulan Halkevleri ve daha da kabarık sayıdaki halk odaları yaygın anlamda bir sanat eğitimi hareketini başlatmıştı” (San, 1984).

İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun öğrencisi olan İsmail Hakkı Tonguç sanat eğitimi için Almanya'ya gönderilir. Dönüşünde ilkokul öğretmenleri olan Malik Aksel, Hayrullah Örs, İsmail Hakkı Uludağ, Şinasi Barutçu, ve Mehmet Ali Atademir'in de Almanya'ya gitmeleri sağlanmıştır. Geldiklerinde Malik Aksel 1934-1954, Hayrullah Örs 1932-1954, İsmail Hakkı Uludağ 1932-1968, Şinasi Barutçu 1933-1961 ve Mehmet Ali Atademir 1932-1936 yılları arasında kuruluşuna katıldıkları Gazi Eğitim Enstitüsünde görev almışlardır. 1924 yılında Amerika'dan getirilen John Dewey, Türk Milli Eğitimi'nin geliştirilmesi için hazırladığı raporda resim eğitimine önem verilmesini ve Öğretmen Okullarında resim öğretmeni yetiştirmek için dersler verilmesini önermiştir. 1926 yılında Almanya'dan getirilen Frey ve Stiehler de sanat ve iş eğitimi konularında çalışmalar yapıp, ilkokul ve ortaokul öğretmenlerine kurslar vermişler (Baltacıoğlu, 1932:16). Stiehler, resim ve el işleri yoluyla öğrencilerin yaratıcılık ve buluş yeteneklerinin geliştirilmesi, sanat yapıtlarının değerini anlayabilecek düşünce ve duyguların artırılması gerektiğini söylemiştir.

Atatürk'ün 1934 yılında Meclis konuşmasında belirttiği yeni kültür politikaları gereği Güzel Sanatlar Akademisi yeniden düzenlenmiştir. 1937 yılında Burhan Toprak'ın fakülteye müdür olmasından sonra, resim bölümü başkanlığına Fransız ressam Leopold, heykel bölümüne Alman Rüdolf Belling, süslemeye Louis Sue getirilmiş. Leopold Levy yanına Cemal Tollu, Bedri Rahmi, Sabri Berkel, Zeki Kocamemi, Ali Çelebi ve Nurullah Berk'i almış (Berk, 1972:174). 1940'lardaki en önemli gelişme İsmail Hakkı Tonguç'un kurduğu Köy Enstitüleridir. Üretime dönük iş eğitiminin verildiği bu okullarda sanat çalışmaları çok önemliydi (Telli, 1990:18). 1947'de kapatılan Köy Enstitülerinin yetenekli öğrencilerini Gazi Eğitim

Enstitüsü'ne gönderebilmek amacıyla Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsünde Güzel Sanatlar ve Halk Sanatları bölümleri açılmıştır. 1952 yılında resim dersi lise kurumlarında ilk defa edebiyat kolunda seçmeli ders olarak programa alındı. 1962 yılındaki 7.Milli Eğitim Şurası kültür ve sanat sorunlarına geniş yer ayırdı. Kurulan Güzel Sanatlar Komisyonu aşağıdaki konuları görüşerek, bazı öneriler geliştirdi (Rapor, 1982: 16).

7. Milli Eğitim Şurasında Görüşülen konular:

- Güzel Sanatlar Akademisi
- Halk eğitiminde güzel sanatlar
- Plastik sanatların geliştirilmesi, sanatçıların teşviki ve korunması
- Bölge kültür ve sanat merkezleri açılması

Getirilen öneriler ise:

- Güzel Sanatlar, Halk eğitiminde daha etkin kılınmalı,
- Plastik Sanatlar eğitime önem verilmeli, sanatçılar desteklenmeli, ödüllendirilmeli,
- Bölge kültür ve sanat merkezleri kurulmalı,
- Sanat eğitiminin toplumsal kalkınmadaki öneminden dolayı, temel eğitimden üniversiteye kadar sanat eğitimi dersleri müfredata konulmalı,
- Devletin gerçek sanat eğitimi politikası olmalı,

Cumhuriyetin ilk yıllarında bu hareketli dönem sürer. Çocuk resimlerinden oluşan sergiler açılmıştır. Bir grup eğitimci Avrupa'ya sanat alanında uzmanlık eğitimi için gönderilmiş. Gazi Orta Öğretmen Okulu içinde “Resim Bölümü” açılmış. Batıda gelişen “El İşleri Hareketi” olarak bilinen bir akımın da etkisiyle daha sonra resim bölümünden bağımsız bir de “İş Bölümü” kurulmuş. Daha sonra bu iki bölüm birleştirilerek Resim-İş Bölümü adını almıştır.

Cumhuriyet döneminde ilk yıllar sanatsal gelişmenin altın yılları olarak düşünülebilir. Bu dönem, atılımın, cumhuriyetin anlamının ve laik anlayışın temelleri üzerinde, Batı'yı kapsayan bir boyuta gelmiş, her şey yeniden yapılandırılmıştır. En önemli konu eğitim olmuş, sanat eğitimi bir yandan kurumsallaştırılırken bir yandan da eğitim kurumları, yöntem ve kuralları üzerinde durulmuştur. Bilgi çağında birleştirilmiş sanat eğitimi modeli de bu çabaların günümüzdeki uzantılarıdır ve yine Cumhuriyetle sıkı sıkıya ilişki içindedir.

1950'li yıllarda ise “Sanat Yolu ile Eğitim” görüşü yaygınlaşmaya başlar. Ünlü estetikçimiz Suut Kemal Yetkin bir makalesinde şöyle yazar; “Bugünkü insanın ruh sağlığı insan tabiatının temel unsurlarından hiçbir şey feda etmeksizin bu unsurları uyumcu olarak geliştirmeyi ve bu gelişim içinde yetenekleri doruğuna götürecektir. Tam bir eğitim vermeyi gerektirir. Yalnız burada bir noktayı iyice belirtmek yerinde olur, Sanat eğitiminin amacı, sanat için eğitim değil sanatla eğitimidir.”

1989-1990 yılında ilki İstanbul'da olmak üzere resim ve müzik alanlarında eğitim veren Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri kurulmuştur. Sanat eğitimi adına birçok yeniliğin hedeflendiği liselerin açılması önemli bir adım olmuştur.

Toplumların bilimsel, ekonomik, kültürel değişim ve gelişimleri o toplumu oluşturan insanların eğitilmesine bağlıdır. Yalnızca geçmiş ve bugünü değil, geleceği de düşünerek bireyleri araştıran, bulan, üreten bir yapıya yönelterek eğitimin kalitesini yükseltmek gerekir.

Bu işlevleri karşılayamayan günümüz eğitim kurumları çağın gereksinimlerine, isteklerine uygun dengeli, düzenli, toplum yararına, üretime dönük, bilimsel eğitim veren kurumlar olma çabasında olmalıdır. Ülkemizde yapılan, çalışmaların olumlu sonuç vermeme sonucunda hala ezbere, bilgi depolamaya dayalı bir eğitim süreci yaşamaktayız. Belleği geliştirmeye yönelik programlar yerine yaratıcılığı geliştirmeye yönelik program çabaları, eğitimin diğer unsurlarına (eğitimci, mekan, araç-gereç) ilişkin sorunlara bağlı olarak istenilen amaca ulaşamamaktadır. Başarısızlığın önemli bir nedeni de, tutarlı davranan, değerler üreten, yaratabilen bireylerin yetişmesinde çok etkin olan sanat eğitimine genel eğitim sistemi içinde gereken önemin verilmemesidir (Ersoy, 2002:275).

Ülkemizde yüksek düzeyde sanatların küçük bir kesimin ilgi alanına girdiği bilinmektedir. Bunun nedenleri bu sanatların çoğunluğun yaşam düzeyinin üzerinde olmasının yanında toplumumuzdaki sanat eğitiminin eksikliğidir. Aslında bu eksiklik sanat üreticisinin nitelik ve niceliğini olduğu gibi, sanat tüketicisinin de yetişmesini olumsuz yönde etkilemektedir. Eksik sanat eğitimi olarak toplumda önemli görevlere gelmiş insanlar için büyük sanat eserleri dahi bir değer ifade etmez. Bu nedenle uygar bir toplum yaratma çabasının en önemli şartı sanat eğitimidir. Ancak, yaratıcı insan yetiştirmeyi amaçlayan, geleneksel, tutucu eğitim yöntemlerinde ısrar eden ülkelerde sözü edilen amaçları gerçekleştirecek sanat eğitiminin gelişmesi çok zordur. Bunu başarmak için, okullarımızdaki sanatı kendine özgü ilkeleriyle bir eğitim disiplini olarak gerçek yerine oturtmak ve gerekli öğretimi yapmak zorunludur (Kırıçoğlu, 1990: 53).

Ülkemizde maalesef hala birleştirilmiş sınıflarda eğitim verilmeye çalışılan öğrenciler vardır. Buralarda da, henüz okuma yazmayı kavraması için uğraşılan öğrenciler varken sanat eğitimcisine görev verilmesi bile düşünülmemektedir. Eğitim sistemi içerisindeki aksaklıkların giderilip, sanat eğitiminin her okulda gerçek anlamda yerini alması gerekmektedir.

2.3. SANAT EĞİTİMİNİN GEREKLİLİĞİ

“Sanat alışılmış tanımında; İnsan duygu ve düşüncelerinin, doğada bulunan çeşitli araç ve gereçlerle ifade edilmesi biçimidir. Ancak bu tanım günümüzde daha farklı algılanmakta ve sanat yapıtında güzellik bir kavram olarak aranmamaktadır. Bunun yerine çağımızda, doyurucu estetik yaşantılar oluşturmak amaçlanmaktadır. Kuşkusuz zaman süreci içinde sanatın tanımı her insan ve topluma göre farklılık göstermektedir, bu da kültür zenginliğinden kaynaklanan bir düşünce olarak değerlendirilmelidir” (Tepecik, 2003: 163).

“Sanat insana geniş açı içinde düşünme yeteneği kazandırır” (Telli, 1990: 23).

Sanat eğitimi, insanın genel eğitimi içerisinde önemli bir yere sahiptir. Yaygın biçimde düşünüldüğü gibi, sanat eğitimi sadece yeteneklilerin eğitimi için “lüks” değil, herkes için gerekli bir kişilik eğitimidir. Burada sanat eğitiminden amaçlanan, sanatçı yetiştirmeye yönelik eğitim değil, bireyin sanat yoluyla eğitimi, yani bireyin estetik eğitimidir. İnsanın yaratıcı güçlerini ortaya çıkarmasına yardımcı olacak şartları hazırlayan ve bireyin kişilik kazanmasını amaçlayan bir etkinliktir (Gençaydın, 1990: 44).

Değerlerle düşünmeyi, nitelikleri ayımsamayı öğrenen kişinin estetik açıdan bakış ve görüş alanı genişler. Beğenileri, tek boyutta kalan, yalnız kendi bildikleri ve sevdiklerini tek güzel sayan insanlar yerine, geniş düşünen insanlar yetiştirmek sanat eğitiminin amaçları arasında yer alır. İçinde yaşanılan kültüre, öteki kültürlere, geçmişe ve çağdaşa aynı değerle ilgi, bilgi ve sevgiyle yaklaşım gelişmiş bu görsel yetiye ve geniş sanatsal düşünmeye bağlıdır. Yine her yeniliğe kapalı zihinler yerine her yeniliğe açık bireyler yetiştirmek bu yolla olur (Kırışoğlu,1991: 56).

Sanat eğitimi, çocuğun geniş anlamda gelişmesini içeren en güvenilir ortamdır. Çünkü o, bu ortamda kendi temposu paralelinde, doğal eğilimlerini uygular, kendi deneyimlerini kullanır. Eğitimin her kademesinde çalışanlar bu doğal eğilimin paralelinde olmalıdır. Çağımızın atom çağı olduğu unutulmamalıdır. Teknoloji günlük yaşamımızı bile etkisi altına almıştır. Bu nedenle de algı ve anlatım olanakları da artmış bulunmaktadır. Bilimde ve sanatta yaratıcılık eşit değerde kabul edilmektedir. Deneme olanağı veren sanat eğitimine, dış ülkeler programlarında geniş yer vermekte, şaşırtıcı deneyler ve araştırmalar yaptırmaktadırlar (Gökaydın,1990:3).

Sanat eğitimini en önemli amaçlarından biri görmeyi, işitmeyi, dokunmayı, tat almayı öğretmektir. Çevresini hakkıyla algılayıp onu biçimlendirmeye yönelmek için gerekli ilk şarttır. Yalnızca bakmak değil “görmek”, yalnızca duymak değil “işitmek”, yalnızca ellerle yoklamak değil “dokunulanı duymak” yaratıcılık için gerekli ilk aşamalardır (San,1985: 17).

Tüm sanatların özellikleri dikkate alındığında, ne denli sınırsız anlatım olanaklarının, biçimlerinin bulunduğu görülür. Sanatsal etkinlikler çocuğun zihinsel, fiziksel, ruhsal ve toplumsal gelişimini olumlu yönde etkilediği gibi, her yaş ve düzeyde insanın bireysel özelliklerini dışa vurabileceği kanalları oluşturabilmesi açısından da önemlidir.

Sanata ilişkin en önemli özellik anlatımdır. Kişinin çok özel iç dünyası, imgeleri, düşünceleri ve duyguları sanat ile görselleşir. Bu çok özel dünyanın dışa aktarılması, bir başka deyişle anlatımı, başkalarının anlatımının anlaşılması, insan için bir ihtiyaçtır. Hangi sanat formu olursa olsun yaratma eylemi anlatılmak isteneni izleyiciye iletme amacını güder. Bu aynı zamanda üretilen aracılığı ile bazı şeylerin paylaşılmak istenmesidir. Sanatsal anlatımı, onun özel dilini kullanmayı öğrenen kişi aynı zamanda bu dil yardımıyla geçmiş ve çağdaş sanat eserlerine yargısıyla ulaşabilir. Sanatın insana kazandırdığı bu niteliksel zenginlik, değerlerle düşünme

gücü her incelemede biraz daha gelişir. Buna görsel duyarlılık veya görsel okuryazarlık denilebilir (Kırıçoğlu, 1991:55).

Sanat eğitimi çocuğun çok yönlü düşünmesini sağlamayı, yalnızca kendi bildikleri ve sevdiklerinin güzelliğini yetersiz olduğunu öğretmeyi amaçlar. “Sanatın kişiye kazandırdığı bir başka boyut yaratıcı eylemin yine değeri kendinden kaynaklanan mutluluk duygusudur. Bu hazzı aynı zamanda yaratmanın bir güdüsü olarak çocuklara tattırmak sanat eğitiminin bir başka amacıdır” (Kırıçoğlu, 1991:57-58).

Sanat eğitimi bireye özgü bir gereksinimdir. Bu nedenle çocuğun tüm gelişim evresi içinde estetik olguların geliştirilmesi, yeteneklerinin belirlenmesi, yaratıcı gücünün olgunlaştırılması gereklidir. Bu da sanat eğitimi ile mümkün olmaktadır (Karababa, 1993).

Sanat eğitimi yaratıcı bir süreçtir. Sanat eğitimi, çocuğu özgür düşünmeye ve çalışmaya yöneltmeyi amaçlar. Sanat eğitimi yoluyla kendini özgürce ifade etmeyi öğrenen çocuk ileride başarılı, düşüncelerini güçlü ve bilinçli şekilde temsil eden bir birey olabilir.

Sanat ile çevremizle ilişki kurar ve onlara anlam yükleriz. San'a göre (1985: 17) “Eğer görmek istiyorsak, gözümüz ve zihnimiz beraber çalışmalıdır.” Sanatı anlayabilmek için çevremizdekiler sadece görmek yeterli değildir. Bunları zihnimizde yorumlamalı ve anlamlandırmalıyız. Bunu da ancak sanat eğitimi ile yapabiliriz. Algılayıp yorumladıklarımızın tüm toplum tarafından anlaşılması ise eğitim içerisinde sanat eğitimine gerekli önemin ve titizliğin verilmesi ile sağlanabilir.

Baler (1990: 93) ise doğru bir eğitim yaşantısından geçen, amaçları iyi tespit edilmiş sanat eğitimi alan birey dünyayı daha anlamlı yaşar, maddeyi değiştirir ve yeniden biçim verir, yaratıcı olmanın özgürlüğünü ve insan olmanın yüceliğini yaşar” demiştir.

Sanat alanındaki yaratmalarda gerekli olan yetenekler bilim ve teknikteki yaratmalarda da geçerlidir. Bu bakımdan gelişmiş ülkeler okul öncesi dönemlerden itibaren sanat eğitimine ağırlık vermekte ve bireyi her türlü yaratıcılığa hazırlamaktadır. Küçük yaşlarda başlayan ve örgün eğitimde devam eden sanat eğitimi, yaratıcılığı geliştirirken estetik bir düzey, iyi, doğru, güzeli seçebilme, karar verebilme ve kritik yapabilme becerisini beraberinde getirecektir (Ersoy, 2002:275).

İnsanlar günün gelişen teknolojisine ayak uydurabilmek için sürekli hayatı kolaylaştıran fikirler üretebilmelidir. Bu uğraşlarında başarılı olabilmesi için insanların yaratıcı güçlerini geliştirmeleri, yeni, pratik fikirler üretmeleri gerekmektedir. Sanat eğitimi, sürekli kendini yenilemek zorunda olan insan için bu ortamı yaratacak bir yol olabilir.

İnsanoğlu binlerce yıl doğal koşullara bağlı olarak çevresine uyum sağlamak için yaşarken, çağdaş dünyada kendi gerçeklerine göre çevresini biçimlendirmektedir. Bugünkü insanın ruh sağlığı, insan yapısının temel unsurlarından ödün vermeden, bu unsurları uyumlu olarak geliştirmeyi ve bu gelişim için yeteneklerini en üst seviyeye yükseltecek olan tam bir eğitim vermeyi gerektirir. Bu nedenle bireyde yalnızca rasyonel düşünceyi geliştirerek, onun duygu boyutunu ihmal etmek geleceğin insanını yarım bir varlık yapmak olur (Yetkin 1968:126).

Sanat eğitimi, toplumsal, psikolojik ve estetik temellere dayandırılabilir. Birey yaşadığı toplum içinde sürekli etkilenmekte ve yaratıcılığı ile çevrenin gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Bu nedenle; kültürel, toplumsal ve sanat biçimlerindeki değişimler paralellik göstermektedir. Makineleşmenin getirdiği olumsuzluklardan

biri olan bireyin madde ile ilişkisinin kesilmiş olması ve yabancılaşması durumundaki dengesizliği gideren yine sanat eğitimi olmuştur (Bal, 1993).

Sanat eğitiminde hedef kitle çocuklar ve gençler olmalıdır. Küçük yaşlarda verilmeye başlanmış sanat eğitimi sayesinde estetik duyarlılığı gelişmiş, bilinçli yetişkinler olması sağlanabilir.

“Yaratıcı eylemlerin ortak özelliği düşünmektir. Sanatsal alanlarda düşünmek imgeler oluşturmakla gerçekleştirilir. Düşünmek için bilgi nasıl gerekli ise, sanatsal düşünmek için de sanatsal bilgi gereklidir.” Çocuklar okulda verilen sanat eğitimi sayesinde içlerinde var olan yaratıcılığı ortaya çıkarmaktadırlar. “Bilim adamı sezgiyle keşfettiklerini deneylerle kanıtlarken, sanatçı sezgiyle keşfederek içselleştirdiklerini, biçimlerle dışa vurur” (Çetin, 2002: 65).

2.4. SANAT EĞİTİMİNİN İLKE VE AMAÇLARI

Görsel sanatlar eğitiminin odak noktasını çocuklar ve gençler oluşturur. Çünkü onların küçük yaşlarda aldıkları nitelikli bir sanat eğitimi gelecekte estetik duyarlılığı gelişmiş yetişkinler olmalarını sağlayacaktır. Bu estetik duyarlılık sadece bireylerin çevresel yaşamlarındaki düzenlemelerle sınırlı kalmayacak, onların davranışlarına da yansıtacaktır (Buyurgan ve Mercin, 2005: 24).

Yapıcı ve üretken olan çocuk, okul öncesinden başlayarak ergenin yardımıyla sanatsal faaliyetlerde yer alabilir. Çocuk kendi yaşı ve seviyesine göre sanatın pek çok alanında değerlendiren, izleyen, uygulayan ve eleştiren biri olarak karşımıza çıkar. Müzeye gitmek, sergi gezmek, tiyatro seyretmek, müzik dinlemek gibi faaliyetlerde sanatın, insan yaşamındaki yerini ve önemini algılayabilir.

Çocuk resim yaparken, çamurla oynarken ya da müzik dinlerken yaşamında keşfettiği şeyleri yansıtarak yaşantı zenginliğini tadar. Bunları gerçekleştirirken gösterdiği yaratıcılık ise onu özgür ama bilinçli tutumlara yönlendirebilir. Bunların her biri de onun kişiliğinin temel taşları haline gelir.

Sanat eğitimi ile çocuk olaylar karşısında yorum yapma, fikirlere saygı duyma, sosyal, dinamik, yaratıcı, aktif kişilik geliştirme olanağına sahip olur.

Çocukların ve gençlerin örgün eğitim içerisinde, çeşitli yaş gruplarına mensup bireylerin yaygın eğitim yoluyla sanatsal yeteneklerini geliştirmek sanat eğitiminin kapsamı içerisindedir. Özellikle çocukların görsel sanatlar eğitimi alması, onların hayatında kullanabileceği istenilen davranışları edinebilmesi için zorunludur. Böylelikle toplumda, estetik duyarlılığı olan ve bunu sergileyebilen; nazik, ince ruhlu, zevkli, saygılı, dürüst ve kişiliği oluşmuş bireylerin sayısının artmasında etkili olunacaktır (Özsoy, 1998:659).

Kendi başına düşünebilen, sorulan sorulara cevap verebilen, tüm sanat dallarındaki ve çevrelerindeki güzelliklere karşı duyarlılık sahibi, ileride hem kendi toplumunun hem de diğer toplumların kültür ve sanat varlıklarını bilen dolayısıyla hoşgörülü, kendi kültürünün tanıyıp değerlendirebilen bireyler yetiştirmek sanat eğitiminin kapsamı içerisindedir.

Zamanımızda eğitimden beklenen, sadece belirli bilgi ve becerilerin kazandırılması değildir. Daha çok bunların işlenmesi, analiz edilmesi ve sentez yoluyla yeni özgün ürünler meydana getirebilme yeteneğinin geliştirilmesi, kazanılanları gerekti zaman ve yerde kullanabilmesidir. Bu amaçla insanın genel eğitimi bir bütünlük içerisinde ele alındığında sanat eğitimi genel eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Bugünün özellikleriyle amaçlanan, duygu ve düşünceleri dengeli insan topluluklarının olmasıdır. Çağımız sanat eğitiminden beklenen, toplumu bu hedeflere ulaştırmaktır.

Sanat eğitimi sadece yeteneklilerin eğitimi için değil, herkes için geçerli olan bir kişilik eğitimidir. Buna göre sanat eğitiminden amaçlanan, sanatçı yetiştirmeye yönelik eğitim değil, sanatın kendisiyle karşılaşan bireyleri sanatsal yaşantılar ve deneyler yoluyla bilimde, teknolojide ve sanatta yaratıcı olarak yetiştirmektir.

Sanat eğitimi çocuğu, genci sanatçı yapmayı amaçlamaz, zaten bu görevi konservatuarlar ve güzel sanatlar akademileri üstlenmişlerdir. Yetişmekte olan kuşakları her alanda yaratıcılığa yönelten ders içi ve ders dışı etkinliklerin bütünü olarak ele alınmaktadır.

“Sanat eğitiminden amacımız, bireyin gelecekte sanatçı olmasını sağlamak değil, geleceğin çağdaş uyumlu insan olarak, araştırmacı, yaratıcı, uygulayıcı, etkin bir kişilik geliştirmesini ve sanatsal yaşamdan daha çok pay almasını sağlamaktır. Sanat eğitimi almış bir kişi sunmayı, giyinmeyi, süslenmeyi, konuşmayı, yürümeyi daha iyi bilir. Sanat eğitimi; güzelliği hissetme, güzelliğe bakma, güzelliği bulma, güzelliği sevme, güzeli koruma konusunda davranış geliştirir. Sanat eğitimcisi ve sanat eğitimi almış kişiler, insanlarda var olan bu özelliklerin ortaya çıkmasına yardımcı olmalıdır (Şahin,1993:4).

Tarihsel gelişim içinde toplumlar değişmeler, kültürel, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin yanı sıra, en az onlar kadar etkili olan siyasal gelişmeler, çeşitli batı toplumlarının eğitim politikaları içinde, sanat eğitimi siyasalarını da etkilemiş, durum ve koşullara göre sanat eğitiminde kimi zaman sanata, sanatın kendisine ağırlık verilmiş; kimi zaman da eğitsel erek ve amaçlar ön plana çıkıp, kişilik gelişimi ve insanın eğitilmesi önem kazanmıştır (San, 1984:58).

Tüm bu görüşler temelde iki ana görüşe dayanmaktadır.

- 1- Sanat için eğitim (Sanat ağırlıklı sanat eğitimi)
- 2- Sanat yoluyla eğitim (Eğitim amaçlı sanat eğitimi)

Çocuğun işine karışmamak, özgür yaratıcılık, çocuğu az yönlendirmek, sanat yoluyla eğitimin getirdiği düşüncelerdir. Sanat için eğitimde ise; çocuğun çağını anlaması bakımından çağdaş sanat biçimlemeleri üzerinde didaktik olarak durulur. Burada anlayış çocuğun neye ihtiyacı olduğu ve neler öğrenmesi gerektiği görüşüdür.

Birbirine karşıt gibi görünen bu iki anlayış, eşit karma bir görüş oluşturabilir. San'a göre yapılması gerekli olan(Evrensel anlamda) endüstrileşen teknoloji ile sürekli ilerleyen ve ister istemez akılcı bir çağ olan günümüzü, bir zamanlar yapıldığı gibi yadsımamak, çağımızın verilerini kabul ederek ona yaklaşmak; ama bunun uzantıları olan tek yanlı eğitime, sanat ve estetik eğitimin olanaklarını seferber ederek karşı çıkmak, gene akılcı yoldan bilimsel temellere oturtarak tek yanlı eğitimin verdiği açığı kapatmaktır.

Çocuğun sanatsal uğraşlarla zamanla, sanatın değerini kavrayarak onu yaşamının bir parçası haline getirmesi, sanat eğitimi yoluyla mümkün olmaktadır. Çocuk yaratıcı yetenekleriyle resim yaparak, boyayarak, yontarak, dramatizasyonla ve kendine göre bir takım yaratılar yaparak hem ruhsal sağaltımı sağlayacak hem de kişilik yapısını çeşitli boyutlarda geliştirecektir. Aynı zamanda sanatın değerini kavrayan çocuk, çevresini de buna göre algılamaya başlar. Çevre düzenlemesi, tarih bilincinin gelişmesi ve kültür varlıklarına sahip çıkması gibi...(San, 1985: 218).

Sanat eğitiminin duygu eğitimi olduğu ve akla uygunluğu karşı bir denge unsuru oluşturduğu görüşüne uygun olarak Suut Kemal Yetkin şöyle demektedir."Bugün rasyonel, objektif ve genel olana büyük bir önem vermenin doğuracağı tehlikelerle karşı karşıyayız, çünkü yalnız ilimlerin yöntemine uygun

olan bu tutum, insanın aynı zamanda ve her şeyden önce duygunluk, heyecan olduğunu unutmak, bunların insan davranışlarındaki büyük rolünü görmezlikten gelmek demektir.” Buna göre sanat bireyde kişilik gelişiminin sağlanabilmesi için eğitsel araç görevini üstlenmektedir.

Sanat eğitimi herkese yönelik olduğundan, her türlü anlatım biçiminde estetik yaşantılar yaratmayı amaçlarken yeni, özgün, çağdaş düşünceler üretmeyi öngörür. Bu durumda yaratıcı zihinsel etkinliği gerektirir.

Çağdaş teknoloji patlaması ile toplumlar geliştikçe, sadece alışkanlık değil, başka temel güçlerin, yeteneklerin de geliştirilmesi önemini ortaya çıkarmıştır. Hele üretim ile üretici insan, sosyal ve ekonomik bir bağ içerisinde olunca, insanın yaratıcı bir eğitim ile eğitilmesi, yaratıcı gücün geliştirilmesi, mutlak bir zorunluluk olur. Böylece insanın belli durumlara ayarlı bir robot olmadığı gerçeği kurumlaşır, yasa haline alır (Gökaydın, 1990:4). Çocuğun böyle bir eğitimden geçirilmesiyle, sanat eğitiminin temel amacı olan insanın kendi bireysel felsefesinin oluşması sağlanır. Çağın sorunlarından biri olan, iyi bir kişilik edinmede sanat eğitiminin önemi çok büyüktür. Bertnard Russel’in “eğitim var eder, eğitim yok eder” sözüyle doğru bir eğitimin önemsenmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Bunlara göre; sanat eğitiminin ilke ve amaçlarını şu maddelerle toparlayabiliriz.

1- Çağımız teknoloji devridir. Çağdaş yaşamın özgür düşünme yolunun açılmasıyla birlikte endüstri çağı kendine özgü yaşam biçimini de geliştirmiştir. Bunun içinde sanat eğitime daha fazla gereksinim duyulmaktadır. Çünkü bireylerin topluma karşı sorumluluk duyan, toplumdaki gücünü alan yapıcı düşünmeyi benimsemeleri gerekmektedir. Bu açıdan çağına uyum sağlayan, disiplinler arası etkileşimi fark eden, bağımsız düşünebilen bireylerin yetişmesinde sanat eğitiminin payı büyüktür.

- 2- Bir toplumda sanat yönünden yaratıcı kişilerin yetişmesi kadar, sanat eserinden anlayan, çevresini ayırt edebilen, çevresini değerlendirip yorumlayabilen kişilerin yetişmesi önemlidir. İnsan kişiliğinin oluşmasını sağlayan sanat eğitimi hoşgörülü, saygı duyan, eleştiren, uygulayan, destekleyen, tüketiciler yetiştirmektedir.
- 3- Toplumun refaha ulaşmasında büyük etken olan sanat eğitimi çocukların sadece sanat yönlerini, estetik kültürlerini, duyu ve sezgilerini geliştirmekle kalmaz onların zihinsel gelişiminde ve toplumsal davranışlarında ve gelişimlerinde de yardımcı olur.
- 4- Sanat eğitimi sanatın insan yaşamındaki yerinin algılanmasına ve yaşama biçim verir.
- 5- Bireyin kendi toplumunu ve diğer toplumların kültür ve sanat varlıklarını bilen, kendi kültürünü sanatını tanıyıp, değerlendirebilen kişiler olmalarını sağlar. Estetik beğenin oluşmasını, diğer toplumları da anlayarak dünya barışına katkıda bulunmayı sağlar. Böylece sanat evrensel dilin oluşmasında önemli bir göreve sahip olur.
- 6- Sanat eğitiminin bilgi ağırlıklı eğitim sistemi içerisinde duyu ve heyecanlara yer vermesiyle bireyde duyu dengesi sağlanmış olur.
- 7- Sanat eğitimi, bireye çok yönlü düşünme yeteneği sağlarken, hoşgörülü, dinamik ve yeni gelişmeleri anlayan bireyler yetişmesini amaçlar.

2.5. ÇOK ALANLI SANAT EĞİTİMİ YÖNTEMİ

Amerika Birleşik Devletlerinde, J.Paul Getty vakfı, görsel sanatlar (visual arts) eğitimi yoluyla paylaşılan, iletişim sağlayan düşüncelerin ve değerlerin, her çocuğun eğitiminin önemli bir parçası olası gerektiği inancıyla 1982’de, Getty Güzel Sanatlar Eğitimi (The Getty Center for Education in the Arts)ni kurmuştur. Merkezin amacı Birleşik Devletlerde resmi okullarda güzel sanatlar eğitiminin statüsünü ve kalitesini geliştirmek olarak belirlenmiştir.Yoğunlaşılın öncelikli nokta ise sanat eğitimi (visual arts education:görsel sanatlar eğitimi) olmuştur (Özsoy,1998:63). Getty Eğitim Enstitüsü’nün amacı sanat, uygulama sanat tarihi, sanat kritiği ve estetik gibi dersleri okulların sistemine yerleştirerek, sanata her çocuğun eğitiminde yer verebilmektir. Eğitimlerinde sanata yer verilen çocukların, gelecek kuşaklarda yaratıcı problem çözebilme, takım halinde çalışabilme ve diğer kültürleri değerlendirebilme özelliğine sahip birer genç olacağına inanan bu eğitim kurumu konferanslar, yayınlar ve videolar hazırlamaktadır (Eyüboğlu, 1998: 34).

Her alanda olduğu gibi görsel sanatlar eğitimi alanında da yıllardır eğitimciler tarafından mevcut durum, öğrenci profili, fiziksel şartlar, öğrencini elde etmesi düşünülen kazanımlar göz önünde bulundurularak farklı öğretim yöntemleri kullanılmaya başlanmıştır. Görsel sanatlar eğitiminde bugüne değin dünyada kullanılan yöntemler genel olarak şunlardır: “gösteri, görsel-işitsel sunu, bireysel çalışma, öğrenci raporları, alan gezileri, drama, anlatım, grup etkinlikleri, oyunlar, tartışma, misafir konuşmacı ve medya” (Hurwitz ve Day, 1995).Bu öğretim yöntemlerine son yıllarda uygulanan Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemi de eklenmiştir.

Çok alanlı sanat eğitimi yöntemi, farklı kaynaklarda Disipline dayalı sanat eğitimi yöntemi olarak da anılmaktadır. Ancak farklı adlar altında kullanılmış olsa da Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemi sanat eğitime karşı bakış açısının değişmesi sonucu ortaya çıkmış bir yöntemdir. CASEY’nin genel amacı tüm öğrenciler için

görsel sanatları anlamalarını ve kuramsal tabanlı uygulamaları gerçekleştirmelerini sağlamaktır. Sanatın bu anlamı eğitimcilerin bilim, matematik ve politika bilimi gibi çalışma konularından bekledikleri gibi bir anlama benzer anlamı ifade eder. Ayrıca onun diğer amacı, öğrenilen sanatı takdir etme becerilerini geliştirmektir. Bu, sanatı yaratmak kadar sanatın kavram ve teorilerini, ona tepki vermeyi ve yetileri içerir (Clark ve diğerleri 1989:137).

Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemi, öncelikle ilköğretim sınıflarında geliştirilen ve aynı zamanda yetişkin eğitiminde, yaşam boyu eğitimde ve sanat müzelerinde kullanılmak için düzenlenen kapsamlı öğrenme ve öğretme yaklaşımıdır. O, bilgiyi birkaç şekilde elde etme ve özellikle sanatı uygulama, sanat eleştirisi, sanat tarihi ve estetik gibi alanlardan elde etmek için oluşmuştur (Dobbs, 1998: 3).

Çocukların sadece sanatsal yaratıcılıklarının zenginleştirilip geliştirilmesiyle yetinilmemeli, aynı zamanda görsel sanatların çeşitli kültürel ve tarihi çevreyle olan ilişkilerinin kavratılmasına yönelik de yapılandırılmasının sağlanması önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Etkili bir disipline dayalı (disiplin temelli) sanat eğitimi programının, sanat eserini üretmek, tanımlamak, yorumlamak ve analiz etmeye yönelik olarak çocukların özel yeteneklerini arttırarak geliştirilebileceği kanıtlanmıştır.

Sanat eğitimi dört temel disiplinle sınırlandırılmaktadır. Bu disiplinler;

- Sanat Eleştirisi
- Estetik
- Sanat Tarihi
- Uygulama

Sanat eğitiminin düşünsel boyutu dikkate alınırsa bu dört disiplinin gerekliliği şöyle özetlenebilir:

Sanat Eleştirisi: Eleştiri kavramı genel olarak yerme, yani bir bireyin yaptığı işin ya da bir olayın kusurunu bulma, kusurunu açığa çıkartmak olarak algılanır. Ancak gerçek anlamda eleştiri, yapılan bir işin olumlu ve olumsuz yönlerini birlikte analiz ederek anlama etkinliği olarak düşünülmelidir

Görsel okuryazarlığın geliştirilmesi için eleştiri, hele bu alanın ülkemizde ihmal edilişi dikkate alınırsa, son derece gerekli bir alandır. Bu disiplin olmadan eseri anlamak, keşfetmek, eser hakkında yargıya varmak, kültürü ve kültürleri anlamak mümkün değildir. Esere bakmak, görmek, anlamak, öğrenmek ve öğrendiğini uygulamak sanatı anlamamanın ve sanat eğitiminin vazgeçilmez bir yönüdür.

Bir sanat yapıtını tartışmak için yöntem geliştiren ilk sanat eğitimcisi Feldman'dır. İki çeşit sanat eleştirisi vardır. Öznel ve bağlam içinde eleştiri. Öznel eleştiri salt; bir tek sanat eserinde gözlemlenen, duyuşsal bilgiden doğan ve anlamları oluşturan özelliklere ait içsel ipuçları üzerinde yoğunlaşır. Bağlam, içinde eleştiri, sanat eserinin sosyo-tarihsel zamanlarla ilişkisini kurarak yapılan araştırma yöntemidir (Strokrocki,1997:125).

Bazı kaynaklardaysa eleştiriyi sınıflandırırken, dört çeşit eleştiri şeklinden söz edilir. Bunlar akademik eleştiri, pedagojik eleştiri, basın eleştirisi ve popüler eleştiridir (Boydaş,1997:115).

Boydaş'a (2004,41-42) göre sanat eleştirisi yapmanın amacı, sanat eserlerinden bilgi elde etmektir. Sanat eserlerinde elde edilecek bilgi, kitaplardan, makalelerden, mektuplardan, öteki harici kaynaklardan elde edilen bilgilerden farklıdır. Eleştiri izleyicinin dikkatini dahili verilere yöneltir. Yani eserin içinden keşfedilecek ipuçlarına yönlendirir.

Uygulanacak eleştiri yöntemiyle çocuk gördüğü bir eseri daha iyi görebilir, anlayabilir ve daha kolay yargıya varabilir.

Daha önceleri sanat eğitiminde öğretimin uygulama ile yapılabileceği anlayışı yerini son yıllarda ortak bir tavırla sanat eğitiminde sanat eseri eleştirisi yer almalıdır anlayışına bırakmıştır. Çünkü bir sanat yapıtını oluşturan değerleri görmek, zihnin estetik boyutta bir etkinliğidir. Hiçbir bilgi kendi kendine öğrenilemez. Sanat yapıtını eleştirel bir gözle incelemek bir anlamda yapıtı oluşturan simgeleri estetik anlamda okumaktır (Kırıçoğlu,1991:134).

Edmund Feldman, sanat eleştirisinin sanat hakkında konuşmak veya yazmak olduğunu ve buna bağlı olarak sanat eleştirisini odağının “yorumlama” olduğunu yazmıştır. Feldman, yaygın olarak sanat eleştirisini tanımlama(description), çözümlenme (analysis), yorumlama (interpretation) ve yargılama (judgment) üzerine dayalı bir sıralama olarak geliştirmiş ve kullanmıştır. Stephen Dobbs ise, “disipline dayalı sanat eğitiminin Kısa Bir Açıklaması” adlı el kitabında, sanat eleştirisi hakkında insanların, sanata bakış açısını, biçimleri analiz etmesinin, yorumlamasını, eleştirel yargıda bulunmasını ve onun gördüğü, düşündüğü ve hissettiği şey hakkında konuşmasını ya da yazmasını sağladığını söylemiştir (Barrett,1994).

Edmund Feldman’ın sınıflamasına göre yapılan sanat eleştirisi, başlangıçta betimsel bir yaklaşım ile yapılabilir. Yani betimlemede “Eser nerede, ne zaman, kim tarafında yapılmış olabilir?” gibi sorulara yanıtlar aranabilir. Daha sonra ise çözümlenmede “Eser nasıl organize edilmiş, sanat ilkelerine uygunluğu nasıl?” gibi sorulara cevap bulunur. Hemen arkasından yorumlama safhasında “Sanat eserinde neler anlatıyor, sanatçıyı etkileyen unsurlar neler olabilir, eseri yaparken sanatçının ruh hali nasıl olabilir?” gibi sorular yöneltilebilir. Stokrocki (1997: 36) yorumlama sürecinin bir dedektifin gerçeklere ulaşabilmek için araştırmada ipuçları araması gibi bir süreç olduğunu söyler. Ona göre yorumlama bir olguyu çok yönlü inceleyerek düşünme ve daha derin bir şekilde anlama ile ilişkilidir. Ve en son olarak da yargı

bölümünde “Eserin önemi size göre nedir, eserin estetik derecesi nedir?” gibi sorular yöneltilebilir. Bu sorular karşısında öğrenciler arasında tartışmalar, açıklamalar, sorular ve yorumlar olur. Ancak bütün bu süreçlerin sonucunda öğretmen tarafından genel bir toparlama yapılmalıdır.

Estetik: Bu disiplin sanatın doğasını, temelini, işlevini beğenileri değerlendirir, sorgular ve araştırır. Estetik bağımsız bir bilimdir, onu diğer yargılardan ayıran da estetik değerleridir. Estetik değerlerle sanatsal değerleri birlikte düşünülmelidir. Estetik damgasını taşıyan her şey güzel ya da çirkin, üzgün yada sıradan, yüksek yada yoksul olarak değerlendirilebilecek şiir ve müzik parçaları, resim ve süsleme, portreler ve manzaralar, yapılar, parklar, danslar ayrı bir bilim olarak estetiğin alanına girer (Moritz,1985: 129). Bu anlamda düşünüldüğünde sanat eseri estetiğin konu alanına girer. Çünkü estetik heyecanı en yoğun olarak uyandıran etken sanat eseridir (Yetkin, 1979:47). Sanat eğitimi açısından değerlendirildiğinde estetik, Dobbs’un da (1998:47) belirttiği gibi, sanat eserinin kendisini yorumlamaya ve takdir etmeye, eleştirel değerlendirmeye, kültürel ve sosyal kavram içerisinde sanatın doğasını, kapsamını, değerini ve kökeninin incelemeye doğru yönlendirir.

Mitler’e göre sanat eleştirisi, sanat araştırmacısı ve sanata karşı duyarlı tepki verme sürecidir (Stokrocki, 1997).Sanat eleştirisinin amacı, tanımlamalar, çözümlenmeler, yorumlar ve bilgiye dayalı yargılar geliştirmektir. Bu süreçte öğrenci mantıklı gerekçelerle tartışmalarda yer almayı, arkadaşlarını dinlemeyi, arkadaşlarının görüşlerine karşı hoşgörüyü öğrenir ve böylece sanat arayışlarını geliştirirler.

Sanat tarihi: Sanat tarihi, estetik objenin zaman ve mekan boyutları içinde şekillenmesini sorgular. Sanat eserleri, geçmişin belgeleri ve kayıtlarıdır.

Sanat ve onun tarihini araştırmak bireyin kendi yaratıcı ifadelerini ve onun geçmişini öğrenmesidir. Ayrıca ister antik, isterse modern zamanlarda olsun yazılı kayıtların olmadığı insan kültürünü araştırmanında bir yoludur (Adams, 2001:12).

Bunun yanı sıra özellikle sanat eğitimi içerisinde bir yaklaşım olarak bilgi verme ve sanat eserlerini takdir etmeyi saptama ve onların değerini ve anlamını bireylerin anlayacağı şekilde öğretmedir (Hurwitz ve Day, 1995:344).

Sanat eğitiminde kapsamlı bir ünitenin temeli; Estetik, sanat tarihi, eleştiri ve uygulama kriterleri üzerine kurulmalıdır. Temelinde sanatsal kültür ve estetik anlayışının yatmadığı etkinliklerin sonucunda oluşturulan ürünlerin sanatsal boyutu eksik ve düzeysizdir. Sadece etkinliklere odaklanmak, bu anlamda sınırlı eğitimi ve yeteneği olan öğrenciler için anlamsız olur. Sanatsal uygulamaların kökeninde geniş bir bilgi ve deneyim yatar. Dolayısıyla kapsamlı ve anlamlı bir sanat eğitimi; estetik, sanat tarihi, sanat eleştirisi ve uygulama kriterleri üzerinde kurulu bir yaklaşımla amacına ulaşır. Disipline Dayalı Sanat Eğitimi, öğrencilerin yaratıcılığını geliştirmek için sistematik bir müfredat programına uyulması, eleştirel bakış açısının geliştirilmesi, tarihsel ve sanatsal kültür değerlerini kavratmayı hedeflemektedir (Artut, 2001).

Uygulama (Atölye çalışması):Uygulama sanat eğitimi ve öğretiminin baskın yanı görülmekle birlikte, öteki üç alandan önemli değildir.

Sanat her şeyden önce bir öğrencinin görme becerisini, düşüncesini ve kendisini görsel olarak ifade etmesini geliştiren yaratıcı bir aktivitedir. Ancak bu aktivitenin oluşabilmesi için birkaç boyutun olması gerekir. Bireyin farklı sanat araçlarını kullanarak tasarlama becerilerini geliştiren uygulama çalışmalarını yapabilmesi bunlardan biridir (Chapman, 1994:2).

Uygulamalı çalışma; içinde gelişen, doğrudan yapmaya yönelik çalışma sürecidir. Uygulamalı çalışmalar, plan yapma, tasarım ve üretim yollarını içine alır. Bu kapsam içinde ayrıca öğrencilerin çalışmalarının gelişimlerini, sonuçlarını değerlendirme yollarını içine alır. Bu kapsam içinde ayrıca öğrencilerin çalışmalarının gelişimlerini, sonuçlarını değerlendirme yolları ile ürünlerini en güzel nasıl sergileyecekleri de yer alır (Stokrocki, 1997 :44).

Uygulamalı çalışmalarda bireyin sanatı uygulama aşamasında edindiği deneyim onun sanatçıyı anlamasını sağlayacak önemli bir alan olarak kabul edilebilir. Deneyim aşamasında farklı araçları kullanırken, uygulama yapmadan önce kolay gibi görünen her davranışın özel bir çaba gerektirme zorunluluğu, nesnelere farklı bakabilme özellikleri işe koşulduğu zaman ortaya çıkan gerçekler, sanatın önemini anlama bakımından olumlu bir yaşam edinimi sağlar.

Uygulamalı çalışmalar içinde öğrenilebilecek konular şöyle sıralanabilir:

- 1- Görmeyi öğrenmek.
- 2- Araç ve gereci beceri ile kullanabilmeyi öğrenmek.
- 3- Gerecin sınırlılıkları ve olanakları içerisinde yaratıcıda ve izleyicide doyum sağlayacak biçimler yaratmayı öğrenmek.
- 4- Yaratılan bir formda estetik değerler yanında güçlü bir anlatım yaratmayı öğrenmek (Kırıçoğlu:2002).

Ne var ki uygulaması olmayan bir sanat eğitimi süreci düşünmek mümkün değildir. Öğrenci diğer disiplinleri bu süreçte, ürün üzerinde değerlendirir, uygular (Boydaş ve Balcı, 1997:171).

Uygulamanın yanı sıra estetik, sanat eleştirisi ve sanat tarihi disiplinlerinin de bu ders kapsamı içinde yer alması gerekmektedir. Resim derslerinde iki veya üç boyutlu çalışmaların yer aldığı uygulama çalışmalarıyla bağıntı kurularak diğer üç disiplinle bütünlük içinde verilmelidir. Ülkemizde yeni geliştirilmeye çalışılan bu anlayışa göre, öğrencinin gelişim düzeyine uygun olmak koşuluyla, öğrenci uygulama yaparken konuyla ilgili olarak estetik, eleştiri ve sanat tarihi disiplinlerine ait bilgileri de alacaktır (Balcı, 1996: 19)

Disiplinli bir ortamda edinilen bilgilerin somut hale dönüştürülmesi işlemi uygulama aşamasını oluşturmaktadır. Sonuçta, sanat eğitiminde dört temel disiplin; çağdaş sanat eğitimi sisteminde öğrencilerin yaratıcı eylemini anlamlı kılacak gerek kuramsal gerekse etkinlik bağlamında, araştırma-inceleme, sorgulama-yargılama mantığı üzerine kurulan bir anlayış olduğu görülmektedir.

2.6 MÜZE, MÜZECİLİK VE MÜZE EĞİTİMİ

2.6.1. Kavram Olarak Müze

Müzelerin ileriye dönük eğitsel, araştırıcı, yaratıcı ve yönlendirici amaçlarını vurgulayan çağdaş bir müze tanımı, Atagök (1999) tarafından şöyle yapılmıştır.” Müze, toplumun bilimsel ve kültürel geçmişini yansıtan ve geleceğini biçimleyecek öğeleri araştıran, toplayan, koruyan, sergileyen, belgeleyen, yaşatan ve yönlendiren yaygın bir eğitim kurumudur.” Bu tanımın yanında uluslar arası kabul görmüş tanımlar da incelendiğinde hepsinin belirli bir düzeyde ortak yönleri olduğu açıkça görülmektedir. Sözü edilen uluslar arası kuruluşlar arasında önemli yeri olan üç kuruluşun yaptığı tanımlar şu şekildedir;

Uluslar arası müzeler birliği (The International Council Of Museum) ICOM’un tanımına göre; “Müze, toplumun ve toplum gelişiminin hizmetinde olan araştırma, eğitim, eğlence amaçları ile insana ve çevresine ilişkin maddi kanıtları toplayan, muhafaza eden, araştıran, ileten, sergileyen, kamuya açık olan, kar amacı gütmeyen bir kurumdur” (Gerçek,1999)

İngiltere Müzeler Birliği’nin (The Museum Association United Kingdom) tanımına göre;“Müze kamu yararı için maddi kanıtları ve bu kanıtlarla ilişkili bilgileri toplayan, belgeleyen, muhafaza eden, sergileyen ve yorumlayan bir kurumdur (Gerçek,1999).

Amerikan Müzeler Birliği'nin (The American Association of Museum) tanımına göre; "Müze, varlığının başlıca amacı geçici sergiler düzenlemek olmayan, federal ve eyalet vergilerinden muaf olan, topluma açık olup, toplum çıkarları çerçevesinde yönetilen, sanatsal, bilimsel (canlı yada cansız), tarihsel ve teknolojik materyaller de dahil olmak üzere, eğitimsel ve kültürel değerlere sahip nesne ve örnekleri koruyan, muhafaza eden, inceleyen, yorumlayan, bir araya getiren ve toplumun öğrenmesi ve eğlenmesi için sergileyen kar amacı gütmeyen daimi bir kurumdur. Bu nedenle müzeler bir önceki cümlede belirtilen gereklilikleri karşılayan botanik bahçelerini, zooloji parklarını, akvaryumlar, tarihi kuruluşları, tarihi evleri ve mekanları da kapsamaktadır" (Gerçek,1999).

Cumhuriyeti İlk Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü Hamit Zübeyr Koşay'ın da kısaca müze tanımı şöyledir;"Çağımızda müze, sanat, ilim ve kültür eserlerini bir araya toplayıp sergileyen ve umurun ziyaret ve istifadesine sunan bir kurumdur" (Gerçek,1999).

Ülkemizdeki resmi kayıtlara bakarsak; Kültür Bakanlığı'nca 1976 yılında yürürlüğe konan "Müzeler İç Hizmet Yönetmeliği'nde müzenin tanımı şu şekilde yapılmıştır. " Kültürel değer taşıyan unsurlardan kurulu bir bütünü korumak, incelemek, değerlendirmek, özellikle halkın eğitimi, öğretimi, ve dünya görüşünün yenilenmesi için sürekli sergileme yapan ve çoğunluğun kamunun yararına yönelten daimi kuruluşlara müze adı verilir.

1989 tarihli yönetmelikte ise müze,"kültür varlıklarını tespit eden, bilimsel metotlarla açığa çıkaran, inceleyen, değerlendiren, koruyan, tanıtan, sürekli ve geçici olarak sergileyen, halkın eğitimini, bedii zevkini yükselten dünya görüşünü geliştirmede etkin olan daimi kuruluşlardır." Olarak tarif edilmektedir. Bu tarifte, kültür varlıklarında söz edilmesine karşın, tabiat varlıkları kapsam dışında bırakılmıştır (Gerçek,1999: 11). Müzeler oluştuğu yıllardan bu yana, kültürel değerleri toplum yararına korumayı ve değerlendirmeyi hedeflerken, sonraları bu amaçlar, toplumun eğitim ve öğreniminin arttırılması, güzelduyu görgüsünün

yerleşmesi, bulunduğumuz anın, geçmişin ve giderek geleceğin açıklanması, yorumlanması, toplumsal gelişimlerin desteklenmesi ve halkın eğlenerek zamanını değerlendirmesine ve eğitimine dönüştürmüştür. 20. yüzyıl ortalarında müzecilikte asıl amaç kültür ve bilimin toplumun tüm kesimine aktarılması olarak gelişmiş, bu nedenle müzecilikte “eğitim” toplama, koruma, araştırma, değerlendirme ve sergilemeyi yönlendiren bir işlev olarak önem kazanmıştır. Günümüzde müzeler birer yaygın eğitim kurumu olarak halkı eğitmeyi, kültür ve bilimi topluma aktarmayı hedefleyerek, iletişim ve halkla ilişkileri başlıca yöntemler olarak kullanmaya yönelmişlerdir (Gerçek,1999).

Günümüzde müzeler boyutlarını daha da aşmış, toplumu eğitme, kültürleme gibi görevleri de üstlenerek yaygın eğitim kurumu niteliği kazanmıştır. Bunun sonucunda koruma ve belgelemenin yanı sıra, eğitim, tanıtım ve topluma dönük iletişimin önemi artmıştır (Atik, 1999: 155).

Müzelerin toplama, sergileme ve koruma gibi görevleri herkes tarafından bilinen görevleridir. Fakat günümüzde müzelerin en önemli görevlerinden biri eğitimidir. Müzelerin her bir görevi çok önemlidir. Eğer müzeler esere ulaşamazsa, onu koruyup sergilemezse zaten eğitim görevini yerine getiremez. Eğitim süreklidir. Eğitimin temel amacı, insanın niteliğinin artırılmasıdır. Bu niteliğin artırılmasında kesintisiz eğitim kesintisiz eğitim içinde de müzelerin yeri vardır diyebiliriz.

2.6.2. Müze Eğitimi

Günümüzde müzelerin sadece arkeolojik buluntuların ve sanat eserlerinin, yabancılar, yerel halk ve okula giden çocuklar tarafından gezildiği sergilemeler olmaktan çıktığı ve müzelerin eğitim görevini üstlenmesi gerekliliği bir gerçektir (Shabbar, 2001: 68).

Müzeler, koleksiyonlarındaki yapıtlar hakkında oluşturduğu yazılı, görsel ve işitsel tüm belgelerle arşivler meydana getirir. Arşivler aracılığıyla da sanatçıları ve eserleri hakkında bilgiler verir. Bu çalışmasıyla izleyicilerin hayal ve düşünsel karşılaştırma gücünü ve yaratıcılığını geliştirir. Bu etkinlikleriyle müzeler, 19.yüzyıl boyunca bir eğitim işlevi de görmüştür (George, 1998: 5- 6).

“Çağdaş toplumlarda müzeler, birer yaygın eğitim kurumu olarak halkı eğitmeyi hedeflemektedir. Bunu gerçekleştirebilmek için de yöntem olarak halkla ilişkilerini ve iletişimi kullanmaya yönelmiştir” (Maccario,2002: 276).

Müzeler koleksiyonlarına kattığı eserlerle, onların anlam ve değerlerini topluma aktarmaya çalışan bir etkinlik üstlenmiştir.

Müzelerin eğitim süresince kullanılması gereken önemli bir kurum olduğu gerçeği 21.yüzyıl eğitimcileri tarafından sık sık dile getirilmekte ve bu bağlamda çalışmalar yapılmaktadır.

Müzelerin toplanan eserleri koruma, saklama, belgeler oluşturma, bilimsel yayın yapma ve bunları halka sunma gibi hizmetleri vardır. Amaç, kültür ve bilimin toplum kesimlerine aktarılmasıdır. İşte bu nedenle müzelerin “eğitim” işlevi, toplama, koruma, inceleme, değerlendirme ve sergilemenin yanı sıra, yönlendirici olarak biçimlenmiştir. Çağdaş müzeler, gelen ziyaretçilerin eğlenirken öğrendiği ve öğrenmekten zevk aldığı kültür merkezleridir (Atagök, 1999: 2).

19.yüzyılda kurulan “halk müzeleri” ile bir eğitim kurumu olarak işlemeye başlayan müzeler, 20.yüzyıl başlarında toplama, koruma ve sergilemenin yanında eğitimi de temel işlevlerinden biri kabul etmişlerdir. Böylece müzecilik biliminde ayrı bir disiplin ihtiyacı gerekmiş, müze eğitimi bilimi doğmuş ve gelişmiştir. Bugün dünyada pek çok müze, kendine göre bir müze eğitimi politikası oluşturarak eğitim programlarını buna göre planlamaktadır.

Birçok ülkede müzeler önce, okullara ödünç malzeme ve ürettikleri kopya eşyaları vererek okullarda müze köşesinin oluşmasına katkıda bulunmuşlardır. Gönüllü öğretmenlere müze bilimi ve kendi müzeleri hakkında bilgiler vererek müze eğitim ilişkisini başlatmışlardır. 1894- 1895 yıllarında İngiltere’de ilk eğitsel müze açılmıştır. (Haslemere Müzesi) . Okulların bu müzeyi ziyaret etmeleri ile okul müze işbirliği gerçekleşmiştir (San, 2001: 21).

1984’te Amerikan Müze Topluluğu (AAM) “ Yeni Yüzyıl İçin Müze” adlı raporu yayınlamıştır. Müze liderlerinin özel komisyonu tarafından yayımlanan bu raporda, müze eğitiminin işlevi üzerinde önemle durulmuş, okul müze işbirliğine değinilmiştir. Aynı raporda, müzelerin görsel, bilimsel ve tarihsel kültür merkezleri olduğu ve burada, insanların düşüncelerini sentezlemeyi, fikirler oluşturmayı, estetik ve kültür duyarlılığı şekillendirmeyi öğrendikleri belirtilmiştir. Eğitimci Newson ve Silver (1978) 15 okul ziyaret programında çalışmış ve müze eğitimcilerinin amaçlarını şöyle özetlemişlerdir (Zeller, 1985: 8).

- Genç insanların müzeleri ev gibi hissetmelerine ve değerlerini anlamasına yardımcı olmak,
- Anlayışlarını keskinleştirerek görsel deneyimleri tanıtmak,
- Sanatı anlama ve sanattan zevk almaları için çocuklara zengin seçenekler sunmak,

Zeller’in (1985: 8) aktardığına göre, “1984 yılında Amerikan Ulusal Sanat Eğitimcileri Topluluğunun bir toplantısında müze eğitimi ile ilgili olarak; görsel algılamayı ilerletme, sanat ve sanat müzeleri hakkında olumlu duygular yaratma, sanatı değerlendirme, kültürel şartları öğretebilme gibi amaçlardan bahsedilmektedir. Bunun sonunda, müzelerde sanatsal mirası öğretme ve sanatsal değerlendirme yapabilmek için etkin yöntem ve tekniklerle, canlandırma(dramasyon), doğaçlama,

keşif ve eser karşısında tartışma gibi aktif etkinlikler olduğu konusunda anlaşmaya varılmıştır.”

San'ın (1998: 120) deyiimiyle, müzeler kültürel özgür zamanlar açısından her yaşatan kesimin yararlanacağı bir alan olarak vurgulanmakta, öğrenmenin sağladığı, söylemsel ve tartışmalı bir öğrenmenin yanı sıra, duyuşsal ve yaşantısal öğrenmenin de sağlanacağı, durağan ve dingin olmayan, yalnızca sergilemelerle yetinmeyen, gerek araştırmaları yönlendirebilecek veriler taşıyan, kitaplığını açan, metinlerden, akademik yayınlardan, biyografilerden, mektup ve günlüklerden, harita, fotoğraf, çizelge gibi malzemelerden yaralanılan, gerek düşüncelerin yaratıldığı ve paylaşıldığı bir forum olarak, okullardaki öğretim programlarıyla eş zamanlı program ve etkinlikler düzenleyen gerektiğinde müzenin bulunduğu kentin oluşumunu aydınlatabilen, izleyici- müzeci- malzeme arasında olduğu kadar, izleyiciler arasındaki iletişimi sağlayan bir kültür pedagojisi uygulama alanlarından biri olarak tanımlanmaktadır.

Geçmiş anımanın, tarihe saygı duymanın ve artık kaybolan değerlere önem vermenin başta eğitimciler olmak üzere herkes için önemli olduğu bir gerçektir. Gelecek nesil bu işlevi müzeler aracılığıyla sağlıklı bir şekilde yerine getirebilir. Bu nedenle de günümüzde de pek çok müzede başlayan bir uygulama, müze içerisinde eğitim bölümlerinin bulunmasıdır.

Bugün müzelerdeki her etkinlik potansiyel bir eğitim yaşantısı olarak görülmekte, hem de doğrudan eğitim planları planlanmakta ve gerçekleştirilmektedir. Müzelerde yürütülen eğitim hizmetleri, genellikle eğitim bölümleri ve müze eğitimcileri tarafından gerçekleştirilmektedir. Müzelerin eğitim hizmetlerinin başında da programlı etkinlik eğitimleri gelmektedir. Batı Ülkelerinde pek çok müze, çocuklara ve yetişkinlere programlı olarak bilim, sanat kursları düzenlemektedir (Seidel ve Hudson, 1999: 6).

Müzelerin bu çeşit doğal etkinliklerinin yanında, sergilenen eserin anlam ve değerini anlatmak gibi bir de sorumluluğu vardır. Böylesi bir durum için her müzenin eğitici görevlerini tam olarak yerine getirdiği söylenemez. Bu konuda yeteri kadar faydalı olabilmek için müzeler eğitime, eğitim de etkili olabilmek için müzelere başvurmalıdır. Buradaki yararlı etkilerden biri de bireyin hayal gücünü kamçulamak, duygu odağını geliştirmektir (Coremans, 1963: 104).

Müzelerin temel işlevlerinden birinin eğitim olduğu bir gerçektir. Bu eğitim ister doğrudan bilime ve bilgiye, ister duygu ve sezgilere yönelsin bireye kattığı yaşantısal zenginliklerle ona yeni ufuklar açar. Onu bilişsel ve duyuşsal açıdan donatır, daha yaratıcı bir yaşama yöneltir. Bireye gerekli tarih ve çevre bilincini verir. Bu nedenle müzeler bilişsel öğrenmenin yanı sıra duyuşsal ve yaşantısal öğrenmenin de sağlanacağı ortamlardır.

2.6.3. Müze Eğitiminin Gerekliliği Ve Önemi

Müzelerin eğitim kimliğinin son yıllarda büyük ölçüde gündemde olduğunu görmekteyiz. Hatta müze tanımları da eğitim yönü ağırlıklı olarak değişmiştir.

Müze eğitiminin, eğitimdeki yeri önemli bir gerçektir. Müzelerden bu konuda verimli şekilde faydalanmak belli bir program dahilinde mümkün olacaktır. Müze eğitim uzmanları kontrolünde yapılan her türlü müze gezileri ve müze öğretim programları daha etkili bir öğrenme sağlayabilmektedir.

Müzeler, koleksiyonlarındaki yapıtlar hakkında oluşturduğu yazılı, görsel ve işitsel tüm belgelerle arşivler meydana getirir. Arşivler aracılığıyla da sanatçıları ve eserleri hakkında bilgiler verir. Bu çalışmasıyla izleyicilerin hayal ve düşünsel karşılaştırma gücünü ve yaratıcılığını geliştirir. Bu etkinlikleriyle müzeler,19.yüzyıl boyunca bir eğitim işlevi de görmüştür (George,1998: 5- 6).

Müzelerin bu işlevlerini sadece bilgi vermekle sınırlandırmamak gerekir. Bu esnada birey kavrama, çözümlenme, sorgulama, yaratıcılık, ipuçlarından yeni bilgiler üretmek gibi özelliklerini de geliştirmektedir. Ayrıca her yaşatan insana müzeye gitme alışkanlığının kazandırılabilmesi de eğitim yoluyla gerçekleştirilebilir. Çok güzel bir eseri veya eserleri sadece görmek bile, insanda gerçek ve mükemmellik duygusunu uyandırmak için yeterlidir (Coremans, 1963: 104).

Güzel sanatlar eğitim ve öğretiminde görsel kaynakların yeri büyüktür. Son dönemlerde geliştirilen sanat eğitimi teorilerinde “Disipline Dayalı(Çok Alanlı) Sanat Eğitimi” (Discipline Baed Art Education) modelinde müze eğitimi önemli yer tutmaktadır. Çünkü bu modelde sanat tarihi, estetik, sanat eleştirisi ve uygulama alanları birleştirilerek ders programları hazırlanmakta ve bunun için farklı kültürlere ait görsel kaynaklardan oldukça yaygın bir şekilde yararlanılmaktadır. Beş duyuya hitap edebilecek bu kaynakların bulunduğu müze mekanlarından faydalanılmaktadır. Çağdaş eğitimde uygulama ağırlıklı, diğer bir ifadeyle görerek, yaparak ve yaşayarak öğrenme stili hala etkin bir model olarak kabul edilmekte ve dersler mümkün olduğunca bu modele göre yürütülmeye çalışılmaktadır. Böyle olunca ağırlıklı olarak görsel kaynaklarla yapılan sanat eğitiminde müzelerden yararlanmamak düşünülemez. Bu sebeptir ki, Amerika’da çocuklara ve gençlere yönelik özel sanat müzeleri dahi kurulmuştur (Erbay, 2001: 28).

Çağdaş eğitimde uygulama ağırlıklı, diğer bir ifadeyle görerek, yaparak ve yaşayarak öğrenme stili hala etkin bir model olarak kabul edilmekte ve dersler mümkün olduğunca bu modele göre yürütülmeye çalışılmaktadır. Hal böyleyken ağırlıklı olarak görsel kaynaklarla yapılan sanat eğitiminde müzelerden yararlanmamak düşünülemez (Özsoy,1998).

Etkili müze eğitimi aktiviteleri öğrencilerin sorgulamasına, doğru objeler ile etkileşim kurmasına ve dünyayı daha zengin bir şekilde anlayabileceği araştırma sürecini yaşamasına izin verir (Hein, 2004: 3). Böylece okullarda verilen öğretmen

ağırlıklı öğrenme ortadan kalkarak çocuğun araştırma, incelemeye, gözlem yapmaya yönelten öğrenci merkezli bir eğitim anlayışı söz konusu olacak ve öğretmen sadece rehberlik görevini üstlenerek bilginin kalıcılığında rol alacaktır.

Müzedeki öğrenme, okuldaki gibi okulöncesi, ilköğretim ya da yükseköğretim gibi belirli öğrenim kademeleri ile sınırlı değildir. Tüm yaşam boyu devam edebilir. Çünkü müze bir insanın her yaş döneminde ona “tüketebileceği” olanaklar sunar. Ziyaretçiler beş duyuyu kullanarak, keşfederek, araştırarak, bizzat uygulamalara katılarak daha etkili ve kalıcı yaşantılar elde edebilirler. Çağdaş müzeler kitlelerin bilim, sanat, tarih, kültür eğitimine katkıda bulunan, evrensel değerlerin yayılmasına öncülük eden, katılımcı, dinamik, etkin kuruluşlardır. Müzelerin eğitim işlevi birçok kavramı bir araya getirmekte ve özgün bir alan oluşturmaktadır (Onur, 1998: 7).

Müzelerdeki eğitim okuldaki öğretimi zenginleştirici bir potansiyele sahiptir. Bunun yanında zihinsel kavramayı, merak etmeyi, empati kurmayı, eleştirel bakmayı ve pratik beceriler kazanmayı da sağlayabilir.

Gazeteci Özgen Acar’ın anlattığı, müzede yaşantılara dayalı olarak öğrenmeye iyi bir örnek oluşturmaktadır:

“...1948 yılında ilkokul4. sınıftayken, bize her Çarşamba günü öğleden sonra bir tarihi yere örneğin; İzmir’de Kadifekale’ye götürür ve tarihini anlatırdı. Daha önce sınıfta anlatmıştır. Tam elli yıl önce, bu tarihlerde, yine böyle bir Mayıs ayında bizi aldı ve Bayraklı kazısına götürdü. O yıllarda Ekrem Akurgal Bayraklı kazısına başlamıştı. Bizi müzelere götürmeden önce, kendisi müzeye gider, neyi göstermek istiyorsa, neyi öğrenmemiz gerekiyorsa, önce kendi onları öğrenir, sonra bize anlatırdı(...) İlginç bir yöntemi vardı; kendince uygun gördüğü 5-10 tane eser saptar, bize bu 5-10 eseri vurgulardı (...) Yine oğlumla birlikte Amerika’da, Doğa Tarihi Müzesi’ne gitmiştim. Her ay her hafta sonu aynı müzeyi ziyaret ettik. Oğlum bir süre sonra dinazorların tüm özelliklerini öğrendi. Türkiye’ye döndüğümüz zaman 4,5 yaşındaydı. Televizyon’da Cumhuriyet Bilim Teknik reklamı yapıyordu. Reklamda

bir mağara adamı bir dinazorun peşinde, Kafasına vuruyor, yakalıyor, ters çeviriyor, ardından sürüklüyordu... Oğlum, “Baba, bu reklam yanlış” dedi,”Niye? dedim. “İnsanlarla dinazorlar hiçbir zaman bir araya gelmedi ki” dedi. Haklıydı. Arada herhalde 25 milyon yıl vardı. Cumhuriyet’in bilim teknik eki reklamında böyle bilimsel bir hata yapılıyordu (...) Şimdi bu nedir? 4,5 yaşındaki bir oğlan dinazorla insanın bir arada yaşamadığını biliyor. Bu neden? Gidip müzeyi gördüğü için. Müzede eğitim aldığı için...” Sonuç olarak, eğitim sistemlerinde öğrenme ortamlarının yalnızca okullarda sınırlı olmadığı açıktır. Öğrenme için yeni ortamların oluşturulmasında disiplinlerarası yaklaşımların işbirliği önemli bir koşuldur (Adıgüzel, 1999,21-28).

Adıgüzel’e (1999,77-78) göre müze pedagojisi, “tüm yaşam boyu devam edebilir. Çünkü müze bir insanın her yaş döneminde onun ilgisini çekecek imkanları sunar. Ayrıca not alma, belli bir sürede ders yapma uygulamaları olmadığı için özgür bir öğrenme ortamı sağlar. Bu öğrenme ile beş duyuyu kullanarak, keşfederek, araştırarak, bizzat uygulamalara katılarak daha kalıcı ve etkili öğrenmeyi sağlayabilir. Ayrıca bu eğitim sistemi ister doğrudan bilime ve bilgiye, ister duygu ve sezgilere yönelsin, bireye kattığı yaşantısal zenginliklerle ona yeni ufuklar açar, bilişsel ve duyuşsal açıdan onu donatır ve onu daha yaratıcı bir alana yöneltir”.

İlköğretim görsel sanatlar dersi müfredat programı genel amaçlarında müze eğitimi ile ilgili olarak “Tarihi ören yerlerini, anıtları, müzeleri, sanat galerilerini, atölyelerini ve tasarım stüdyolarını tanıyarak, kültür ve tabiat varlıklarına sahip çıkabilme “ amaç maddesi yer almaktadır.

Sanatsal önemi olan tarihi kalıntılar, ören yerleri ve güzel sanatlara ilişkin eserler sadece bu alana ilgi duyanlar için değil; aynı zamanda çocukların, gençlerin ve yetişkinlerin artistik duygularını ve tasarıma yönelik algılarını geliştirmek için de önemli yerler ve nesnelere. Bundan dolayıdır ki, müzelerin eğitsel misyonunun öncelikle olması gerekir. Müzeler günümüzün en popüler iletişim ve bilişim kaynağı olan Web sitelerini ve onları ulaştıran bilgisayar da kullanarak kültüre ve sanata

katkı yapmaktadır. Yine bu yolla öğrencilere ve öğretmenlere sanat eğitimi konusunda yardımcı olmaktadır. Çağdaş yapılanması olan müzelerin ayrıca, sürekli eğitim etkinliklerinin yanı sıra, öğrencilerin en çok ihtiyaç duydukları ev ödevlerini gerçekleştirme konusunda özel mekanlar ayırdıkları da bilinmektedir (Özsoy, 2001:24-33).

Sanat eğitimi derslerinin müze ve galerilerden yararlanılarak verilmesi nitelikli bir sanat eğitimi açısından önemlidir. Günümüzde artık eğitim kurumu denildiğinde yalnızca okullar algılanmamaktadır. Çağdaş eğitim, pasif dinleyici ve izleyici ile yürütülen yapısını geride bırakmıştır. Bu nedenle sınıf içi eğitimin sınıf dışı eğitimle desteklenmesi gerekmektedir. Bu desteklerden biri de müze ortamlarıdır.

Görsel sanatlar eğitiminde görmek, yaratıcılığın teşvik edilmesinde ve uygulama yapma isteği uyandırması bakımından önemlidir. Öğrencilere, sadece anlatılarak verilen bir görsel sanatlar eğitimi eksik kalır. Bireyin sanat eseriyle doğrudan karşı karşıya gelmesi, eser üzerindeki sanatın ilke ve elemanlarını, güzeli, estetik değerleri görebilmesine ve tanımlamasına yardımcı olur. Bunu sağlamak bir müze veya galeride olabilir. Erbay'ın (2000: 26) da belirttiği gibi “sanat eğitiminin uygulama merkezi okul dışında müzeler, sanat galerileri ve özellikle sanat müzeleridir. Sanat müzeleri, koleksiyonlarında; estetik referans, eğitim istekleri, tarihi, bölgesel, görsel değerli ve çeşitli objeleri esas alarak artistik değerleri öne çıkaran çalışmaları sergiler”. Bu bakımdan müzeler okul çağındaki bireylerin nitelikli bir görsel sanatlar eğitimi alabilmesi için zorunludur.

Yirmi birinci yüzyılın başlarında, müzelerin sayısında ve çeşidinde olan artış ve gelişme, demokratik toplumların tarihe, kültüre ve sanata olan ihtiyacını ve ilgisini yansıtır. Bu anlamda müzeler arkeolojik, etnografik, kültürel, sanatsal ve tarihsel değerleri olan eserleri ve buluntuları barındırma ve gelecek kuşaklara aktarma işlevini de üstlenmiştir. Elbette bu işlevi yerine getirebilmenin en iyi yolu, bir eğitim kurumu gibi çalışmaktır (Buyurgan ve Mercin; 2005: 63)

Sonuç olarak müzeler, eğitimin ayrılmaz birer parçası olmalıdırlar. Eğitim salt bilgi vermek değil, bilgiye götürmek olmalıdır. Öğretim pasif değil bireyin katıldığı, gördüğü, dokunduğu, düşündüğü aktif öğretim yöntemleri ile gerçekleşmelidir. Bu yüzden de geçmişi sergileyen, toplumda tarihsel bilincin doğru ve tam olarak yerleşmesine katkıda bulunan ve görsel dil öğelerini kullanan müzeler eğitimin vazgeçilmez unsurları niteliğindedir. Eğitimin niteliği bireylerin, dolayısıyla toplumların gelecekleri demekse eğer, müzeler de eğitimin temelinde yer alması gereken kurumlar olma yetisini taşımaktadır.

2.6.4 Verimli Bir Müze Ziyareti (Öğrenme Potansiyeli Yüksek) Düzenlemek İçin Öğretmenin Yapması Gerekenler

Müze ve galerilerde sunulan öğrenme deneyimleri sınıf ortamında sunulanları tamamlayıcı nitelikte tasarlanmıştır. Müzeye yapılan okul ziyaretlerinin en değerli yönlerinden biri, öğrencilerin alternatif öğrenme yolları ile karşılaşma ve maddi kanıt ile aktif biçimde çalışma fırsatıdır. Bazı çocuklar için bu durum, daha formal olan sınıf ortamında pek görülmeyen yetenek ve beceriler gösterme şansını sağlayabilir. (Hooper- Greenhill, 1999 :175'den Adams 1990)

Bütün çocuklar için yeni bir yere gitmek, yeni insanlarla tanışmak, bilgi toplamada yeni yaklaşımları denemek ve gerçek objelerle karşılaşmak çok güdüleyici ve uyarıcı olabilir ve okulda edindikleri bilgileri bir bakış açısına yerleştirebilirler. (Hooper- Greenhill, 1999 :175'den Adams 1990)

Müze ziyaretinde öğrenme potansiyelinin yüksek olabilmesi için öğretmen tarafından programlı bir müze ziyareti düzenlenmelidir. Programlı bir müze ziyareti üç bölümden oluşmaktadır. Müze ziyareti ile ilgili öğretmen hazırlıkları: 1- Müze ziyareti öncesi öğretmen hazırlığı, 2- Müzede sorumluluklar, 3- Müze ziyaretinden sonra yaptırılacak çalışmalar olarak belirlenebilir (Buyurgan, Mercin, 2005: 155-

169). Müze ziyaretlerinin daha verimli olabilmesi öğretmenlerin performansları ile de ilgilidir. Tal, Bamberger, Morag (2004), yaptıkları araştırmada İsrail’de Tabiat Tarihi Müzelerine programlı okul ziyaretlerinde öğretmenlerin ziyaret öncesi, ziyaret sürecinde ve sonrasındaki rollerini ortaya koymuşlardır.

A - Müze Ziyareti Öncesi: Öğretmen öğrencilerin amaçlarına yönelik olarak gidilecek müzeyi belirledikten sonra müze yetkilileri ile görüşülerek öğrenci grupları için daha uygun olan günler öğrenilir. Böylece özellikle büyük müzelerin çeşitli organizasyonlarla düzenlenen yoğun trafikleri takip edilerek daha uygun bir günde öğrencilerin dikkatleri dağılmadan ve müzede daha uzun süre kalmalarını sağlayacak en uygun zaman tespit edilir. Bu tespit bazı müzelerde eğitim pedagogları ile çeşitli rehberler eşliğinde daha verimli müze ziyaretine olanak sağlayabilir. Uygun müze ve zaman seçimi yapıldıktan sonra okul idaresinden ve velilerden gerekli izinlerin alınması sağlanır. Ön anket, son anket ve amaca yönelik çalışma kağıtları ya da müze rehberi hazırlanır. Ön anket müze ziyareti öncesinde uygulanır. Müzeye gidilen gün araçlara binmeden önce öğretmen tarafından müze ve müze ziyareti ile ilgili ön bilgi verilir. Müzede uyulması gereken kurallar karşılıklı soru ve cevaplarla vurgulanır.

Öğretmen öğrencilerini götüreceği müze ile ilgili önceden bilgi toplamalı, eğer müzeyi daha önceden gezmemişse gezmeli ve programını, sürelerini ona göre ayarlamalıdır. Yine öğretmen öğrencilerini götüreceği müzede bulunan eserlerle ve olaylarla ilgili gerçek ya da mitolojik hikayelerden öğrenmeli, bunları ziyaret esnasında öğrencilerine anlatmalıdır. Bu hikayeler her yaş grubunun ilgisini çeker, dikkatlerini yoğunlaştırır. (Buyurgan, Mercin, 2005: 157)

Öğretmen, öğrencileri için amacına, gidilecek müzenin türüne ve yaş gruplarına uygun anketler ve çalışma kağıtlarından oluşan müze rehberi hazırlamalıdır. Bunların bir kısmı müze ziyaretinden önce, bir kısmı müzede, bir kısmı da müze ziyareti sonrasında kullanılacaktır. Öğrencilerin dikkatini daha fazla toplamak, onların akıcı, esnek ve özgün düşünme şemalarını geliştirmek için

hazırlanacak çalışma kağıtlarında öğrencilerin seviyeleri, dikkat süreleri, müze ziyaretinin amacı ve gidilecek müzenin türü, içeriği ve etkinlikleri mutlaka göz önüne alınmalıdır. (Buyurgan, Mercin, 2005: 157)

B - Müze Ziyareti Sırasında: Müze ziyareti sırasında öğretmene düşen görevleri şöyle sıralayabiliriz:

1. Öğrenciler müzenin fiziki yapısı ile ilgili bilgilendirilebilir. Öğrencilerin ihtiyaçları da göz önünde bulundurularak çeşitli ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri yerler geziye başlamadan önce anlatılabilir. Genel olarak çevre tanıtılabilir.
2. Öğretmen müze gezisi sırasında öğrencilerin sorabileceği sorular karşısında hazırlıklı olabilir. Öğrencilerinin görüşlerini dinleyebilir, tartışmalarına katılabilir.
3. Öğretmen müze gezisi sırasında çeşitli etkinliklerle gezinin öğrenme potansiyelini canlı tutabilir.
4. Müze gezisi sırasında belirli periyotlarla öğrencilere dinlenme araları verilebilir.

C - Müze Ziyareti Sonrası: Müze ziyaretinden sonraki izleme çalışması en az müzeyi ziyaret etmek kadar önemlidir. Müzede kazanılan bilgilerin daha kalıcı olması, yaratıcı düşüncelerini geliştirmesi düşüncesi ile müzedeki obje ve eserlerden yararlanarak çeşitli drama ve oyunlar yaptırılabilir. Teorik bilgilerini pekiştirmek amacıyla bulmaca türünde kelime oyunları hazırlanabilir. Gördükleri eserlerden yola çıkarak Görsel Sanatlar dersi içerisinde kendi özgün ürünlerini oluşturmaları sağlanabilir. Müzelerde gördükleri eserlerin hikayelerini canlandırma yöntemi ile sınıf içerisinde dramatizasyon yöntemi uygulanabilir. Çeşitli projelerle sınıf panoları düzenlenebilir, kartpostal, broşür ve dergi gibi çeşitli materyaller veya eserlerin fotoğrafları ,çizimleri ile kendi koleksiyonlarını oluşturabilirler.

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın bu kısmında, ilk ve ortaöğretim okullarında müze eğitimi, ilköğretim okullarında müzelerden yararlanılıp yararlanılmadığı, müzeleri eğitim imkanlarının olup olmadığı, müzelerin bir eğitimi arası olarak kullanılarak gerçekleştirilen Görsel Sanatlar dersinin öğrencilerin başarısına etkileri, ÇASEY yöntemi kullanılarak uygulanan resim-iş eğitimi derslerinin öğrencilerin başarısına etkileri ve oluşturmacı öğrenme yaklaşımı ile ilgili araştırmalardan bazıları yer almaktadır.

Belen 1992 yılında “İlk ve Ortaöğretimde Arkeoloji Müzelerinde Eğitim Sorumluluklarının Belirlenmesi-Çözüm Üzerine Bir Deneme” adlı araştırmasında, müzelerle okul ilişkisinin ve müzelerin eğitim misyonunu yerine getirip getirmediğini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma, genel tarama modelinde betimsel nitelikte yapılmıştır. Bu amaçla Türkiye genelinde yedi bölgeden müze ve okullara anketler göndermiştir. Araştırma sonucuna göre Türkiye’de çocuklara, tarihi koruma bilincinin yeteri derecede verilmediği, okulların müzelerle sadece müzeler haftasında gidebildikleri, bazılarının hiç gitmediği, müzelerin birkaçı hariç eğitim programları olan müze bulunmadığı özel rehber olmadığı ve Türkiye’de halkın müzelerle rağbet etmediği belirtilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre şu öneriler geliştirilmiştir. Müzelerin yarışmalar düzenlemelerinin yararlı olacağı ve bunun öğrenciler arasında ilgiyi arttıracacağı, müzelerde konferanslar seminerler düzenlenmesi, belli tarihi

olayların öğrenciler tarafından canlandırılması, müzede çalışma yapılması, gezici sergiler düzenlenmesi ve okulların sanatçılar tarafından ziyareti sağlanarak sergiler düzenlenmesi gerekir.

Atasoy, 1996 yılında “Müze Eğitimi ve Yazılı Gereçlerin İstanbul Arkeoloji Müzeleri Taş Eserler Bölümü Üzerine Örneklenmesi” adlı araştırmada; müze eğitimini pedagojik açıdan genel hatları ile ele almak, müze teknolojisini irdelemek ve yararlarını, sınırlılıklarını, niteliklerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada yöntem olarak tarama modeli uygulanmıştır. Araştırmada müzede uygulanacak yöntem ve teknikler aktarılmıştır. Araştırmanın sonucunda, müzelerin geçmişten geleceğe köprü vazifesi gören kurumlar olduğu, izleyicilerin görüş ve isteklerini, beğenilerini kazanacak bir yapıda olmaları gerektiği, kendilerini her yaşta ziyaretçiye anlatarak koleksiyonlarındaki nesnelere farklı programlarla sunmalarının zorunluluğu anlatılmıştır. Araştırmanın önerileri ise şöyle belirtilmiştir: Müze eğitiminde başarılı olabilmek için eğitim programlarının uygulanmasında uygun ortam ve yöntemin seçimi, eğitimin materyallerle desteklenmesinin yanı sıra programları hazırlayacak, uygulayacak eğitimci iyi eğitilmelidir. Müzelerin kendilerini iyi tanıtmaları, toplumun gereksinimlerini göz önüne almaları, eğitim programları hazırlamaları ve müzecilerin eğitimcilerle eşgüdüm içinde çalışması gerekmektedir.

Ünver (1997), “Liselerde Sanat Eğitimi ve Öğretimi” adlı doktora tezi hazırlamıştır. Ünver’in amacı liselerdeki Sanat Eğitimi ve Sorunların ışık tutarak; kendisine güvenen, kendisini geliştirip gerçekleştirebilen, bağımsız olabilen, kendisiyle birlikte çevresini de biçimlendirebilen, gelişmelere açık, yarınlara hazır, sorumlu, dengeli, yaratıcı bireyleri yetiştirebilecek bir sanat eğitiminin oluşumuna katkıda bulunmaktır. Araştırmada veriler literatür taraması ve görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Araştırma sonucuna göre, Türkiye’de Resim dersi haftada tek saat olarak verilirken, liselerde seçmeli dersler kapsamında yer almaktadır. Sanat ve Eğitimi konusunda toplumun eğitim yetersizliği, yeni sistem arayışlarında bu derslerin hak ettiği yeri almasını engellemiş, çağın ve ilerlemenin gereklerine uygun planlama düzeyinde gerçekleşmemesinin temel nedeni olmuştur. Türkiye’de

1991 yılında yapılan sanat (resim dersi) eğitim programının çağdaş program öğelerinden yoksun olduğu belirtilmiştir. Genel olarak ise Türkiye’de geniş halk kitlelerine hitap eden nitelikli bir sanat eğitiminden söz etmenin olanaksız olduğu saptanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre şu önerileri getirmiştir: Eğitimin temel taşı, aynı zamanda yönlendiricisi olan programlar geliştirilirken; Sanat Eğitiminin fonksiyonu nedir? Toplumun sanat eğitiminden beklentisi nedir? Programın yöneleceği yaş grubunun verileri ve gereksinimleri nelerdir?, soruları rehber ilkeler olmalı ve program tüm yönleriyle öğretmenin yararlanabileceği içerikte verilmelidir.

Yılmaz 1998 yılında “Birleştirilmiş Sanat Eğitimi Yöntemine Göre İlköğretim II. basamağında Sanat Eleştirisinin Uygulanması ve Sonuçları” adlı doktora çalışması yapmıştır. Yılmaz, ilköğretimde eğitimin ezbere dayalı olmayan bir sistemle uygulanmasına yönelik çalışmaların içerisinde, sanat eğitiminin yeri, sanat eleştirisi eğitimi ve bu eğitimin verilmesinin öğrencilere sağladığı yararlar ve uygulama problemlerinin belirlenmesinin bu çalışmanın en önemli amacı olduğunu belirtmiştir. Araştırma, deneysel desenlerden

“Öntest-Sontest Kontrol Gruplu Desen” modelinde yapılmıştır. Araştırmada sadece nicelik veya istatistikî değerlendirmelerle yetinilmemiş, aynı zamanda içerik analizi, kalitatif analiz de yapılmıştır. Yılmaz’ın yaptığı araştırmada elde ettiği bulgulardan bazıları şöyledir: Öğrencilerin sanat eleştirisi konusundaki temel bilgi seviyelerindeki değişimin deney grubu lehine yüksek çıktığı belirlenmiştir. Araştırmada kullanılan öntest-sontest sonuçları deney ve kontrol grupları açısından incelendiğinde deney grubu lehine anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Yılmaz (1998:115) araştırmanın sonunda şu önerileri getirmiştir. Birleştirilmiş Sanat Eğitimi Yöntemi’nin sürdürülmesi ve öğrencilerin ilgilerini yakalayarak, derslerde daha fazla şey öğrenmeleri sağlanmalıdır. Birleştirilmiş Sanat Yöntemi’nin uygulanması için özel ilgi ve hazırlık gereklidir, mevcut öğretmenler içerisinde Birleştirilmiş Sanat Eğitimi Yöntemi’nin bilmeyen ve uygulamaya hazır bulunmayan öğretmenlerin hizmet içi seminerlerle bu konuda eğitilmeleri gerekmektedir.

Özsoy (2002), çoğunluğu resim öğretmeni olan yüksek lisans öğrencileri üzerinde “Resim-İş (Sanat) öğretmeni Eğitimine Yönelik Lisansüstü Programlarda Müze Eğitiminin Yeri ve Önemi” adlı araştırmayı yapmıştır. Araştırmanın amacı, yüksek lisans programına kayıtlı resim öğretmenlerinin, müze eğitimi ve uygulamaları konusunda gerçekleştirdikleri eğitim-öğretim etkinlikleri ile ilgili görüşlerini ve uygulamalarını nitel olarak değerlendirmektir. Araştırma nitel ve eğitsel eleştiri yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Veriler on üçer haftadan oluşan eğitim-öğretim dönemi (1999- 2001) boyunca programa kayıtlı resim-iş öğretmenleri ile yapılan görüşmeler, derslerdeki katılımcı gözlem, ödev makale ve süreç dosyaları ile, 5 açık uçlu sorudan oluşan bir ön anket ve 7 açık uçlu sorudan oluşan son anket (ders değerlendirme anketi) veri toplama araçları ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda Özsoy (2002:70) şu bulgulara ulaşmıştır: Resim (İş) öğretmenlerinin hem lisans, hem de lisansüstü eğitiminde müze eğitiminden yoksun bırakılmamaları gerekir. Lisansüstü eğitimde müzelerden ve galerilerden yararlanarak sanat eğitimi derslerinin verilmesi ilk ve ortaöğretimdeki sanat eğitimi derslerinin nitelikli olarak gerçekleştirilmesi bakımından önemlidir. Müzelerde okullar arasın müze eğitimi amacıyla sürekli bir iletişim olması gerekir. Müzeler ve galeriler öğretmenlere ve öğrencilere destek ve yardımcı olacak, onların müze gezisi öncesi ve sonrası ihtiyaçlarını giderecek nitelikte yayınlar, posterler, video teypler, slaytlar gibi öğretim araç ve gereçleri sağlamalıdır. Okullarda sanat (resim) dersinin öncelikli olarak okul programlarında ana dersler arasına girmesi ve buna paralel olarak, ders öğretim programlarında müze kaynaklı konuların yaygın olarak yer alması gerekir. Özsoy araştırmada elde ettiği bulgular doğrultusunda şu önerileri geliştirmiştir: Müze eğitimin okullarda programlarda yer alabilmesi için Milli Eğitim Bakanlığına sorumluluklar düşmektedir. Ancak; bu sorumluluk sadece bakanlığa ait olmamalı, bu bağlamda müze-okul işbirliği sağlayacak dernek ve vakıflar kurulmalıdır. Resim öğretmenleri hizmet içi eğitim kurslarıyla müze eğitimi konusunda bilgilendirilmelidir. Okullarda Yöneticiler ve okul aile birliklerinin organizasyonu ile müzelere ve ören yerlerine geziler düzenlenebilmelidir.

Ata, 2002 yılında “Müzelerle ve Tarihi Mekanlarla Tarih Öğretimi. Tarih Öğretmenlerinin “Müze Eğitimine” İlişkin Görüşleri” adlı doktora tezi hazırlamıştır. Araştırmanın amacı müzeleri tarih öğretiminde kaynak yapmak isteyen Tarih öğretmenlerinin önündeki engelleri bilimsel olarak saptamaktır. Araştırma için gerekli olan veriler, ilgili literatürün taranması ve veri toplama aracından el edilen bulgular olmak üzere iki kaynaktan toplanmıştır. Veri toplama aracı üç boyuttan oluşturulmuştur. Ata (2002:255) yaptığı araştırma sonucunda şu bulgulara ulaşmıştır: Tarih bölümlerindeki sanat tarihi dersleri, tarih öğretmeni adaylarını, görsel kaynak ve müzeyi öğretimde etkili kullanmaya yönelik hazırlayamamaktadır. Gezi-gözlem konusunda yapılan araştırmalar, gezi-gözlem ile yapılan bir dersin unutulmadığını, ömür boyu hatırlandığını göstermiştir. Ayrıca; tarih öğretmenlerinin müzenin tarih öğretiminde önemli bir kaynak olduğunun farkında oldukları, ancak müze görevlerinin kendilerine yardımcı olduklarında öğrencilerin öğrenme yaşantılarının daha etkili olacakları belirttikleri de saptanmıştır. Ve belki de araştırmanın en önemli sonuçlarından biri de, tarih öğretmenlerinin tarih dersi programlarında müze gezileri yer alsa ve uygun zaman verilse müzelere öğrenci götürebileceklerini belirtmiş olmalarıdır. Ata (2002:256) araştırma sonucunda: Tarih Öğretmenlerinin Yetiştirilmesine İlişkin Öneriler: Tarih öğretmenlerine lisans eğitiminde müzelere ilişkin bir ders konması; Tarih derslerinde müze ve tarihi yerlere geziler yıllık programlarda zorunlu hale getirilmesi; müzeler okul-müze işbirliği bağlamında tarih öğretmenlerine hizmet içi eğitim verilmesi önerilerinde bulunulmuştur.

Buyurgan (2002), 2001-2002 Eğitim-Öğretim yılında G.Ü, G.E.F. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı, Lisans programında verilen Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersi kapsamında lisans öğrencilerine uyguladığı ders sonucunda “Programlı Bir Müze Ziyareti ve Sonrasında Uygulama Örneği” adlı çalışmayı gerçekleştirmiştir. Araştırmanın verileri programlı müze ziyareti sonrası öğrencilerin yaptıkları uygulama çalışmalarının ve daha önce oluşturulmuş öğrenci grubu temsilcilerinin yazılı görüşlerinin değerlendirilmesi sonucunda elde edilmiştir. Araştırma 5 haftalık bir süreçte gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında Anadolu Medeniyetleri Müzesi ziyaret edilmiştir.

Öğrencilerin değerlendirmelerinden çıkan sonuçlardan bazıları şu şekildedir: Daha önce basit birer gezi olan müze ziyaretleri öğrencilere göre anlamlı, düşündürücü, araştırma ve koruma amaçlı çalışmalara dönüşmüştür. Ayrıca öğrenciler bu araştırma ile ekip çalışmasının başarıyı ve kaynaşmayı sağlamadaki etkililiğini, sanat eğitimi deneyimi yaşayarak gerçekleştirdiklerini, müze eğitimi bilgisini bilgiye odaklanarak öğrendiklerini belirtmişlerdir.

Altun (2003), müzelerin eğitimdeki yeri ve buna bağlı olarak müzelerin eğitim olanakları açısından yeterlilikleri konusunu, müze yetkililerinin görüşlerini tespit ederek yorumlamak amacıyla “Müzelerin Eğitimdeki Yeri ve bu bağlamda Müzelerin Eğitim Olanakları (Araç-Gereç-Personel) Açısından Yeterlilik Durumları” adlı yüksek lisans tezi hazırlamıştır. Altun (2003: 64) yaptığı araştırma sonucunda kısaca şu verilere ulaşmıştır: Müze yöneticilerinin % 40’ı lisans, % 22’si ise ön lisans, yüksek lisans ve doktora mezunudur. Üç müzeden 15 tanesi ücretsiz, 7 tanesinin ise ücretli olduğu görülmüştür. Müzelerden yararlanan öğrenci gruplarının çoğunluğunun üniversite ve ilköğretim öğrencilerinin oluşturduğu anlaşılmaktadır. Müzelerin eğitim olanaklarının Ankara müzeleri bakımından yeterli olmadığı görülmüştür. Bu anlamda müzelerde eğitim, servis, araç-gereç ve uzman personelinin olmadığı saptanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre şu öneriler geliştirilmiştir: Okul-müze ilişkisi sürekli değildir. Sadece müze haftası ile sınırlı tutulmamalıdır. Müzeler kendilerini okullara tanıtabilecek etkinliklere gitmelidirler. Okullar Eğitim-Öğretim müfredatları içerisine müze ziyaretlerini de almalıdırlar. Müzelerde çocuklara yönelik olarak eğitim programları hazırlanmalı ve müzelerde eğitim personeli bulundurulmalıdır. Müzede eserleri tanıtan etiketler uzun olmamalıdır. Müzeler teknolojik olanaklardan faydalanmalıdırlar.

Gürkan (2004), İlköğretim II. kademedeki müze eğitiminin yeterli düzeyde verilip verilmediğini ve öğrencilerin müzelere genel bakış açılarını saptamak, bir müze eğitimi uygulamasının sanat eğitimine ne gibi katkılar sağladığını belirlemek ve elde edilen bulgular doğrultusunda öneriler getirmek amacıyla bursa örneğinde “ilköğretim II. kademe eğitiminde müze eğitiminin önemi üzerinde araştırma” adlı

yüksek lisans bitirme tezi hazırlanmıştır. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından geliştirilen 12 soruluk bir anketin ön ve son test sonuçlarından elde edilmiştir. Bu bağlamda ön test 5 son test ise 7 sorudan oluşturulmuştur. Araştırma sonucunda kısaca şu bulgulara ulaşılmıştır: Öğrencilerin müzelere genelde okul gezileriyle bir kısmıysa ailesiyle ve arkadaş grubuyla gittiklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin çoğu müzeleri genel kültürü artırıcı yerler olarak görürken bir kısmı eğlenceli bulunduğunu belirtmişlerdir. Sanat esere eleştirisi bölümünde yer alan tanımlama safhasında, müzeye giden öğrenciler, eleştirisi yapılan eserin rengini daha doğru biçimde belirtirken, müzeye gitmeyen öğrenciler eserin renklerini gerçeğini görmedikleri için karıştırmış ve yanlış ifade etmişlerdir. Sanat eseri eleştirisi çözümleme aşamasında, müzeye giden öğrenciler eserin gerçek boyutunu doğru verirken, müzeye gitmeyen öğrenciler gerçek eseri görmedikleri için boyutunu çok küçük olarak belirtmişlerdir. Sanat eseri eleştirisi basamağındaki yargı bölümünde, müzeye giden öğrenciler eser hakkında farklı nedenlerle önemli bir eser olduğunu belirtirken, müzeye gitmeyen öğrenciler eserin önemsiz olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmada yer alan gezi değerlendirme sorularının yorumunda öğrencilerin hemen hepsinin çok zevk aldıklarını, bu uygulamanın eğitici ve yaratıcı olduğunu, kalıcı bilgi sağladığını ifade ettikleri saptanmıştır. Araştırmanın sonucunda Gürkan (2004: 79) müze eğitiminin, öğrencilerin kalıcı ve etkili öğrenmeyi gerçekleştirmesine yardımcı olduğunu, öğrenciye farklı bir bakış açısı kazandırdığını, onların sanata ve tarihe karşı daha duyarlı ve bilinçli olmalarını sağladığını belirtmiştir. Gürkan araştırma sonucunda elde edilen bulgular ışığında kısaca şu önerileri geliştirmiştir: Milli Eğitim Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı ortak çalışma yaparak müze eğitimi amacının gerçekleşmesini sağlamak için yönetmelikler hazırlamalıdır. Müzeler ve okullar işbirliği içerisinde yeni programlar geliştirip uygulamaya koymalıdır. 6,7,8. sınıf Resim-İş eğitimi programlarında yer alan “Sanat Eserlerinin Korunması” konusu, Eğitim-Öğretim yılının son haftasında değil, 2- 3 hafta öncesine konulmalıdır. Disipline dayalı sanat eğitimi içerisinde müzelerden olabildiğince yararlanılmalıdır. İlköğretim okullarının Resim-İş dersi programlarında, müze eğitimi ile ilgili daha açıklayıcı, yönlendirici ve daha net bilgiler bulunmalıdır. Müzelere ilgiyi artırıcı eğlenceli oyunlar hazırlanmalı ve çocukların müze

ortamlarında sıkılmaları önlenmelidir. Müze ortamlarında öğrencilerin rahat çalışabilecekleri mekanlar oluşturulmalıdır.

Buyurgan (2007), “Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları” konulu uluslararası sempozyumda Fen Lisesi 9. Sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilen programlı müze ziyareti süreci ve öğrencilerin kazanımlarını ortaya koymak amacıyla “Tarih Dersi Kapsamında Programlı Bir Müze Ziyareti” konulu bir bildiri sunmuştur. Öğrencilerin, Anadolu Uygarlıkları ünitesini en istekli, bu dönemlere ait gerçek objeleri içinde barındıran Anadolu Medeniyetleri Müzesi’nde öğrenebilecekleri düşüncesinden hareketle müze ziyareti programlanmıştır. Ders öğretmeni ve müze ile bağlantı kurulmuş; öğrencilere etkin ve kalıcı öğrenmeyi sağlayacak, amaca uygun aktiviteleri kapsayan müze rehberi hazırlanmıştır. Müze ziyareti üç aşamada gerçekleşmiştir. Ziyaret öncesi öğrencilere ön anket uygulanmıştır. Müzede, müze eğitim uzmanlarının bilgilendirmeleri eşliğinde müze gezilmiş; tabletler karşısında akıcı, esnek ve özgün düşünmeyi sağlayan çalışma yaprağı uygulanmıştır. Müze ziyareti bitiminde, akıcı düşünmeyi sağlayan çalışma yaprağı ve kazanımları ölçen son anket doldurulmuştur. Öğrencilerin ön anket ve son ankete verdiği cevaplar ve çalışma yaprakları tablollaştırılmış; sonuçlar frekans ve yüzde olarak verilmiş ve yorumlanmıştır. Araştırmanın sonucunda, müze ziyareti sürecinde ilgili, heyecan verici ve kalıcı bir öğrenmenin gerçekleştiği görülmüştür. Tarih dersi kapsamında Anadolu Medeniyetleri Müzesi’ne yapılan programlı müze ziyaretinde öğrencilerin ilgili ve heyecanlı oldukları gözlenmiş; eserler karşısında bilgilendirmeler yapılmış; soru- cevaplarla akıcı, esnek ve özgün düşünme güçleri geliştirilmiş; seviyeye uygun düşündürücü ve eğlendirici aktivitelerle öğrenme potansiyeli yüksek bir müze ziyareti gerçekleştirilmiştir. Ülkemiz müzeleri tarihi, kültürel, sanatsal, doğaya ait zengin objeleri içinde barındırmaktadır. Müzelerimiz her alanın öğretiminde eğitim mekanları olarak yerini almalı, öğretmenlerimiz bu bilincin yayılmasına katkıda bulunmalıdır.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın amacına ulaşabilmesi, geçerli ve güvenilir sonuçlar elde edilebilmesi için yapılan çalışmalar ayrıntılı olarak açıklanmış; araştırma modeline, araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve geliştirilmesine, verilerin analizine ilişkin bilgiler yer almıştır.

4.1 Araştırma Modeli

Araştırmada nicel yöntem kullanılmıştır. Bu kapsamda nicel veriler elde edebilmek için deneysel desenden yararlanılmıştır. Araştırma ile İlköğretim 5.Sınıf düzeyi görsel sanatlar dersinde müze eğitiminin öğrencilerin tutumları üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir. Araştırmada tekrarlı ölçümler deseni uygulanmıştır.

4.2 Evren ve Örneklem

Bu araştırmada desen modeli temelinde nicel araştırma geleneği içinde gelişmiş şans esasına dayanan örnekleme teknikleri kullanılmıştır. Araştırma evreninin büyük olmasından dolayı örneklem alma yoluna gidilmiş ve deneysel desen gereği, evreni temsil edecek okulların seçimi “küme örnekleme” yöntemi ile yapılmıştır. Burada

bireylerin değil grupların örnekleme yapılmaktadır. Bu gerekçe ile araştırmanın evrenini Ankara ili il merkezindeki ilköğretim okulları; çalışma evrenini 2006-2007 öğretim yılı, Özel Tefvik Fikret Okulları, Eryaman Toplu Konut İlköğretim Okulu ve Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5.Sınıf öğrencileri oluşturmuştur.

4.2 Veri Toplama Araçları ve Geliştirilmeleri

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak Görsel Sanatlar Eğitiminde Müze Eğitimine ilişkin tutum ölçeği kullanılmıştır.

Tutum Ölçeği: Bir ders veya konuya karşı olumlu tutum, karşılık verme isteği gösterme, bu istekten tatmin olma, olumlu bir yönü, bir değeri olduğunu kabullenme ve bir değer olarak kabulüne taraftar olma şeklindeki davranışları içermektedir (Özçelik, 1998:109). Başarı ile duyuşsal davranışlar arasındaki belli bir etkileşim ve tutumlarla başarı arasındaki anlamlı korelasyon, tutumların önemini ve okul programları içerisinde ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır (Alakuş, 2002)

Bu araştırmada kullanılan tutum ölçeği(EK- 1) İlköğretim 5.sınıf öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersinde Müze Eğitimine yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Tutum ölçeği maddeleri hazırlanmadan önce görsel sanatlar dersiyle ilgili literatür (tez, makale, bildiri, kitap, bilimsel araştırma vs.) taranmış, uzman görüşleri değerlendirilmiştir. Tutum ölçeği maddelerinin hazırlanması seçilen okulların 5.Sınıf öğrencilerine 2006-2007 öğretim yılı başında tüm sınıflarda müzeler hakkında neler bildikleri konusunda kompozisyon, hikaye ve soru cevap yöntemi ile bir uygulama çalışması yaptırılmıştır. Bu uygulama ile öğrencilerin ön bilgileri denetlenmiş, tüm veriler incelenerek öğrencilerin müzeler hakkındaki bilgileri, müzelere karşı tutumları ve müze yaşantıları hakkında bilgi toplanmıştır. Öğrencilere yapılan bu uygulama sırasında verilen ana başlıklar şunlardır;

- Müze nedir? Hiç müze gördünüz mü?
- Müzelerin amacı nedir?
- Müzelere gitmekten hoşlanır mısınız? Neden?
- Bir müzede olmak size neler hissettirir?
- Eğer müze gezisi yaptıysanız hangi müzeleri gördünüz?

Öğrencilerden bu başlıklardan istediklerine ya da hepsine ister soru –cevap şeklinde, isterse bir hikaye oluşturarak veya kompozisyon şeklinde yanıtlamaları istendi.

Yapılan uygulama, literatür incelemesinden elde edilen veriler yardımı ve uzman görüşleri ile tutum ölçeğinin deneme formunun cümleleri araştırmacının kendisi tarafından oluşturulmuştur.

Tutum ölçeği likert tipi beşli bir dereceleme sistemine göre geliştirilmiş olup, her bir tutum ifadesi için “kesinlikle katılmıyorum(5)”, “katılıyorum(4)”, “kararsızım(3)”, “katılıyorum(2)”, “kesinlikle katılıyorum(1)” şeklinde öğrencilere beş seçenek sunulmuştur. Öğrencilerden bunlardan yalnızca bir tanesini işaretlemeleri istenmiştir. Bu şekilde olumlu tutuma sahip öğrencilerle, olumsuz tutuma sahip öğrencilerin daha iyi tespit edileceği düşünülmüştür. İstatiksel analizle göz önünde bulundurularak olumlu ifadeler “tamamen katılıyorum” dan itibaren 5, 4, 3, 2, 1 ; olumsuz ifadeler de “tamamen katılmıyorum” dan itibaren 1, 2, 3, 4, 5 puanla değerlendirilerek SPSS 15.0 (Statistical Package for the Social Science) programının veri dosyasına işlenmiştir.

Ölçeğin kapsam geçerliliğini belirlemek amacıyla uzman görüşleri alınmıştır. Yapı geçerliliği ve güvenilirliğini belirleyebilmek için ise ölçeğin deneme uygulamasında Eryaman Toplu Konut İlköğretim Okulu 5.Sınıf öğrencilerinden 50, Özel Tevfik Fikret Okulları İzmir Okulu 5.Sınıf öğrencilerinden 40 öğrenci olmak üzere toplam 90 öğrenciye uygulanarak ön denemesi yapılmıştır. Yapı geçerliliğinin tespit edilmesi amacıyla SPSS 15. 0 (Statistical Package for the Social Science) paket programı yardımıyla Temel Bileşenler Analizi Tekniği (Principal Component

Analysis) kullanılarak ölçek maddelerinin hazırlanması sürecinde tanımlanan 3 boyuttan (faktör) oluştuğu gözlenmiştir. Ölçeğin maddelerini oluşturan bu üç boyut,(1) sanat kültürü (2) uygulama (3) öğrendiklerini yaşamına aktarma şeklindedir.33 madde olarak hazırlanan ölçeğin ilk analiz sonuçları bütün maddelerin faktör yüklerinin 0,864 ve üzerinde olduğu görülmüştür.

Ölçeğin 3 boyutu (faktörü) ölçmeye yönelik faktör yük değerleri 0,86 ile 0,99 arasında değişmektedir. Ölçeğin 3 faktöre yönelik toplam varyansı açıklama oranı ise 0,79 dur. Tablo 1’de tutum ölçeğinde yer alan faktörlere ilişkin maddelerin faktör yükleri(değerleri) verilmiştir.

Tablo 1
Tutum ölçeğinde yer alan maddelere ilişkin maddelerin faktör yükleri

Rotated Component Matrix(a)

	Component		
	1	2	3
madde31	,983	,081	,077
madde3	,981	,037	,119
madde12	,971	,102	,078
madde4	,969	,098	,070
madde11	,969	,065	,124
madde25	,968	,109	,074
madde23	,967	,095	,065
madde5	,966	,089	,102
madde21	,965	,103	,088
madde14	,965	,094	,125
madde10	,965	,017	,131
madde33	,964	,006	,100
madde22	,963	,061	,095
madde26	,962	,119	,080
madde29	,959	,045	,105
madde32	,956	,025	,111
madde30	,953	,043	,116
madde28	,934	,015	,110
madde8	,922	,077	,138
madde1	,864	-,006	,107
madde19	,055	,993	-,029
madde6	,066	,991	-,036
madde9	,065	,990	-,047
madde7	,080	,987	-,038
madde15	,053	,986	-,031
madde16	,071	,985	,027
madde20	,105	,979	,007
madde2	,050	,974	-,019
madde24	,101	,971	-,042
madde18	,189	-,056	,961
madde27	,182	-,066	,960
madde13	,196	-,052	,957
madde17	,214	-,061	,955

Tutum ölçeğinin iç tutarlılığını sağlamak amacı ile Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı SPSS15.0 (Statistical Package for the Social Science) yardımıyla hesaplanmıştır. Ölçeğin Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı 0.95 dir.

Deneme uygulaması için 19 olumlu, 14 olumsuz tutum ifadesi olmak üzere toplam 33 madde yazılmıştır. Uygulama analizlerinden elde edilen verilere bağlı olarak tüm maddelerin yeterince çalıştığı görülmüştür (Tablo 1). Nihai ölçeğe bu maddelerin tümü alınmıştır. Bu ölçekte öğrencilerden ölçekte yer alan maddelere yönelik duygu, düşünce ve davranışlarını yansıtma beklentisi beklenmiştir.

4.4 Verilerin Çözümlemesi

Veri toplama araçları (tutum ölçeği sonuçları) bilgisayar ortamına aktarılmadan önce tek tek kontrol edilmiş ve numaralandırılmıştır. Daha sonra tutum ölçeğinden elde edilen veriler kodlanarak bilgisayar ortamına aktarılmış ve SPSS (Statistical Package for the Social Science) 15.0 istatistik paket programı kullanılarak çözümlenmiştir.

2006-2007 öğretim yılı başında Sanat eğitimi dersi kapsamında müze eğitimi almadan önce Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu ve Özel Tefik Fikret Okulları 5.Sınıf öğrencilerine Müze eğitimine ilişkin tutum ölçeği verilmiştir. Bu iki okula yapılan uygulamadan elde edilen dağılım ve bu dağılıma ilişkin betimsel istatistikler aşağıda tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2
Özel Tefvik Fikret Okulları ve Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5.Sınıf
öğrencilerinin Sanat Eğitimi Görsel Sanatlar Dersinde müze eğitimini almadan
önce(ön test) 2006-2007 Öğretim Yılı başında Müze eğitimine ilişkin
tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan uygulamadan elde edilen dağılımın
betimsel istatistikleri

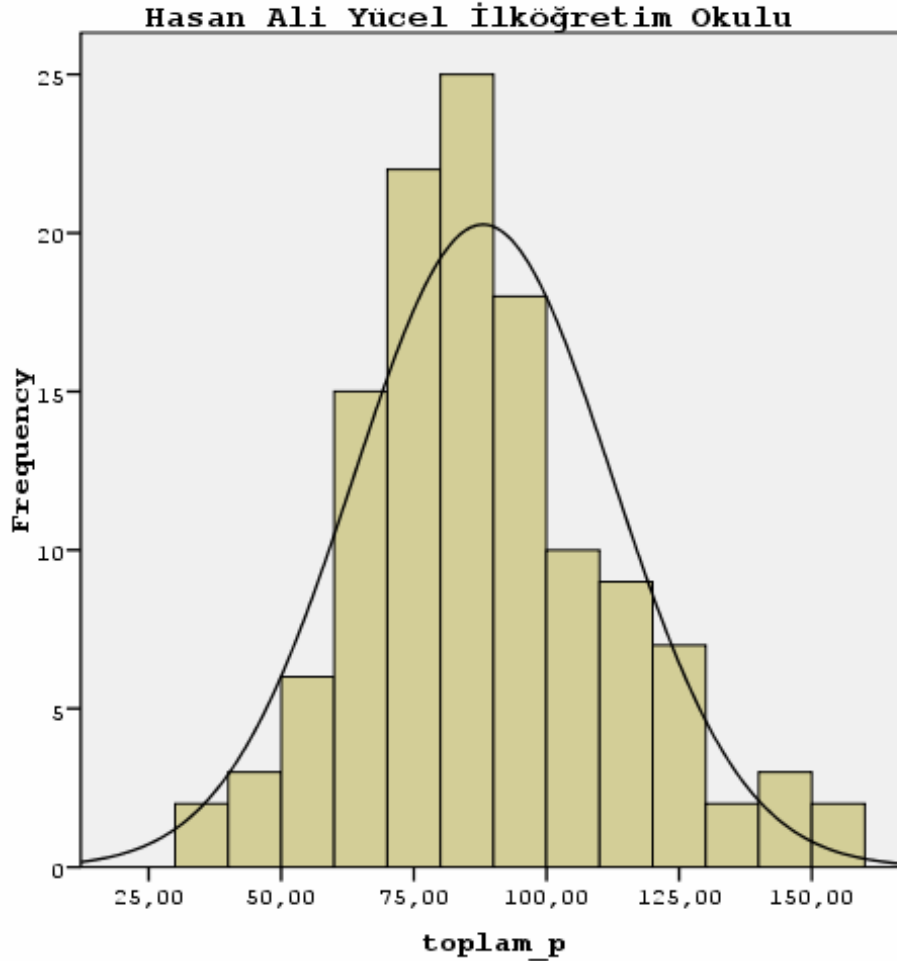
	Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu	Özel Tefvik Fikret Okulları
Öğrenci Sayısı	124	135
Aritmetik ortalama	88,0081	86,5185
Standart Sapma	24,40828	23,43962
Mod(Tepe değer)	82,00	83,00
Medyan(Ortanca)	84,5000	84,0000
Ranj	122,00	125,00
Minimum	35,00	35,00
Maksimum	157,00	160,00
Kayıklık(Skewness)	0,545	0,518
Basıklık (Kurtosis)	0,335	0,410

Tablo 3'ün sonuçları incelendiğinde, her iki okulun öğrencilerinin; 2006-2007 öğretim yılı başında Görsel Sanatlar Dersi içerisinde müze eğitimini almadan önceki tutumları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucu görülmektedir. Bu sonuç her iki okulun 5.Sınıf öğrencilerinin müze eğitimine ilişkin tutumları arasında fark olmadığını göstermektedir. Ön test sonuçları Öğrencilere 2006-2007

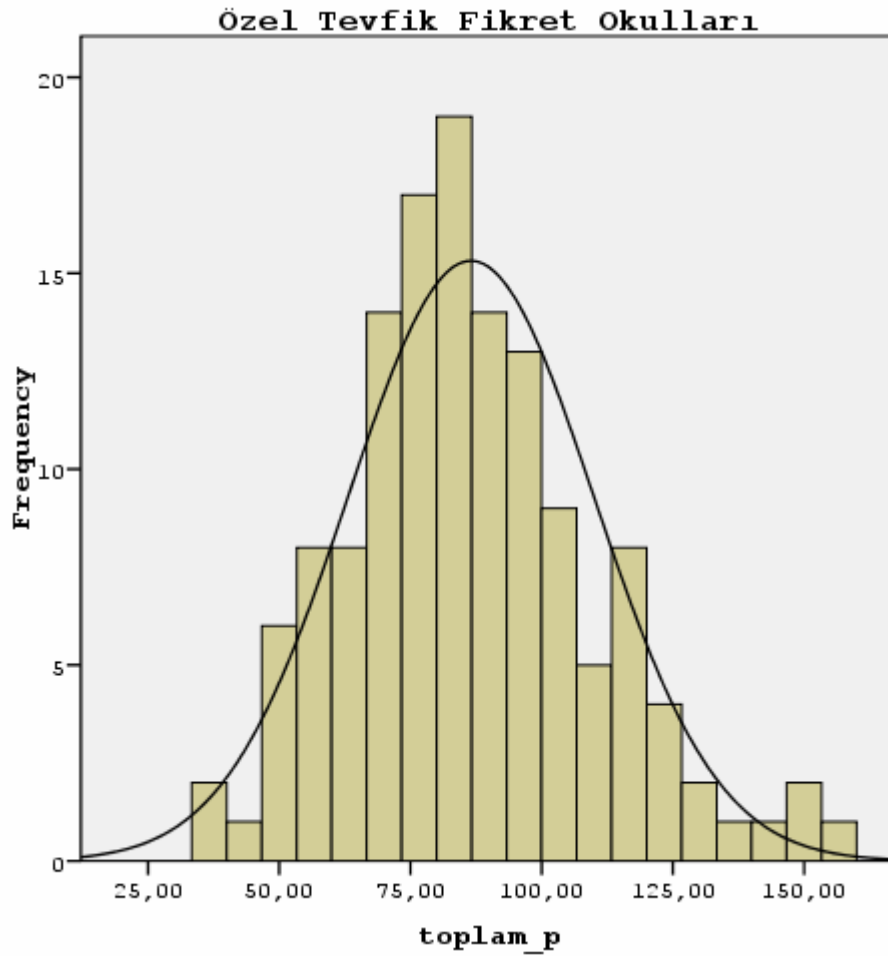
öğretim yılı başında uygulanmıştır. Her iki okulun 5.Sınıf öğrencilerine 2006-2007 öğretim yılı öncesindeki yıllarda M.E.B. tarafından hazırlanmış olan Görsel Sanatlar Dersi programı ve etkinlikleri uygulanmıştır. Müze Eğitimi süreci sanat eğitiminin bir disiplini olarak verilmemiş, ders içerisinde zaman zaman teorik bilgilerle öğrencilere verilmeye çalışılmıştır.

Bu iki okula yapılan uygulamadan elde edilen dağılımların grafikleri aşağıdaki Şekil 2’de ve şekil’3 de verilmiştir.

Şekil 1: Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5. Sınıf öğrencilerinin Sanat eğitimi kapsamında müze eğitimi almadan önce uygulanan Tutum ölçeğinden elde edilen toplam puanlarına ait grafiği

Şekil 2: Özel Tevfik Fikret Okulları 5. Sınıf öğrencilerinin Sanat eğitimi kapsamında müze eğitimi almadan önce uygulanan Tutum ölçeğinden elde edilen toplam puanlarına ait grafiği

Tablo 2’de verilen betimsel istatistiklere ve Şekil 1 ve 2’de verilen dağılım grafiklerine göre her iki okulun öğrencilerinin de sanat eğitimi kapsamında alınan müze eğitimini almadan önce benzer tutum özelliklerine sahip olduğu söylenebilir. Her iki okulun öğrencilerinin müze eğitimi almadan önce gösterdikleri tutum özelliklerine ilişkin puanların ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı

bağımsız gruplar için “t testi” ile test edilmiştir. Buna teste ilişkin sonuçlar ve yorumlar Bulgular ve Yorumlar bölümünde açıklanmıştır.

2006- 2007 öğretim yılı sonunda Sanat eğitimi dersi kapsamında müze eğitimini aldıktan sonra Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu ve Özel Tevfik Fikret Okulları 5.Sınıf öğrencilerine Müze eğitimine ilişkin tutum ölçeği verilmiştir. Bu iki okula yapılan uygulamadan elde edilen dağılım ve bu dağılıma ilişkin betimsel istatistikler aşağıda Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3

Özel Tefvik Fikret Okulları ve Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5.Sınıf öğrencilerinin Sanat Eğitimi Görsel Sanatlar Dersinde müze eğitimini aldıktan sonra (son test) 2006- 2007 Öğretim Yılı sonunda Müze eğitimine ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan uygulamadan elde edilen dağılımın betimsel istatistikleri

	Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu	Özel Tefvik Fikret Okulları
Öğrenci Sayısı	124	135
Aritmetik ortalama	93,1855	111,1407
Standart Sapma	26,24939	24,04013
Mod(Tepe değer)	116,00	127,00
Medyan(Ortanca)	97,5000	115,0000
Ranj	130,00	109,00
Minimum	33,00	51,00
Maksimum	163,00	160,00
Kayıklık(Skewness)	-,139	-0,478
Basıklık (Kurtosis)	-,158	-0,365

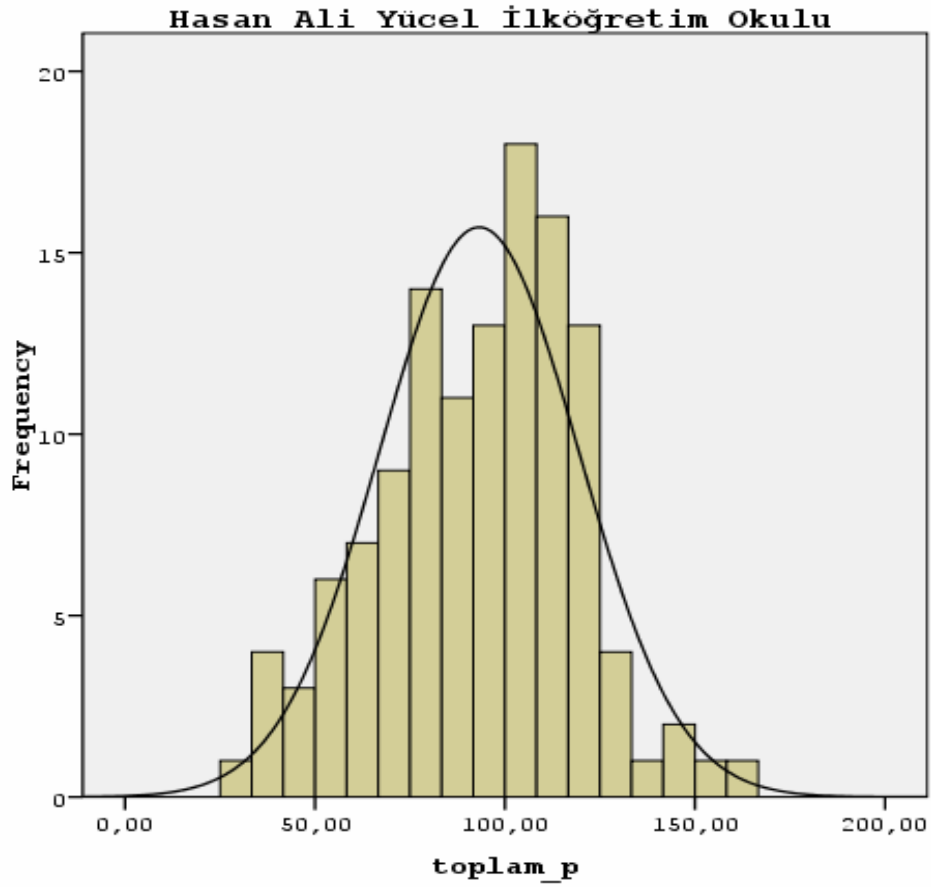
Tablo 3'ün sonuçları incelendiğinde, her iki okulun öğrencilerinin öğretim yılı sonrasında Görsel Sanatlar Dersi içerisinde müze eğitimini aldıktan sonraki tutumları arasında anlamlı bir fark olduğu sonucu görülmektedir. Bu anlamlı fark her iki okulun 5.Sınıf öğrencilerinin müze eğitimine ilişkin tutumları arasında farklılık

olduğunu, Özel Tefvik Fikret Okulları 5. Sınıf öğrencilerinin tutumlarının daha yüksek değerde olması tutumlarının olumlu etkilendiğini göstermektedir.

2006-2007 öğretim yılında Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5. Sınıf öğrencilerine M.E.B. tarafından hazırlanmış olan Görsel Sanatlar Dersi programı uygulanmıştır. Bu program çok alanlı sanat eğitiminin 3 alanını temel alan bir programdır. Bu disiplin alanları görsel sanatlarda biçimleme, sanat kültürü ve müze bilinci şeklindedir. Diğer disiplin alanları olan sanat terminolojisi, sanat eleştirisi ve estetik alanları diğer disiplin alanları içerisinde zaman zaman ele alınmıştır. Yıl içerisinde Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5. Sınıf öğrencileri ile bir müze gezisi yapılmamıştır. 2006- 2007 öğretim yılında Özel Tefvik Fikret Okulları 5. Sınıf öğrencilerine Özel Tefvik Fikret Okulları tarafından hazırlanan ve M.E.B. tarafından onaylanmış resmi bir program olan Görsel Sanatlar dersi programı ve etkinlikleri uygulanmıştır. Bu program sanat eğitiminin 6 disiplin alanını her bir ünite içerisinde tek tek ele alan, her bir etkinlikte bu alanların hepsini konu bütünlüğü içerisinde inceleyen bir programdır. Öğrencilere yıl içerisinde her bir ünite de çeşitli müzelerden örnek eser incelemeleri yaptırılmıştır. Çeşitli ünitelerde pek çok kez sanal müze gezileri yapılmış, öğretim yılı ikinci döneminde iki kez müze gezisi gerçekleştirilmiştir. Gezi sırasında müze içerisinde çeşitli etkinlikler yapılmış, fotoğraf ve video çekimi yaptırılmış, müze gezisi rehber eşliğinde gerçekleştirilmiştir. Özel Tefvik Fikret Okulları 5. Sınıf öğrencilerine müze gezileri öncesi ve sonrasına ait öğretmen tarafında hazırlanan ön test ve son test uygulamaları ile öğrencilerin verimli müze ziyaretleri sağlanmıştır. Görsel sanatlar dersi ve müze eğitimi programının verimliliği için program içerisindeki karışık teknik ünitesi, müze eğitimi bilgileri ile pekiştirilerek bir proje konusu hazırlanmış ziyaretlerin ve ünitenin kapsamında Özel Tefvik Fikret Okulları 5. Sınıf öğrencilerine bir uygulama çalışması yaptırılmıştır. Bu çalışma ürünler okulda yapılan bir sergi ile değerlendirilmiştir.

Bu iki okula yapılan uygulamadan elde edilen dağılımların grafikleri aşağıdaki Şekil 3 ve Şekil 4'te verilmiştir.

Şekil 3
Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5. Sınıf öğrencilerinin Sanat eğitimi kapsamında müze eğitimi aldıktan sonra uygulanan Tutum ölçeğinden elde edilen toplam puanlarına ait grafiği

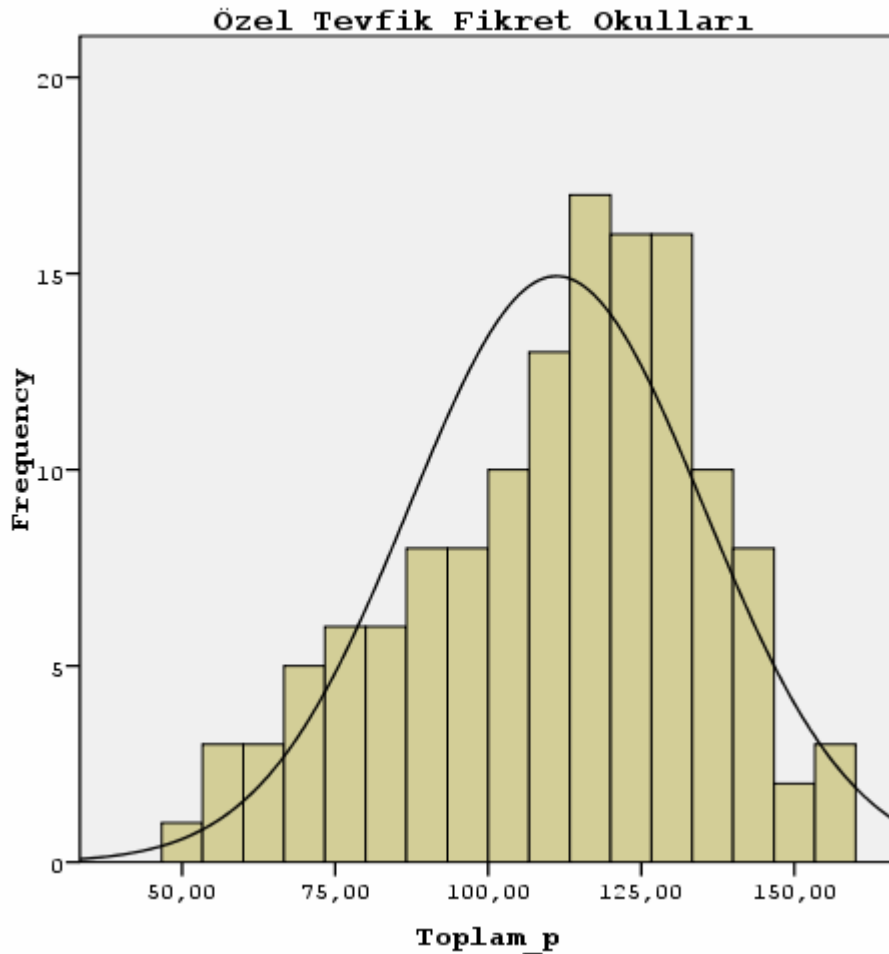

Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5.Sınıf öğrencilerine M.E.B. Görsel Sanatlar Dersi programı kapsamındaki müze bilinci alanı ile; müze, öğren yeri, tarihi eser,anıt v.b. yerleri ziyaret etme bilinci, müze ,öğren yerinde edindiği bilgilerle,

gördüğü eserlerin tarihle ilgisi kurabilme, gördüğü tarihi eserden yola çıkarak görsel tasarımlar oluşturabilmeleri sağlanmıştır. Ülkemizin, müze, ören yeri, tarihi eser, anıt vb. zenginliklerine sahip olmasından gurur duyma bilinci kazandırılmıştır. Müze bilinci disiplini ile restorasyon ve konservasyon terimleri açıklanarak verilmiştir. Öğrencilere Sanat Kültürü alanı içerisinde uzak ve yakın çevresindeki doğal ve tarihi güzellikle tanıtılmış, bu güzelliklerin görsel çalışmalarına olarak kullanılabilceği doğrultusunda kazanımlar verilmiştir.

Şekil 4

Özel Tefvik Fikret Okulları 5. Sınıf öğrencilerinin Sanat eğitimi kapsamında müze eğitimi aldıktan sonra uygulanan Tutum ölçeğinden elde edilen toplam puanlarına ait grafiği

Öğrencilere görsel sanatlar dersi kapsamında görsel biçimleme öğeleri, sanat kültürü, sanat eleştirisi, estetik, sanat terminolojisi ve müze eğitiminden oluşan altı disiplin alanının yer aldığı Özel Tevfik Fikret Okulları Görsel Sanatlar Dersi programı uygulanmıştır. Uygulanan programın yıllık planı, her bir resim tekniğine ünitelendirilmiştir. Yıllık plan doğrultusunda her ay bir ünite (teknik) ve her ay işlenen konunun tekniğine uygun sanat kültürü, sanat eleştirisi kazanımları öğrencilere verilmiştir. Yapılan teknik ve sanat kültürü kazanımlarına uygun olarak bu alanların kazanımlarını tamamlayan sanat terminolojisi ve ayda en az bir saat olmak üzere tekniğe ve diğer disiplin alanlarının kazanımlarını tamamlayan onları zenginleştiren ve seviyeye uygun verilmesi ön görülen müze eğitimi kazanımları verilmiştir.

Özel Tevfik Fikret Okulları 5. Sınıf öğrencilerine programa göre; müze türleri ve sergilenen eserlerin/ürünlerin özelliklerini tanımaları, ürün/eserlerin sergilendiği alanlarda uyulması gereken kurallar öğretilmiştir. Gösterilen örnek ürün / eserlerin özellikleri ile müze türleri arasındaki ilişki sınıf içi tartışma yöntemi ile verilmiştir. Öğrencilere arkeoloji, etnografya ve güzel sanatlar müzelerinden örnek eser ve ürünler gösterilerek bu müze türlerinin özellikleri tanıtılmıştır. Çeşitli medeniyetlerden pek çok örnekler gösterip, bu örneklerle ilgili terminolojik kavramlar verilmiş, eser incelemeleri ve sanat eleştirisi bu eserler üzerinden yapılmıştır. Müze çeşitleri verilirken yabancı ve Türk çeşitli sanatçıların müzelerde yer alan eserleri tanıtılarak müzeler ile bağlantıları kurulmuştur. Kültürlere ait genel özellikler, müzelerde, galeri ve sergilerde sergilenen eserler ile tanıtılmıştır. Müze, sergi, galeri vb. yerlerde inceleme yaparken kültürlere ait hangi özellikleri görebilecekleri ve yorum yapabilecekleri tartışma yöntemi ile öğrencilere buldurulmuştur. Güzel sanatlar müzelerinin alanlarına göre çeşitliliği ve bu müzelerdeki eserlerle diğer müzelerde sergilenen eserlerin üslup özelliklerini ayırt edebilme kazanımları verilmiştir. Yurt içi ve yurt dışı çeşitli müzelerden örnekler verilerek sanal müze gezileri yaptırılmıştır. Aktüalitedeki sanat olaylarını takip etme, sınıf içerisinde değerlendirme, materyal düzenleme, çağdaş bir anlayışla sanatın anlam ve önemini fark edebilme ve kendini bu anlamda ifade edebilme becerileri kazandırılmıştır.

Müze, galeri, sergi vb. yerlerin insan yaşamına ve bakış açısına getirdiği gelişmeler öğrencilerin kendilerine buldurulmuş ve kavratılmıştır. Müze, galeri, sergi vb. yerlerin gezileri öncesinde müze türüne, ürün/eser özelliklerine, dönem ve sanatçılarına ait ön araştırma yapma becerileri kazandırılmıştır. Müze eğitimi alanının kazanımları sanat terminolojisi alanı ile desteklenmiş terminoloji alanı içerisinde üniteye uygun kavramların yanı sıra müze eğitimi anlamlandıran (örn: janr, kült, anıt, estetik, öz(içerik), enteriyör, empati) kavramlar verilmiştir. Sanat kültürü ve sanat eleştirisi alanlarında ise tarihi eser / ürün örnekleri üzerinden tartışma/açıklama yapılmıştır. Estetik alanında, öğrencilere verilen örnekler ilk çağ, ortaçağ dönemlerinden ve müzelerden seçilmiştir. Öğrencilere 2006-2007 öğretim yılı boyunca Özel Tevfik Fikret Okulları Görsel Sanatlar Dersi programının ön gördüğü kazanımları kapsayan bir eğitim süreci yaşatılmıştır.

Tablo 3’de verilen betimsel istatistiklere ve Şekil 3 ve Şekil 4’de verilen dağılım grafiklerine göre her iki okulun öğrencilerinin de sanat eğitimi kapsamında alınan müze eğitimi aldıktan sonra müze eğitimine ilişkin tutumlarında ciddi değişiklikler ve toplam puanları arasında anlamlı farklılıklar gözlenmektedir. Her iki okulun öğrencilerinin müze eğitimi aldıktan sonra gösterdikleri tutum özelliklerine ilişkin puanların ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı bağımsız gruplar için “t testi” ile test edilmiştir. Buna teste ilişkin sonuçlar ve yorumlar Bulgular ve Yorumlar bölümünde açıklanmıştır.

Ayrıca Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5.Sınıf öğrencilerinin sanat eğitimi kapsamında müze eğitimi almadan önce aldıktan sonra ortaya koydukları tutum özelliklerine ilişkin toplam puanların ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı bağımlı gruplar için “t testi” ile test edilmiştir. Yine aynı şekilde bu farklılık Özel Tevfik Fikret Okulları 5.sınıf öğrencilerinden elde edilen puanların ortalamaları için de bağımlı gruplar “t testi” ile test edilmiştir. Bu sonuçlara ilişkin bilgiler Bölüm 5’teki Bulgular ve Yorumlar kısmında açıklanmıştır.

BÖLÜM V

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırma bulguları ve bu bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlar yer almaktadır. Araştırmada elde edilen bulgular ile ilköğretim 5.Sınıf öğrencilerinin Görsel Sanatlar dersinde Müze Eğitiminin tutumlarına etkisi konusunda yorumlar araştırmanın alt problemleri doğrultusunda aşağıda verilmiştir.

1.Alt Problem: Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5.Sınıf öğrencilerinin sanat eğitimi dersi kapsamındaki müze eğitimini almadan önce ve aldıktan sonra müze eğitimine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Bu alt probleme cevap bulabilmek için, Görsel Sanatlar Dersi kapsamındaki müze eğitimini almadan önce ve sonra 2006-2007 öğretim yılı başında(ön test) ve sonunda(son test) Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5.Sınıf öğrencilerine Müze eğitimine ilişkin tutum ölçeği uygulanmış ve bu uygulamadan elde edilen dağılımların toplam puanlarının ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı bağımlı(ilişkili) gruplar için “t testi” ile test edilmiştir. Test sonuçları aşağıdaki tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4
Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5. Sınıf öğrencilerinin Görsel Sanatlar
Dersinde Müze eğitimi almadan öncesine (ön test) ve sonrasına (son test) ilişkin
ortalama puanların t testi sonuçları

Ölçüm	N	S	Sd	T	p	
Ön test	124	88,8801	24,408	123	9,283	,000
Son test	124	93,1855	26,249			

Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulunda 5.Sınıf öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersi kapsamındaki müze eğitimini almadan önce ve aldıktan sonra müze eğitimine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. [$t_{(123)}=9,283$, $p<,01$]. Öğrencilerin Sanat eğitimi dersi kapsamında aldıkları müze eğitimi öncesi tutum ölçeğinden elde ettikleri puanların ortalaması $\bar{X} = 88,88$ iken, Sanat eğitimi dersi kapsamında aldıkları müze eğitimi sonrası tutum ölçeğinden elde ettikleri puanların ortalaması $\bar{X} = 93,18$ 'e yükselmiştir. Bu bulgu sanat eğitimi kapsamında verilen müze eğitiminin, Hasan Ali Yücel İlköğretim okulundaki 5. Sınıf öğrencilerinin müze eğitimine ilişkin tutumlarının olumlu yönde etkilendiğini göstermektedir. 2006- 2007 öğretim yılı başında kontrol grubu öğrencilerinin müze eğitimine ilişkin tutum ölçeği ile yapılan ölçmelerinin sonucunda ön test puanları, bize kontrol grubu öğrencilerinin müze eğitimine ilişkin tutumları olduğunu gösterirken son test puanlarının sonuçlarına baktığımızda müze eğitime yönelik tutumlarında olumlu yönde bir yükselme olduğunu göstermiştir. Programla ön görülen tüm bu kazanımların sonucunda M. E. B. Görsel Sanatlar Dersi programı amaçlarını gerçekleştirerek, öğrencilere verilmek istenen kazanımları vermiş ve bunlarla da

öğrencilerde olumlu tutumlar oluşturmuştur. Kontrol grubu öğrencilerine müze bilinci verilmiş, müze, ören yeri ve anıt kavramları tanıtılmış ve bu kavramlarla tarihi eserleri ilişkilendirme, ilgi kurma becerileri kazandırılmıştır. Ortaya koyduğu görsel ürünlerinde tarihi eserlerden yararlanarak, onları kaynak olarak çalışma fikri verilmiştir. Ülkemizin sahip olduğu müze ve ören yerlerini koruma bilinci kazandırılarak, bu değerlere sahip çıkmanın önemi kavratılmıştır.

2.Alt Problem: Özel Tevfik Fikret Okulları 5.Sınıf öğrencilerinin sanat eğitimi dersi kapsamındaki müze eğitimini almadan önce ve aldıktan sonra müze eğitimine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Bu alt probleme cevap bulabilmek için, sanat eğitimi dersi kapsamındaki müze eğitimini almadan önce ve sonra 2006- 2007 öğretim yılı başında (ön test) ve sonunda (son test) Özel Tevfik Fikret Okulları 5.Sınıf öğrencilerine Müze eğitimine ilişkin tutum ölçeği uygulanmış ve bu uygulamadan elde edilen dağılımların toplam puanlarının ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı bağımlı(ilişkili) gruplar için “t testi” ile test edilmiştir. Test sonuçları aşağıdaki tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5

Özel Tevfik Fikret Okulları 5. Sınıf öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersinde Müze eğitimi almadan öncesine (ön test) ve sonrasına (son test) ilişkin ortalama puanların t testi sonuçları

Ölçüm	N	\bar{X}	S	Sd	T	p
Ön test	135	86,5185	23,43962	134	43,827	,000
Son test	135	111,1407	24,04013			

Özel Tefvik Fikret Okulları 5.sınıf öğrencilerinin Sanat eğitimi dersi kapsamındaki müze eğitimini almadan önce ve aldıktan sonra müze eğitimine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. [$t_{(134)}= 43,827, p<,01$]. Öğrencilerin Sanat eğitimi dersi kapsamında aldıkları müze eğitimi öncesi tutum ölçeğinden elde ettikleri puanların ortalaması $\bar{X}=86,52$ iken, Sanat eğitimi dersi kapsamında aldıkları müze eğitimi sonrası tutum ölçeğinden elde ettikleri puanların ortalaması $\bar{X}= 111,14$ 'e yükselmiştir. Bu bulgu sanat eğitimi kapsamında verilen müze eğitiminin, Özel Tefvik Fikret Okulları 5. Sınıf öğrencilerinin müze eğitimine ilişkin tutumlarını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir.

2006- 2007 öğretim yılı başında deney grubu öğrencilerinin müze eğitimine ilişkin tutum ölçeği ile yapılan ölçmelerinin sonucunda ön test puanları, bize deney grubu öğrencilerinin müze eğitimine ilişkin tutumları olduğunu gösterirken yılsonunda yapılan son test puanlarının sonuçlarına baktığımızda müze eğitime yönelik tutumlarında olumlu yönde bir yükselme olduğunu gösterdi. Dolayısı ile Özel Tefvik Fikret Okulları. Görsel Sanatlar Dersi programı amaçlarını gerçekleştirerek öğrencilere verilmek istenen kazanımları vermiş ve bunlarla da öğrencilerde olumlu tutumlar oluşturmuştur. Öğrencilerde geliştirilen tutumlar şunlar olmuştur. Öğrencilerin müze eğitimi ile müze, galeri, sergi vb. yerlere olan tutumlarında ve ilgilerinde artış gözlemlenmiştir. Deney grubu öğrencileri aldıkları müze eğitimi ile müze çeşitlerini, çeşitlerine göre müzelerde sergilenen eserleri tanıyarak daha bilinçli bireyler haline gelmişlerdir. Ürün/ eserlerin korunması gerektiği nedenleriyle kavratılmış dolayısıyla deney grubu öğrencileri kültürel mirası korumanın önemini ve ürün /eser değerini fark edebilir duruma gelmişlerdir. Bilinçli müze ziyaretleri yapan, müze, galeri, sergi vb. yerlerin önemini bilerek sıklıkla ziyaret eden, müzelerdeki eserlerin nerelerden gelip nasıl sergilendiği konusunda bilinçli, araştırma yapman ve bildiklerini paylaşan, sanatı anlatırken, paylaşırken sanatın dilini kullanan, bir eser hakkında yorum yaparken nelere dikkat etmesi gerektiğini bilen, geçmişten günümüze bağlantılar kurabilen, yaptığı müze, sergi galeri vb. yerler hakkında bilgi sahibi olan, güncel sanatı ve sanat olaylarını takip eden, sanata ve sanatçıya değer veren, üretilen sanat eserlerini değerli bulan, onlar hakkında konuşarak kendini ifade edebilen bireyler olmaktadır.

3.Alt Problem: Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulunda ve Özel Tevfik Fikret Okulları'ndaki 5.Sınıf öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersi kapsamındaki müze eğitimini almadan önce müze eğitimine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulundaki 5.Sınıf öğrencileri ile Özel Tevfik Fikret Okulları 5.Sınıf öğrencilerinin 2006- 2007 öğretim yılı başında Sanat eğitimi dersi kapsamındaki müze eğitimini almadan önce, Müze eğitimine ilişkin tutumları arasında farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla bu okulların 5.Sınıf öğrencilerine Müze eğitimine ilişkin tutum ölçeği uygulanmış ve bu uygulamadan elde edilen dağılımların toplam puanlarının ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı bağımsız (ilişkisiz) gruplar için “t testi” ile test edilmiştir. Test sonuçları aşağıdaki tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6

Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu ve Özel Tevfik Fikret Okulları 5.Sınıf öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersinde Müze eğitimi almadan öncesine(ön test) ilişkin ortalama puanların t testi sonuçları

Ölçüm	N	\bar{X}	S	Sd	T	p
Hasan Ali Yücel İ.Ö.O	124	88,01	24,41	257	,500	,617
Özel Tevfik Fikret Okulları	135	86,52	23,44			

Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu ve Özel Tevfik Fikret Okulları 5.Sınıf öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersi kapsamındaki müze eğitimini almadan önce müze eğitimine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. [$t_{(257)}= 0,500$, $p>,01$]. Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5.Sınıf öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersi kapsamında aldıkları müze eğitimi öncesi tutum ölçeğinden elde ettikleri puanların ortalaması $\bar{X}=88,01$, Özel Tevfik Fikret Okulları 5.sınıf öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersi kapsamında aldıkları müze eğitimi öncesi tutum ölçeğinden elde ettikleri puanların ortalaması $\bar{X} = 86,52$ dir. Bu iki ortalamanın birbirine oldukça yakın olması, Görsel Sanatlar Dersi kapsamında müze eğitimi almadan önce her iki okulun öğrencilerinin benzer tutum özelliklerine sahip olduğunu göstermektedir. Ön test uygulanmadan önceki öğretim yıllarında her iki okulda da M.E.B. Görsel Sanatlar Dersi programı uygulanmıştır.

4. Alt Problem: Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu ve Özel Tevfik Fikret Okulları 5. Sınıf öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersi kapsamındaki müze eğitimini aldıktan sonra müze eğitimine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulundaki 5.Sınıf öğrencileri ile Özel Tevfik Fikret Okulları 5.Sınıf öğrencilerinin sanat eğitimi dersi kapsamındaki müze eğitimini aldıktan sonra, Müze eğitimine ilişkin tutumları arasında farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla bu okulların 5.Sınıf öğrencilerine müze eğitimine ilişkin tutum ölçeği uygulanmış ve bu uygulamadan elde edilen dağılımların toplam puanlarının ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı bağımsız(ilişkisiz) gruplar için “t testi” ile test edilmiştir. Test sonuçları aşağıdaki Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7
Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu ve Özel Tefvik Fikret Okulları 5. Sınıf
öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersinde Müze Eğitimi aldıktan sonrasına (son
test) ilişkin ortalama puanların t testi sonuçları

Ölçüm	N	\bar{X}	S	Sd	T	p
Hasan Ali Yücel İ.Ö.O	124	93,1855	26,24939	257	5,75	,000
Özel Tefvik Fikret Okulları	135	111,1407	24,04013			

Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu ve Özel Tefvik Fikret Okulları 5.Sınıf öğrencilerinin sanat eğitimi dersi kapsamındaki müze eğitimini aldıktan sonra müze eğitimine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

[$t_{(257)} = 5,75$, $p < ,01$]. Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5.Sınıf öğrencilerinin sanat eğitimi dersi kapsamında aldıkları müze eğitimi sonrası tutum ölçeğinden elde ettikleri puanların ortalaması $\bar{X} = 93,18$ iken, Özel Tefvik Fikret Okulları 5.Sınıf öğrencilerinin sanat eğitimi dersi kapsamında aldıkları müze eğitimi sonrası tutum ölçeğinden elde ettikleri puanların ortalaması $\bar{X} = 111,14$ 'tür.

Bu iki ortalamanın birbirinden oldukça farklı olması, Özel Tefvik Fikret Okullarında M.E.B tarafından onaylanmış Görsel Sanatlar Programının uygulanıyor olmasıyla yada öğretmen kalitesiyle açıklanabilir. M.E.B.'in Görsel Sanatlar Programı ile Özel Tefvik Fikret Okulları tarafından hazırlanan program karşılaştırıldığında Özel Tefvik Fikret Okullarının hazırladığı ve uyguladığı

programın müze eğitimi kapsamında, kazanımları ve etkinlikleri bakımından daha etkili sonuçlar verdiği, içeriğinin daha olumlu tutumlara neden olduğu düşünülmektedir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmanın bulgu ve yorumlarına dayalı olarak elde edilen sonuçlara ve bu sonuçlara ilişkin önerilere yer verilmiştir.

6.1. Sonuçlar

Bu araştırmanın problemi, “İlköğretim 5. Sınıf düzeyi sanat eğitiminde verilen müze eğitiminin öğrenci tutumlarına etkisi var mıdır?” şeklinde ifade edilmiştir.

Araştırmanın problemine ilişkin olarak elde edilen sonuçlara göre; görsel sanatlar dersinin Özel Tevfik Fikret Okulları Görsel Sanatlar Eğitimi programına ve etkinliklerine göre uygulandığı deney grubu ve M.E.B. Görsel Sanatlar programının uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin müze eğitimine karşı tutumlarının toplam puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark vardır. Özel Tevfik Fikret İlköğretim Okulu 5. Sınıf öğrencileri (deney grubu) üzerinde yürütülen görsel sanatlar eğitimi programındaki müze eğitimi kazanımlarının çok daha anlamlı ve olumlu sonuçlar ortaya çıkardığı düşünülmektedir.

Araştırmadan elde edilen genel sonuçlarla birlikte, temel problem doğrultusunda örneklemelere ilişkin aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

1. Devlet okulunda uygulanan görsel sanatlar eğitimi programına katılan Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu (kontrol grubu) 5.Sınıf öğrencilerinin müze eğitimine ilişkin tutumlarının ön test-son test sonuçlarına bakıldığında; öğrencilerin 2006- 2007 öğretim yılının başında müze eğitimine ilişkin tutumlarının normal dağılım ölçüsünde olduğu, öğrencilerin müze eğitimine karşı tutumlarının olduğu belirlenmiştir. 2006- 2007 öğretim yılı sonunda yapılan son test sonuçlarına bakıldığında Görsel Sanatlar Dersi içerisinde müze eğitimi verildikten sonra ise kontrol grubu öğrencilerinin tutumlarında olumlu derecede artış gözlemlenmiştir. Bu anlamlı farkın geleneksel öğretim programı ile öğrencilere verilen müze eğitimine bağlı olduğu anlaşılmaktadır.

2. Özel Tevfik Fikret Okulları'nda uygulanan görsel sanatlar eğitimi programına katılan 5.Sınıf (deney grubu) öğrencilerinin müze eğitimine ilişkin tutumlarının ön test-son test sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin 2006- 2007 öğretim yılının başında müze eğitimi almadan önce müze eğitimine ilişkin tutumlarının normal dağılım ölçüsünde olduğu, öğrencilerin müze eğitimine karşı tutumlarının olduğu belirlenmiştir. 2006- 2007 öğretim yılı sonunda yapılan son test sonuçlarına bakıldığında Görsel Sanatlar Dersi içerisinde müze eğitimi verildikten sonra ise öğrencilerin tutumlarında olumlu derecede artış gözlemlenmiştir. Aradaki bu anlamlı farkın müze eğitimi kaynaklı yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanmış etkinliklere bağlı olduğunu düşünebilir. Bu sonuç, yapılandırmacı öğretim yaklaşımına göre hazırlanmış Tevfik Fikret Okulları Görsel Sanatlar Eğitimi programı ile öğrencilere verilen müze eğitimine bağlı olduğu anlaşılmaktadır. Bu programın deney grubu öğrencilerinin müze eğitimine karşı tutumlarını daha olumlu yönde etkilediği ve buna bağlı olarak da anlamlı bir farklılık oluşturduğu söylenebilir.

3. Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5. Sınıf öğrencileri ile Özel Tevfik Fikret Okulları 5. Sınıf öğrencilerinin 2006- 2007 öğretim yılı başında Görsel Sanatlar Dersi içerisinde müze eğitimi verilmeden önceki ön test sonuçları karşılaştırıldığında her iki grubun ön test sonuçlarının yani müze eğitimine karşı tutumlarının birbirine yakın olması tutum bakımından iki grubun birbirine eş değer olduğunu göstermektedir.

4. Müze kaynaklı yapılandırmacı öğretim yaklaşımına göre hazırlanmış etkinliklere katılan Özel Tevfik Fikret Okulları 5.Sınıf öğrencileri (deney grubu) ile M.E.B müfredatı geleneksel öğretim uygulamalarına katılan Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5. Sınıf öğrencilerinin (kontrol grubu) son test puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yani Özel Tevfik Fikret Okulları 5.Sınıf öğrencilerinin bir öğretim yılı boyunca verilen müze eğitimi sonrasında Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu 5.Sınıf Öğrencilerine göre müze eğitimine karşı daha olumlu tutumlar geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum öğrencilerin son testlerine ilişkin gözlenen değişmelerin deney grubunda uygulanan sanat eğitimi programına bağlanabileceğini göstermektedir.

5. Elde edilen veriler neticesinde Özel Tevfik Fikret Okulları'nda uygulanan görsel sanat dersi programındaki müze eğitiminin Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu'nda uygulanan M.E.B. Görsel Sanatlar Dersi programından daha etkili ve olumlu tutumlara neden olduğu sonucunu göstermektedir. Elde edilen sonuçlar neticesinde uygulanan iki farklı görsel sanatlar dersi programının tutumlar açısından farklı sonuçlar oluşturduğu bulunmuştur.

6. Tutum ölçeği maddelerinin boyutlarını oluşturan sanat kültürü, uygulama ve öğrendiklerini yaşamına aktarma (transfer) faktörleri göz önünde bulundurulduğunda Özel Tevfik Fikret Okulları'nda uygulanan Görsel Sanatlar Dersi programının müze eğitimi disiplininin kazanımlar açısından olumlu tutum oluşturmada etkililiğinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

7. Araştırmanın problem cümlesi olan “İlköğretim 5. Sınıf Düzeyi Sanat Eğitiminde Müze Eğitiminin Öğrencilerin Tutumlarına Etkisi var mıdır?” sorusunun cevabında, verilen müze eğitimi, programlar ölçüsünde, öğrenciler üzerinde olumlu tutumlar oluşturduğu, bu tutumların değerlerini ise uygulanan öğretim programlarının yapısının ve etkililiğinin rol oynadığı görülmüştür.

6.2. Öneriler

İlköğretim 5.Sınıf düzeyi sanat eğitiminde müze eğitiminin öğrenci tutumlarına etkisini saptamak amacıyla yapılan bu araştırmanın bulgularından yararlanılarak bazı öneriler geliştirilmiştir. Bu öneriler şu şekilde sıralanabilir.

1. Görsel sanatlar eğitimi programları ve etkinliklerinin hazırlanmasında görsel biçimleme öğeleri, sanat kültürü, sanat eleştirisi, estetik, terminoloji ve müze eğitimi disiplinleri arasındaki devamlılık ve bütünlük göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır. M.E.B. Görsel Sanatlar dersi programında çok alanlı sanat eğitiminin; estetik, sanat eleştirisi ve terminoloji boyutlarına diğer disiplinler içerisinde yer verilmeye çalışılmış fakat yeterli olmadığı söylenebilir. Terminolojiyi bilmeyen öğrencinin bir eser hakkında eleştiri yaparken ya da müze araştırmaları ve gezileri sırasında bilgilerinin yetersiz kalacağını söyleyebiliriz. Müze eğitimi, sanat eleştirisi, estetik ve terminoloji alanları M.E.B. Görsel Sanatlar dersi programında daha çok yer verilerek desteklenebilir.

2. M.E.B. Görsel Sanatlar dersi müfredatındaki tüm etkinlikler çok alanlı sanat eğitimi disiplinlerinin her bir alanı için ayrı ayrı oluşturulmuş durumdadır.Özel Tevfik Fikret Okulları Görsel Sanatlar dersi programında ise her bir disiplin alanı birbirini takip eden böylece alanların kazanımları arasındaki bağlantıların daha doğru kurulduğunu düşünmekteyiz.Birbiri ile bağlantılı kurulması ve kazanımların

ilişkilendirilmesi etkinliklerde disiplin alanlarının birbiri içine geçirilmesi, bilginin devamlılığını sağlayacağı için kalıcılığı da yüksek olabilir.

3. Müze kaynaklı yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına göre hazırlanmış programlar ve etkinlikler, öğrencilerin görsel sanatlar dersindeki başarılarını arttırdığı, öğrenilenlerin kalıcılığına olumlu katkısının bulunduğu ve görsel sanatlar dersine karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağladığından hazırlanana program ve planlar bu yönde yapılabilir. Öğrencilerin dersten zevk almaları ve gördüklerinin öğrenme üzerinde daha kalıcı olmasından dolayı müze kaynaklı yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına göre görsel sanatlar dersi konularının bazılarının müzede uygulanmalı ve drama dersi ile birlikte çalışılmalı.

4. Müze kaynaklı yapılandırmacı öğretim yaklaşımına uygun olarak görsel sanatlar dersinde öğrenciler, seçkin sanatçıların eserlerini, estetiksel niteliklerini söyleyerek sanat eleştirisi yapmalı ve eseri daha iyi anlayabilmek ve dil becerilerini geliştirmek için eserler hakkında hikayeler oluşturabilir bunlarla ilgili kişileştirmeler ve tiyatro oyunları oluşturmaları sağlanmalı. Özel Tefik Fikret Okulları Görsel Sanatlar dersi programındaki etkinlikler çeşitli yaratıcı oyunlar ile desteklenmiştir. Benzer uygulamalar M.E.B. Programında da hazırlanarak bilginin kalıcılığı sağlanabilir.Çünkü bilgi yaparak ve yaşayarak kalıcı hale gelebilir

5. Öğrenci merkezli etkinlikler zenginleştirilebilir. Özel Tefik Fikret Okulları Görsel Sanatlar dersi programındaki etkinliklerde amaç tartışmaları ve düşünceleri önce öğrencilerin yapmasını sağlamak sonrasında gerekli yerlerdeki bilgi boyutunu öğretmenini tamamlamasını sağlamaktır. Bu anlamda M.E.B. Programında öğrencilerin daha çok konuşan, araştıran, düşünen ve yaratıcı fikirlerini açıklamalarını sağlayan etkinlikler düzenlenebilir.

6. M. E. B. Görsel Sanatlar dersi programındaki müze eğitimi kazanımları müze, ören yerleri ve tarihi eserler ile sınırlandırılmış. Özel Tefik Fikret Okulları programında ise müze eğitimi kazanımlarında amaç sadece geçmiş kültürleri tanımak

ve konuşmak değil çağdaş sanatı öğretmek, aktüel sanat olaylarını takip etmelerini de sağlamaktır. Dolayısıyla M. E. B. programına gündemi de takip eden bireyler yetiştirmek amacını hedefleyen kazanımlar eklenebilir.

7. Müze eğitiminin amaçlarının gerçekleşebilmesi ve müze bilincinin daha sağlıklı kazandırılabilmesi için müze gezileri yıl içerisinde birkaç kez yapılmalı ve sadece gerçek müze gezileri ile sınırlandırılmayıp, sınıf içerisinde bilgisayar destekli sanal müze ve sanat galerileri gezileri ile bu eğitim desteklenmeli. (programımızda yer alan sanal müze D'orsay, picasso müzesi, pera müzesi vb. örneklerindeki gibi...)

KAYNAKÇA

ADAMS, Laurie S. (2001). *Art Across Time*. Volume II, McGraw-Hill College

ADIGÜZEL, Ömer ve Faruk ÖZTÜRK. (1999). *Türk Eğitim Düşüncesinde Okul Müzesinden Müze Pedagojisine Değişim, Eğitim Bilim/Education and Science*, 14. (114) ,73-81

ALAKUŞ, A. O. (2002). *İlköğretim Okulları 6.Sınıf Resim – İş Dersi Öğretim Programındaki Grafik Tasarımı Konularının Çok Alanlı Sanat Eğitimi Yöntemiyle ve Bu Yönteme Uygun Düzenlenmiş bir Ortamda Uygulanması*.Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

ALKAN, Cevat. (1998). *Eğitim Teknolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

AKKUTAY, Ülker. (1999). 21. Yüzyılda Sosyal Yapının Eğitime Etkileri Nasıl Olacaktır?. “21. Yüzyılın Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi Ulusal Sempozyumu”. Ankara: Tekışık Eğitim Araştırma-Geliştirme Merkezi.

AKYÜZ, Yahya. (1989). *Türk Eğitim Tarihi, Başlangıçtan 1998’e*. Ankara: *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları*,160.

ALTUN, Rukiye. (2003). *Müzelerin Eğitimdeki Yeri ve Bu Bağlamda Müzelerin Eğitim Olanakları (Araç-Gereç-Personel) Açısından Yeterlilik Durumları*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi El Sanatları Eğitimi, Ankara.

ANA BRİTANNİCA. S.46-47, Cilt19

ARSEVEN, Ali D. (2001). *Alan Araştırma Yöntemi*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık

ARTUT, Kazım. (2001). *Eğitim Fakülteleri ve İlköğretim Öğretmenleri İçin Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*, Ankara: Anı Yayıncılık.

ATA, Bahri. (2002). *Müzelerle ve Tarihi Mekanlarla Tarih Öğretimi: Tarih Öğretmenlerinin "Müze Eğitimine" İlişkin Görüşleri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

ATAGÖK, Tomur. (1999). *Yeniden Müzeciliği Düşünmek*. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Basın Yayın Merkezi.

ATAGÖK, Tomur. (1978). Yaşayan Müze ve Eğitim, *Sanat Dünyamız Dergisi*, 71, 24.

ATASOY, Nazan Y. (1996). *Müze Eğitimi ve Yazılı Gereçlerin İstanbul Arkeoloji Müzeleri Taş Eserleri Bölümü Üzerine Örneklenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.

ATİK, Şeniz. (1999). *Müzelerimizin Yeniden Yapılanması Kapsamında Müze-Toplum İlişkisi, Müze-Toplum İlişkisi Bağlamında Müze Tanıtım ve İletişim*. (Der. Tomur ATAGÖK). İstanbul: Yeniden Müzeciliği Düşünmek. Yıldız Teknik Üniversitesi Basın Yayın Merkezi.

AYATAR, Hazım. (1971). *Uygulamalı Eğitim İstatistiği*. İstanbul: MEB

BAL, Muradiye. (1993). *Orta Dereceli Okullarda Sanat Eğitimi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

BALCI, Yusuf Baytekin. (1996). Sanat Eğitiminde Yeni Bir Yöntemsel Yaklaşım: Resim-İş Eğitimi= Sanat Eğitimi= Estetik+ Sanat Eleştirisi+ Sanat Tarihi+ Uygulama. Ankara: *Milli Eğitim Yayınları*, 131, 18-19.

BALER, Handan Tunç. (1990). *3-7 Yaş Çocuklarında Resim Yoluyla Yaratıcılığın Geliştirilmesi*. Ankara: Güzel Sanatlar Eğitimi ve Eğitim Öğretim Programları II. No:93-101 Milli Eğitim Basımevi.

BALTACIOĞLU, İsmail Hakkı, (1932) . *Resim-Elişleri ve San'at Terbiyesi*. İstanbul: Devlet Matbaası

BARRETT, Terry (1994). *Criticizing Art: Understanding the Contemporary*. Mountain View. California: Mayfield Publishing Company.

BAŞARAN, İ. Ethem. (2000). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Feryal Matbaası

BELEN, Fahire. (1992). *İlk ve Orta Öğretimde Arkeoloji Müzelerinde Sorumlulukların Belirlenmesi Çözüm Üzerine Bir Deneme*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.

BERK, Nurullah. (1972). *Resim Bilgisi*. İstanbul: Umran Yayınları.

BERK, Nurullah ve ÖZSEZGİN,K. (1983). *Türk Resmi*. İstanbul

BİNGÖL, Y. (1992). *Estetik Eğitim, Eğitim, S.2*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi

BOYDAŞ, N., BALCI, Y. (1997). *Eğitim Sanat İlişkisi, Sanat Eğitim Eğitim Bilime Giriş*. Ankara: Gazi Kitabevi

BOYDAŞ, Nihat. (2004). *Sanat Eleştirisine Giriş*. Ankara: Gündüz Yayıncılık

BURDEN, P. R., BAYRD D. M., (1999). *Methods for Effective Teaching*. USA: Ally and Bacon A Viacom Company.

BUYURGAN, S., BUYURGAN, U. (2001). *Sanat Eğitimi ve Öğretimi*. Ankara: Dersal Yayıncılık

BUYURGAN, Serap. (2002). Programlı Bir Müze Ziyareti ve Sonrasında Uygulama Örneği, “*Gazi Üniversitesi I. Sanat Eğitimi Sempozyumu*”, Ankara: Gazi Üniversitesi.

BUYURGAN, S., MERCİN, L. (2005). Görsel Sanatlar Eğitiminde Müze Eğitimi ve Uygulamaları. Vedat ÖZSOY(Ed). Ankara: *Görsel Sanatlar Eğitimi Derneği Yayınları*, 2.

BUYURGAN, S. (2007) Tarih Dersi Kapsamında Programlı Bir Müze Ziyareti, “*Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu*”, 12 – 14 Mayıs 2007 Bakü: Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi

BÜYÜKKARAGÖZ, S. (1997). *Program Geliştirme*. Konya: Kuzucular Ofset.

BÜYÜKÖZTÜRK, Şener. (2002). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

CEZAR, Mustafa. (1995). *Sanatta Batı'ya Açılış ve Osman Hamdi Cilt I*. Paris: Erol Kerim Aksoy Kültür Eğitim Spor ve Sağlık Vakfı Yayınları

CHAPMAN, Laura. (1994). *A World of Image*. Masschusetts: Davis Publication, Inc.

CLARK, A. C., D. MICHAEL, D. ,GREER, D. (1989). *Discipline- Based Art Education: Becoming Students of Art*. Discipline- Based Art Education Origins, Meaning, and Developed, University of Illinois, Illinois.

COREMANS, Paul. (1963). *Laboratuar ve Görevi, Müzelerin Teşkilatlanması*, Ankara: Türk Tarih Kurumu.

ÇETİN, Turan. (2002). Sanat Eğitiminin Gerekliliği Üstüne. *I. Gazi Üniversitesi Sanat Eğitimi Sempozyumu*. Ankara: Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Matbaası.

DEMİREL, Ö. (1997). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Usem Yayınları.

DOOBS, Staphen M. (1998). *Learning in and through Art : A Guide to Discipline-Based Art Education*, California: The Getty Education Institute for the Art Angeles.

EKİZ, Durmuş. (2003). *Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metodlarına Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.

EYUBOĞLU, S. Bana.(1998). Kültürel Sınırların Ötesinde Model Bir Müze, *Milliyet Sanat*, 446, 32-35.

ERBAY, M. (2001). Sanat Eğitiminde Müze ve Sanat Galerilerinin Önemi , *Türkiye’de Sanat Plastik Sanatlar Dergisi*, 48.

ERBAY, M. (2000). *Plastik Sanatlar Eğitiminin Gelişimi*, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.

ERSOY, Ayla. (2002). *Sanat Kavramlarına Giriş*. İstanbul: Yorum Sanat Yayıncılık.

GENÇAYDIN, Zafer. (1990). *Sanat Eğitiminin Düşünsel Temelleri. Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunları*. Ankara: Şafak Matbaacılık.

GENÇAYDIN, Zafer. “Resim-İş Eğitiminin Amaç ve İlkeleri” *Güzel Sanatlar Eğitimi, Açıköğretim Fakültesi Yayınları*, 101, 43-55.

GERÇEK, Ferruh. (1999). *Türk Müzeciliği*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

GEORGE, E. Hein. (1998). *Learning In The Museum*, London and New York.

GÖKAYDIN, Nevide. (1990). *Eğitimde Tasarım ve Görsel Algı*, Ankara: Sedir Yayınevi.

GÜRKAN, Tuğba. (2004). *İlköğretim II. Kademe Eğitiminde Müze Eğitiminin Önemi Üzerine Araştırma (Bursa Örneğinde)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi, Bursa.

HEİN, E. George. (2004). *Museum- Scholl Bridges: A Legacy of Progressive Education* , Association of Science-Tecnology Centers (ASTC) (Dimension: January/February. <http://www.astc.org/pubs/dimension/2004/jan-feb/>).

HURWITZ, A., DAY, M. (1995). *Children and Their Art: Methods for the Elementary Scholl*, New York: Harcourt Brace Jovanovich.

KAĞITÇIBAŞI, Çiğdem. (1989). *İnsan ve İnsanlar*. İstanbul: Beta Yayıncılık.

KARABABA, Bağdat. (1993). *Türkiye’de Çocuk Resimleri Yarışmaları ve Yarışmaların Çocuğun Sanatsal Gelişimine ve Eğitimine Etkileri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

KARASAR, Niyazi. (1994). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.

KIRIŞOĞLU, O. Tekin. (1991). *Sanatta Eğitim Görmek Anlamak Yaratmak*, Ankara: Demircioğlu Matbaacılık.

KIRIŞOĞLU, O. Tekin. (2003). *Sanatta Eğitim Görmek Anlamak Yaratmak*, Ankara: Pekim Maatbacılık.

KUBAN, Doğan. (1998). *100 Soruda Türkiye Sanat Tarihi*, İstanbul

KÜÇÜKAHMET, Leyla . (2003). *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme*, Ankara: Nobel Yayıncılık.

KÜÇÜKAHMET, Leyla. (2005). 2004 Hayat Bilgisi Programının Değerlendirilmesi. “*Eğitimde Yansımalar: VII. Erciyes Üniversitesi, Yeni İlköğretim Programlarının Değerlendirilmesi Sempozyumu 14-16 Kasım*”. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, 373-381.

MACCARIÖ, Nihal K. (2005). Eğitim Ortamı Olarak Müzeler, İlköğretim Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri, Ankara: *Görsel Sanatlar Eğitim Derneği Yayınları*.

MAROEVIC, Ivo. (2005). Museum Changes and Training Needs , Museum Training as Career- Long Learning In a Changing World, ICOM, “*Annual Meeting, August 5-10*” , Washington: Smithsonian Institution.

M.E.B. (1992). *İlköğretim Kurumları Resim-İş Dersi Öğretim Programı*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

M.E.B. (2004). *İlköğretimde Sosyal Bilgiler Dersi (4-5) Sınıflar Öğretim Programı*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

MİCHAEL, John A. (1983). *Art and Adolescence*, New York and London: Teachers College Press Columbia University.

MORİTZ, Geiger. (1985). *Estetik Anlayış*, İstanbul: Remzi Kitabevi.

NAEA (National Art Education Association). (1994). *The National Visual Arts Standards*, USA: Reston.

ONUR, Bekir. (1998). Müzelerde Meslek İçi Eğitim Çalışmaları ile Toplam Kalite Yönetiminin Uygulanması. İstanbul: “4. Müzecilik Semineri Bildirileri 16-18 Eylül”.

ÖĞÜLMÜŞ, Selahaddin. (2004). *İlköğretim Hayat Bilgisi Dersi (1.,2.,3.Sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: MEB Basımevi.

ÖZÇELİK, D. Ali. (1998). *Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: ÖSYM Yayınları

ÖZSOY, Vedat. (1998). Yetmiş beşinci Yılda Sanat Eğitimi ve Öğretimi, Ankara: *Milli Eğitim Yayınları*,139, 58-65.

ÖZSOY, Vedat. (2001).*Sanat (Resim) Eğitiminde Bir Nitel Araştırma Yöntemi: Eğitsel Eleştiri*. Eğitim ve Bilim (Education and Science) 26(122)

ÖZSOY, Vedat. (2002). Resim-İş (Sanat) Öğretmeni Eğitimine Yönelik Lisansüstü Programlarda Müze Eğitiminin Yeri ve Önemi. “1. Sanat Eğitimi Sempozyumu”, Ankara: Gazi Üniversitesi, 59-74.

ÖZSOY, Vedat. (2003). *Görsel Sanatlar Eğitimi*, Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.

RAPOR. (1982). *Güzel Sanatlar Eğitimi Çalışma Grubu Raporu*. M.E.B. Yüksek Danışma Kurulu

READ, Herbert. (1960). *Sanatın Anlamı*, (Güner İnal-Nurşin Asgari, Çev.) Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

READ, Herbert. (1981). *Sanat ve Toplum*. Çev.Selçuk Mülayim. Ankara: Umran Yayınları

SAN, İnci. (1983). *Sanat Eğitimi Kuramları*. Ankara: Tan Kitap Yayıncılık.

SAN, İnci. (1984). Kültür Aktarımı ve Çağdaş Kültür Sorunu İçinde Sanat Eğitiminin Yeri. Ankara: *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 143.

SAN, İnci. (1984). Estetik Eğitimin Kısa Tarihsel Gelişimi ve Çağdaş Sanat Eğitimi. *Öğretmen Dünyası Dergisi*, 49, 7.

SAN, İnci. (1985). *Sanat ve Eğitim* , Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

SAN, İnci. (1998). Müze Eğitimi Bilimi Nasıl Gelişti. *Milliyet Sanat Dergisi*. 15 Kasım, Sayı:444: 21.

SAN, İnci. (2001). *Müze Kültürü ve Toplumsal Sorumluluk*. Ankara:Müzeciler Derneği Yayınları.

SEIDEL, S., HUDSON, K. (1999). Müze Eğitimi ve Kültürel Kimlik. (Bahri Ata, Çev.), Ankara: *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınları*.

SHABBAR, Nihad. (2001). *Çocuklar İçin Müze Eğitimi. Kent, Toplum, Müze Deneyimler-Katkılar*. İstanbul: Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Yayınları.

STOKROCKI, M., KIRIŞOĞLU, O. (1997). Ortaöğretim Sanat Öğretimi, Ankara: *YÖK Dünya Bankası Yayınları*.

ŞAHİN, Can. (1993). *Türkiye’de Plastik Sanatlar Eğitimi Veren Yüksek Öğretim İçin Orta Dereceli Okulların Önemi*. Türkiye’de Yaygın Eğitim ve Sanat.

TELLİ, Hidayet. (1990). *Türkiye’de Resim-İş Öğretimine Genel Bir Bakış. Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunları*. Ankara: Türk-Eğitim Derneği Bilim Dizisi 8.

TANSUĞ, S. (1993). *Çağdaş Türk Sanatı*. Ankara: Remzi Kitabevi

TAVŞANCIL, Ezel. (2005). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*, Ankara: Nobel Yayıncılık.

TEZBAŞARAN, Ata. (1996). *Likert Tipi Ölçek Geliştirme Klavuzu*. Ankara: Psikologlar Derneği Yayınları.

TEPECİK, Adnan. (2003). *Sanat Eğitimi ve Görsel Çevre, 7.Ulusal Sanat Sempozyumu “Sanat ve Çevre”*. Ankara:Hacettepe Üniv.Güzel Sanatlar Fak.Yayınları

TDK. (1969) *Türkçe Sözlük*. Gözden Geçirilmiş Beşinci Baskı. Ankara.

ÜNVER, Erdem. (1997). *Liselerde Sanat Eğitimi ve Öğretimi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

VALLANCE, Elizabeth. (2004). Museum Education as Curriculum Four Models, Leading to a Fifty, *Studies in Art Education. A Journal of Issues and Research*.

VARIŞ, Fatma. (1988). Eğitimde Program Geliştirme “Teoriler ve Teknikler” , Ankara: *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları*.

YETKİN, Suut Kemal. (1968). Güzel sanatların Eğitimdeki Yeri. *İstanbul: Eğitim Dergisi* I-14.

YETKİN, Suut Kemal. (1979). *Estetik ve Ana Sorunları*, Ankara: İnkılap ve Ata Kitabevleri.

YOSHIDA, Kenji. (2004). *The Museum and the Intangible Cultural Heritage*, Museum International.

ZELLER, Tery. (1989). *The Historical and Philosophical Foundation of Art Museum Education in America, Museum Education: History, Theory and Practice* , Virginia: The National Art Education Association.

EK-1

MÜZE EĞİTİMİNE İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİ

Bu ölçekle, sizlerin müze eğitime ilişkin duygu, düşünce ve davranışlarınız hakkında bilgi toplamak amaçlanmaktadır. Toplanan bilgiler bir tez çalışmasında kullanılacaktır. Ölçekte 32 madde bulunmaktadır. Cevaplama süresi yaklaşık 30 dakikadır. Her ifadeyi dikkatlice okuduktan sonra kendi duygu ve düşüncelerinize en uygun olan seçeneği (X) işareti koyarak belirtiniz. Lütfen hiçbir maddeyi boş bırakmayınız.

Teşekkürler.....

	Kesinlikle katılıyor	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyo	Kesinlikle katılmıyo
Eski uygarlıkların yaşamlarına, kültürlerini yansıtan eserleri görürken sıkılıyorum.					
Tarihi eserleri korunmaya değer görmem.					
Eski kültürleri yansıtan eserleri beğenmem.					
Zorunlu olmadıkça müzelere gitmem.					
Müzelerle ilgili bilgilerimi hiçbir yerde kullanmam.					
Geçmişte yapılan eserlerin yaratıcı olmadığını düşünürüm.					
Müzeleri gezmek beni heyecanlandırmaz.					
Müzelerle ve müzelerdeki eserlerle ilgili bilgiler benim işime yaramaz.					
Üretilen sanat eserlerini değerli bulmam.					
Müzelerdeki eserler hakkında araştırma yapmayı sevmem.					
Tatil için gittiğim gezilerde bulunduğum yerin sanatsal ve tarihi yerlerini görmek isterim.					
Gördüğüm tarihi ve sanatsal eserleri izlerken o dönemde yaşamış olmayı isterim.					
Müze eğitiminde öğrendiğim bilgilerle bir tarihi eser hakkında yorum yapabilirim.					
Boş zamanlarımda ya da tatillerde ailemle müze gezileri yapmaktan hoşlanırım.					
Müzelerdeki eşyaları gördüğümde "O dönemde yaşıyor olsaydım bunları hangi amaç için kullanırdım?" diye düşünürüm.					
Geçmiş yaşam kültürlerine ait inanışlar, kültürler bana sıradan gelir.					
Tarihi ve sanatı tanıtmakta televizyonların müzelerden daha etkili olduğunu düşünürüm.					
Müzelerdeki eserler hakkında bilgi edinmek, günümüz sanatını daha iyi anlamama neden olur.					
Geçmiş uygarlıklardan günümüze kadar kalabilen eserleri görmek beni şaşırtır.					
Müze eğitimi derslerinde aldığım bilgilerin somut örneklerini görmek ilgimi çekmez.					
Eski kültürlerle ait ürünlerin tasarımlarından yola çıkarak kendi özgün tasarımlarımı oluşturmaya çalışırım.					
Müzelerdeki eserlerle ilgili kartpostal, röpröduksiyon, fotoğraf ve benzeri eşyalardan koleksiyon yaparım.					
Müze gezilerinde kendimi bir zaman tüneline hissedirim.					
Müzelerdeki eserlerle günümüzde yapılan eserler arasında bağlantı kuramam.					
Tarihi eserlerin ve müzelerin korunması gerektiğinin bilincinde olduğumu düşünürüm.					
Tarihe sahip çıkmak için o dönemin önemli bilimsel ya da sanatsal eserlerini korumanın gerekli olduğunu düşünürüm.					
Gördüğüm bir eserin tarihi olup olmadığını söyleyebilirim.					
Tarih veya sanat içerikli filmler izlemeyi tercih ederim					
Güncel sanat olaylarını takip ederim.					
Gezdiğim müze, sergi vb. yerlerde çektiğim fotoğraflardan albüm yaparım.					
Müzelerde gördüğüm eserlerin hikayelerini yazmayı severim.					
Gelecekte dünyanın her yerindeki sanatsal eserleri görmek isterim.					
İzlediğim sanatsal belgeselleri öğrendiklerimin tekrarları olarak görürüm.					

EK-2

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
ANKARA ÖZEL TEVFİK FİKRET
İLKÖĞRETİM OKULU
2007– 2008 ÖĞRETİM YILI GÖRSEL
SANATLAR DERSİ YILLIK DERS DAĞITIM
PLANI**

BEŞİNCİ SINIF

TEKNİKLERİ,

ÖĞRENME ALANLARI,

KAZANIMLARI,

AÇIKLAMALARI,

SÜRELERİ,

ARADİSİPLİNLERLE İLİŞKİLENDİRMELERİ,

DİĞER DERSLERLE GENEL VE ÖZEL İLİŞKİLENDİRMELERİ,

BEŞİNCİ SINIF TEKNİKLERİ, ÖĞRENME ALANLARI, KAZANIMLARI VE SÜRELERİ

TEKNİK	ÖĞRENME ALANI	KAZANIM SAYISI	SÜRE
ÇİZGİ	GÖRSEL BİÇİMLEME ÖGELERİ	5	4 DERS SAATİ
	SANAT KÜLTÜRÜ	1	
	SANAT ELEŞTİRİSİ	3	
	ESTETİK	1	
	SANAT TERMİNOLOJİSİ	4	
	MÜZE EĞİTİMİ	2	
GUAŞ	GÖRSEL BİÇİMLEME ÖGELERİ	6	6 DERS SAATİ
	SANAT KÜLTÜRÜ	1	
	SANAT ELEŞTİRİSİ	3	
	ESTETİK	1	
	SANAT TERMİNOLOJİSİ	1	
	MÜZE EĞİTİMİ	3	
MONO BASKI	GÖRSEL BİÇİMLEME ÖGELERİ	5	4 DERS SAATİ
	SANAT KÜLTÜRÜ	1	
	SANAT ELEŞTİRİSİ	3	
	ESTETİK	1	
	SANAT TERMİNOLOJİSİ	3	
	MÜZE EĞİTİMİ	1	
KOLAJ	GÖRSEL BİÇİMLEME ÖGELERİ	5	6 DERS SAATİ
	SANAT KÜLTÜRÜ	1	
	SANAT ELEŞTİRİSİ	3	
	ESTETİK	1	
	SANAT TERMİNOLOJİSİ	1	
	MÜZE EĞİTİMİ	2	

TEKNİK	ÖĞRENME ALANI	KAZANIM SAYISI	SÜRE
YOĞURMA MALZEMELERİYLE ŞEKİLLENDİRME ve İNŞAA	GÖRSEL BİÇİMLEME ÖGELERİ	5	2 DERS SAATİ
	SANAT KÜLTÜRÜ	1	
	SANAT ELEŞTİRİSİ	3	
	ESTETİK	1	
	SANAT TERMİNOLOJİSİ	1	
	MÜZE EĞİTİMİ	2	
ATIK MALZEMELERLE ŞEKİLLENDİRME ve İNŞAA	GÖRSEL BİÇİMLEME ÖGELERİ	4	4 DERS SAATİ
	SANAT KÜLTÜRÜ	1	
	SANAT ELEŞTİRİSİ	3	
	ESTETİK	1	
	SANAT TERMİNOLOJİSİ	1	
	MÜZE EĞİTİMİ	2	
KARIŞIK TEKNİK	GÖRSEL BİÇİMLEME ÖGELERİ	4	9 DERS SAATİ
	SANAT KÜLTÜRÜ	1	
	SANAT ELEŞTİRİSİ	3	
	ESTETİK	1	
	SANAT TERMİNOLOJİSİ	1	
	MÜZE EĞİTİMİ	1	
TOPLAM		95	35 DERS SAATİ

**ARA DİSİPLİN KAZANIMLARIYLA BEŞİNCİ SINIF GÖRSEL SANATLAR
DERSİ KAZANIMLARININ EŞLEŞTİRİLMESİ**

GÖRSEL BİÇİMLEME ÖĞELERİ	ARA DİSİPLİN KAZANIMI
<p>Duyuşsal Hedefler Kompozisyonunu tasarımına uygun olarak tamamlamaya istekli olur.</p>	<p>KARİYER BİLİNCİ GELİŞTİRME KAZANIMLARI 3.Fiziksel duygusal ve zihinsel özelliklerini belirler. REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA KAZANIMLARI 8. İletişimin sadece sözel olmadığını, sözsüz unsurlar da içerdiğini bilir. 10.Hoşa giden ve gitmeyen duygularını ayırt ederek, uygun şekilde ifade eder.</p>
<p>Yaptığı kompozisyonun kendine özgü olmasına özen gösterir.</p>	<p>KARİYER BİLİNCİ GELİŞTİRME KAZANIMLARI 2.İnsanların tek ve kendine özgü olduğunu fark eder. ÖZEL EĞİTİM KAZANIMLARI 6. Kendini ifade edebilme becerisi geliştirir. REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA KAZANIMLARI 10.Hoşa giden ve gitmeyen duygularını ayırt ederek, uygun şekilde ifade eder.</p>
<p>Kendi ürünüyle birlikte bir başkasınının de değerli olduğunu kabullenir.</p>	<p>GİRİŞİMCİLİK KAZANIMLARI 1. Kişiler arasındaki farklılıkları tanır. İNSAN HAKLARI VE VATANDAŞLIK KAZANIMLARI 28.Arkadaşlarının fiziksel ve kişisel özelliklerine saygı duyar. 48.Düşünce ve ifade özgürlüğünün yaşamındaki önemini kavrar. ÖZEL EĞİTİM KAZANIMLARI 1. Kişilerin yetenek, beceri ve güçlerinin değişik olabileceğinin farkına varır. 7. Kendi duygularının farkında olur. 8. Başkalarının duygularının farkında olur. REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA KAZANIMLARI 2. Kendinin ve diğerlerinin duygularını fark eder. 5. Her insanın farklı olduğunu, farklı yetenek ve becerilere sahip olduğunu bilir. 7. Kendinin ve başkalarının özel, önemli ve farklı yönlerinin farkına varır. 16. Duyuşsal yeterlikler geliştirir (dürüstlük, saygı, hoşgörü, güven, yardımlaşma, paylaşma, adalet, tutumluluk SPOR KÜLTÜRÜ VE OLİMPİK EĞİTİM KAZANIMLARI 10.Spor yapan ve yapmayan insanların sağlıkları arasındaki farkları açıklar.</p>

SANAT KÜLTÜRÜ	ARA DİSİPLİN KAZANIMI
<p>Anadolu'da madenin işlendiği dönemde küçük el sanatları üzerinde yer alan çizgisel anlatımları tanır.</p> <p>Anadolu'da madenin işlendiği dönemde kilden ve taştan yapılmış ürünler üzerindeki renkleri tanır.</p> <p>Anadolu'da madenin işlendiği dönemde farklı maddelerin uyum içinde kullanılarak birleştirme yöntemiyle oluşturulan ürünleri tanır.</p> <p>Anadolu'da madenin işlendiği dönemde farklı malzemelerin uyum içinde kullanımı ile oluşan ürünleri tanır.</p> <p>Anadolu'da madenin işlendiği dönemde farklı tekniklerin uyum içinde kullanımı ile oluşan ürünleri tanır.</p>	<p>AFET EĞİTİMİ KAZANIMLARI 1. İnsanların hayatlarını sürdürebilmek için neye ihtiyaç duyduklarını fark eder.</p> <p>İNSAN HAKLARI VE VATANDAŞLIK KAZANIMLARI 21. Ortak mirasın korunması gerektiğini bilir.</p> <p>(SANAT KÜLTÜRÜNDEKİ HER BİR KAZANIM İÇİN ARA DİSİPLİNE AİT İKİ KAZANIM DA DİKKATE ALINMALIDIR)</p>

SANAT ELEŞTİRİSİ	ARA DİSİPLİN KAZANIMI
Gösterilen ürünün adını, konusunu, kullanım alanını, belirler.	GİRİŞİMCİLİK KAZANIMLARI 13.Ürünlerin farklı üretim şekilleri olduğunu bilir.
Gösterilen ürünlerdeki çizgi türleriyle anlatılmak istenen duygu dokusunu, hareketi, dengeyi ve uyumu sağlayan özellikleri belirtir.	REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA KAZANIMLARI 8.İletişimin sadece sözel olmadığını, sözsüz unsurlar da içerdiğini bilir.
Gösterilen ürünlerdeki anlatılmak istenen konuya, malzemeye, öze, sanatçısına ve üsluba ilişkin duygu ve düşüncelerini açıklar.	REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA KAZANIMLARI İletişimin sadece sözel olmadığını, sözsüz unsurlar da içerdiğini bilir. GİRİŞİMCİLİK KAZANIMLARI 13.Ürünlerin farklı üretim şekilleri olduğunu bilir.

ESTETİK	ARA DİSİPLİN KAZANIMI
Doğada var olan veya insanın oluşturduğu çizgisel güzelliklerin insanın estetiksel gelişimine etkisini kavrar.	REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA KAZANIMLARI 10.Çevre duyarlılığına sahip olur. 10.Hoşa giden ve gitmeyen duygularını ayırt ederek, uygun şekilde ifade eder.
Doğada var olan veya insanın oluşturduğu renksel güzelliklerin insanın estetiksel gelişimine etkisini kavrar.	REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA KAZANIMLARI 10.Çevre duyarlılığına sahip olur. 10.Hoşa giden ve gitmeyen duygularını ayırt ederek, uygun şekilde ifade eder. İNSAN HAKLARI VE VATANDAŞLIK

	KAZANIMLARI 21. Ortak mirasın korunması gerektiğini bilir. 26. Farklılıkları insanlığın kültürel zenginliği olarak görür.
--	--

ESTETİK	ARA DİSİPLİN KAZANIMI
Doğada var olan veya insanın oluşturduğu güzelliklerin insanın birey olarak güzeli algılamadaki estetik gelişimine etkisini kavrar.	REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA KAZANIMLARI 10.Çevre duyarlılığına sahip olur. 10.Hoşa giden ve gitmeyen duygularını ayırt ederek, uygun şekilde ifade eder.
Farklı dokular arasında sağlanan uyumdaki güzelliklerin bireysel estetik gelişimine katkısını açıklar. İnsanın doğal malzemeler kullanarak oluşturduğu güzelliklerin bireysel estetik gelişimine katkısını belirtir. Farklı tekniklerin bir arada oluşturduğu ahengin insanın estetiksel gelişimine etkisini kavrar.	REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA KAZANIMLARI 10.Hoşa giden ve gitmeyen duygularını ayırt ederek, uygun şekilde ifade eder. İNSAN HAKLARI VE VATANDAŞLIK KAZANIMLARI 21. Ortak mirasın korunması gerektiğini bilir. 26. Farklılıkları insanlığın kültürel zenginliği olarak görür. (ESTETİKTEKİ HER BİR KAZANIM İÇİN ARA DİSİPLİNE AİT İKİ KAZANIM DA DİKKATE ALINMALIDIR)

SANAT TERKİNOLOJİSİ	ARA DİSİPLİN KAZANIMI
Öz kavramını tanıır.	REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA KAZANIMLARI 10.Hoşa giden ve gitmeyen duygularını ayırt ederek, uygun şekilde ifade eder.

MÜZE EĞİTİMİ	ARA DİSİPLİN KAZANIMI
Müze türlerinde sergilenen ürünlerin/eserlerin özelliklerini tanıır. Ürün/eserlerin sergilendiği alanlarda uyulması gereken kuralları tanıır. Arkeoloji müzesinin özelliğini tanıır. Etnografya müzesinin özelliğini tanıır. Güzel sanatlar müzesinin özelliğini tanıır. Kültürlere ait genel özellikleri müze-galeri-sergi v.b sergilenen ürün/eserlerle tanıır. Güzel sanatlar müzelerinin alanlarına göre çeşitliliğini tanıır. Güzel sanatlar ve diğer müzelerde yer alan ürün/eserlerin üslup özelliklerini ana hatlarıyla ayırt eder. Aktüalite de sanat olaylarını sınıf ortamında değerlendirir. Aktüalite de sanat olaylarıyla ilgili materyal düzenler. . Aktüalite de sanat olaylarıyla ilgili yorum ve yargı yapar. . Müze-galeri-sergi v.b yerlerin insanların yaşama bakış açılarını geliştirdiğini kavrar. Müze-galeri-sergi v.b gezisi öncesinde müze türüne,ürün/eser özelliklerine ,dönem ve sanatçılarına ait ön araştırma yapar. .	GİRİŞİMCİLİK Ürünlerin farklı üretim şekilleri olduğunu bilir. Yaşadığı bölgedeki kaynakları araştırır. İNSAN HAKLARI VE VATANDAŞLIK Ortak mirasın korunması gerektiğini bilir. KARİYER BİLİNCİ GELİŞTİRME Zaman içinde gelişen becerileri fark eder. Kendinde ve başkalarında değişim ve gelişimi fark eder. REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA İletişimin sadece sözel olmadığını, sözsüz unsurlarda içerdiğini bilir. BÜTÜN MÜZE EĞİTİMİ KAZANIMLAR İÇİN GEÇERLİDİR.

DİĞER DERSLERLE GENEL İLİŞKİLENDİRMELER

Genel ilişkilendirmeler bölümünde diğer derslerle bağlantı kurulurken herhangi bir teknikle eşleştirme yapılmamıştır. Bağlantının hangi teknik ya da tekniklerle olması gerektiği öğretmenin tercihinin bırakılmıştır. Öğretmenler bağlantıları yaparken, her dersin kendi yapısını güçlendirmeyi hedeflemeleri gerekir. *Derslerin kazanımlarını belirten kodlamalar MEB tarafından yayınlanan programlardan aynen alınmıştır.*

MATEMATİK	TÜRKÇE	SOSYAL BİLGİLER
<p>DÖRTGENLER 4. Üçgen, kare, dikdörtgen, paralelkenar, eşkenar dörtgen ve yamuğu çizer.</p> <p>ÖRÜNTÜ VE SÜSLEMELER 1. Düzgün çokgensel bölgeleri kullanarak ve boşluk kalmayacak şekilde döşeyerek süsleme yapar.</p> <p>DÜZLEM 1. İki düzlemin birbirine göre durumlarını belirler. 2. Uzayı tasvir eder.</p> <p>TABLO VE ŞEMA 2. Şema yaparak verileri düzenler.</p>	<p>Dinlediğini Anlama 2. Dinlediklerini anlamlandırma sunulan görsellerden yararlanır. 4. Dinlediklerini zihninde canlandırır. 22. Bir etkinliğin veya işin aşamalarını anlatan yönergeleri uygular. 27. Dinlediklerinde geçen varlıkları ve olayları sınıflandırır. 28. Dinlediği konulara ilişkin sorular sorar ve sorulara cevap verir.</p> <p>Kendini Sözlü Olarak İfade Etme 5. Konuşmasını görsel sunuyla destekler.</p> <p>Tür, Yöntem ve Tekniklere Uygun Konuşma 2. Grup çalışmalarında duygu ve düşüncelerini paylaşır. 6. Deneyim ve anılarını anlatır. 7. Konuşmalarında betimlemeler yapar. 10. Sorgulayarak konuşur. 11. Bilgi almak amacıyla görüşmeler yapar.</p> <p>Okuduğunu Anlama 5. Okuduklarını zihninde canlandırır. 6. Okuduklarındaki duygusal ve abartılı öğeleri belirler ve sorgular. 12. Betimleyen ve tanımlayan ifadeleri dikkate alarak okur. 13. Genel ve özel durumları bildiren ifadeleri dikkate alarak okur. 28. Bir etkinliğin veya işin aşamalarını anlatan yönergeleri uygular. 35. Görsellerden yararlanarak içeriği tahmin eder.</p> <p>Söz Varlığını Geliştirme 1. Görsellerden yararlanarak söz varlığını geliştirir.</p> <p>Yazma Kurallarını Uygulama 7. Sayfa düzenine ve temizliğine dikkat eder.</p> <p>Tür, Yöntem ve Tekniklere Uygun Yazma 4. Duyuru, afiş vb. yazar.</p> <p>Görsel Okuma 1. Şekil, sembol ve işaretlerin anlamlarını bilir. 2. Grafik ve tablo ile verilenleri yorumlar. 3. Harita ve kroki okur. 6. Resim ve fotoğrafları yorumlar. 7. Karikatürde verilen mesajı algılar. 8. Kitle iletişim araçlarıyla (gazete, dergi, TV) verilen bilgileri, haberleri, düşünceleri sorgular. 10. Doğayı izler, doğadaki değişimleri fark eder ve yorumlar. 11. Çevresindeki sosyal olayları anlamlandırır ve yorumlar. 13. Görsellerden hareketle cümleler/metinler yazar. 14. Bilgi toplamak amacıyla bilişim teknolojilerinden yararlanır. 15. Görsellerle sunulan bilgileri, olayları, düşünceleri yorumlar ve değerlendirir.</p> <p>Görsel Sunu 2. Bilgi, düşünce ve izlenimlerini resim, şekil ve sembol</p>	<p>KÜLTÜR VE MİRAS Adım Adım Türkiye Çevresindeki ve ülkemizin çeşitli yerlerindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesnelere ve yapıları tanır. Ülkemizin çeşitli yerlerindeki kültürel özelliklere örnekler verir. Ülkemizin çeşitli yerleri ile kendi çevresinin kültürel özelliklerini benzerlikler ve farklılıklar açısından karşılaştırır. Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamadaki önemini açıklar. Kültür öğelerinin geçmişten bugüne değişerek taşıdığına ilişkin yakın çevresinden kanıtlar gösterir. Ailesinde ve çevresindeki millî kültürü yansıtan öğeleri fark eder. Çeşitli ülkelerde bulunan ortak miras öğelerine örnekler verir. Ortak mirasın tanınmasında turizmin yerini fark eder.</p> <p>GÜÇ, YÖNETİM VE TOPLUM Bir Ülke, Bir Bayrak Toplumsal yaşamı düzenleyen yasaların varlığını ve önemini fark eder. Sözlü tarih yöntemi kullanarak ve nesnelere dayanarak aile tarihi oluşturur. Tarihte Türklerin yaygın olarak oynadığı oyunlardan günümüzde de devam edenlere örnek verir. Yaşanmış olaylardan ve görsel materyallerden yola çıkarak, Milli Mücadele sürecinde yakın çevresini ve Türkiye'yi betimler. Millî Mücadele'nin kazanılmasında ve Cumhuriyetin ilanında Atatürk'ün rolünü fark eder.</p>

	<p>kullanarak görselleştirir.</p> <p>3. Bilgileri tablo ve grafiklerle sunar.</p> <p>4. Sunularında harita ve krokiden yararlanır.</p> <p>5. Duygu, düşünce ve bilgilerini görselleştirmede renkleri kullanır.</p> <p>6. Duygu, düşünce ve izlenimlerini drama, tiyatro, müzikli oyun, kukla vb. yollarla sunar.</p> <p>7. Sunularında gerçek nesne ve modelleri kullanır.</p> <p>8. Sunularında içeriğe uygun görseller seçer ve kullanır.</p> <p>9. Bilgi, duygu ve düşüncelerini sunmak amacıyla bilişim teknolojilerinden yararlanır.</p> <p>10. Sunularını değerlendirir.</p>	
--	--	--

BEDEN EĞİTİMİ	MÜZİK	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ
<p>1.Yer hareketlerinde kendine güven duygusu geliştirebilme.</p> <p>2.Basketbol oyunlarında iş birliği yapma , lidere ve kurallara uyabilme.</p> <p>3.Voleybol oyunlarında iş birliği yapma , lidere ve kurallara uyabilme.</p> <p>4. Hentbol oyunlarında iş birliği yapma , lidere ve kurallara uyabilme.</p>	<p>Ünite 1 : 1.Ülkemiz müziklerinden uygun örnekleri hayatındaki uygun ortamlarda dinleyebilme.</p> <p>2. Müzik hayatımızda yer alan başka ülke müziklerinden uygun örnekleri dinleyebilme.</p> <p>Ünite 7 : Konuşma paragrafları ve şiir bentleri (kıta) ile müzik dönemleri (periyod) arasındaki benzerlikleri fark edebilme.</p> <p>Ünite 9 : 1. Atatürk ‘ün sanata verdiği önemi anlayabilme.</p> <p>2.Atatürk ‘ün sanata verdiği önemi anlatan kaynaklara istekle başvurabilme.</p>	<p>Temizlik</p> <p>a) iç temizliği (Manevi temizlik)</p> <p>b) Beden ve çevre temizliği</p>

BEŞİNCİ SINIF KAZANIMLARI
TEKNİK: ÇİZGİ

ÖĞRENME ALANLARI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR
<i>Görsel Biçimleme Öğeleri</i>	<p>1.Çizgiyle oluşan leke ve doku etkilerini tanır.</p> <p>2.Kompozisyonda leke ve doku etkilerini çizgiyle oluşturur.</p> <p>3.Kompozisyonunu tasarımına uygun olarak tamamlamaya istekli olur.</p> <p>4.Yaptığı kompozisyonun kendine özgü olmasına özen gösterir.</p> <p>5.Kendi ürünü ile birlikte bir başkasının ürününün de değerli olduğunu kabul eder.</p>	<p>Soyut-somut çizgi çalışmaları konu olarak verilir.</p> <p>Çizginin leke ve doku etkisini oluşturma çalışmalarında, sınıfın ihtiyacına göre, pastel kazıma, koyu renk fon üzerinde açık renklerle boyayarak/çizerek/ çalışma, kağıtları değişik kalınlıklarda şeritler halinde yapıştırma etkinlikleri şeklinde yapılabilir.</p>
<i>Sanat Kültürü</i>	<p>1.Anadolu'da madenin işlendiği dönemde küçük el sanatları üzerinde yer alan çizgisel anlatımları tanır.</p>	<p>Çizgi ile oluşturulan leke ve dokunun anlatıma etkisi küçük el sanatları (tekstil maden, ahşap, seramik-kil) örnekleri üzerinde inceler. Ayrıca Osmanlı İmparatorluğuna ait tuğralar, İslam Sanatındaki kitap resimlemelerindeki karakalem örnekleri ; farklı kültürlerden Japon Kaligrafileri, Leonardo da Vinci'den karakalem desenleri, Pablo Picasso'dan desen örnekleri gösterilir.</p>
<i>Sanat Eleştirisi</i>	<p>1.Gösterilen ürünün adını, konusunu, yapıma süresini belirler.</p> <p>2.Gösterilen üründe çizginin leke ve doku etkisiyle anlatılan duygunun oluşumuna ilişkin özellikleri belirler.</p> <p>3.Gösterilen üründeki konu, malzeme, öz ve üsluba ilişkin duygu ve düşüncelerini açıklar.</p>	<p>Bir sanat eserini eleştirirken konu, madde – teknik, öz ve üslup açısından ele alınması gerektiği açıklanır.</p> <p><u><i>Sanat eleştirisi kazanımlarını sorularla ve bu sorulara uygun örneklerle veriniz. 25. sayfadaki beşinci sınıfa ait örnek Çizgi sorularından yararlanabilirsiniz.</i></u></p>
<i>Estetik</i>	<p>1.Doğada var olan veya insanın oluşturduğu çizgisel güzelliklerin insanın estetiksel gelişimine etkisini kavrar.</p>	<p>Doğal olan her türlü varlığın üzerindeki çizgisel düzenin ve insanlar tarafından oluşturulan çizgisel güzelliklerdeki ritmin estetik duygusunun oluşmasında etkili olduğu örneklerle açıklanır.</p>

<p style="text-align: center;">Sanat Terminolojisi</p>	<p>1.Estetik kavramının elle güzilişkili olduğunu, “neden güzel” sorusunu cevapladığını kavrar.</p> <p>2.Öz (İçerik) kavramını tanır.</p> <p>3.Ritim kavramını tanır.</p>	<p>Güzel herkes tarafından farklı algılanabilir. Önemli olan neden güzel olduğuna mantıksal bir cevap aranmasıdır. Bir sanat ürünü örneğinde estetik kavramı yukarıdaki anlayış doğrultusunda sınıfça tartışılır.</p> <p><i>Öz (içeriğın)</i>, herkesin kendine ait duygu ve düşüncelerini ortaya koyduğu mesaj olduğu açıklanır. Sanat uygulamaları ile ortaya konulan özün içindeki yaratıcılığa saygıyla bakmanın estetik gelişiminin bir yönü olduğu çeşitli örneklerle açıklanır.</p> <p>Farklılıklar arasında kurulan uyumun ritim olduğu çeşitli örneklerle açıklanır.</p>
<p style="text-align: center;">Müze Eğitimi</p>	<p>1.Müze türlerinde sergilenen ürünlerin/eserlerin özelliklerini tanır.</p> <p>2.Ürün/eserlerin sergilendiği alanlarda uyulması gereken kuralları tanır.</p>	<p>Örnek olarak gösterilen ürün/eserlerin özellikleriyle müze türlerinin aralarındaki ilişki sınıfça tartışılır.</p> <p>Sergide nasıl davranılması gerektiği önceki yıllardan öğrendikleriyle birlikte tartışılır.</p>

MATEMATİK : Cizgi Grafiği 1.Çizgi grafiğini oluşturur. 2. Çizgi grafiğini yorumlar. 3.Grafik kullanmanın sağladığı kolaylıkları açıklar.

SOSYAL BİLGİLER İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER Bölgemizi Tanıyalım 1. Türkiye'nin kabartma haritası üzerinde yaşadığı bölgenin yüzey şekillerini genel olarak tanır. Bu kazanımlar çizgi'deki kazanımlarla ilişkilendirilmelidir.

BEŞİNCİ SINIF KAZANIMLARI
TEKNİK: GUAŞ

ÖĞRENME ALANLARI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR
Görsel Biçimleme Öğeleri	<ol style="list-style-type: none"> 1.Bir rengin açık ve koyu tonlarının elde edilmesini kavrar. 2.Kompozisyonda ton değerlerinden oluşan lekelerin doku ve hareketin meydana gelmesindeki etkisini kavrar. 3.Kompozisyonda guaş boya tekniğiyle tek rengin tonlarını kullanarak, doku ve hareket özelliklerini gösterir. 4.Kompozisyonunu tasarımına uygun olarak tamamlamaya istekli olur. 5.Yaptığı kompozisyonun kendine özgü olmasına özen gösterir. 6.Kendi ürünü ile birlikte bir başkasının ürününün de değerli olduğunu kabul eder. 	<p>Dördüncü sınıfta ara renklerde ton elde edilmesi konusu hatırlatılır. Sonra ana ve ara renklere siyah ve beyaz katılımı ile oluşan ton değerlerinin oluşumu örneklerle açıklanır.</p> <p>Renklerin açık ve koyu leke değerlerinin gözde bıraktığı etkilerin (açık lekeler geniş, ferah, önde, yumuşak vs – koyu lekeler dar, kapalı, arkada, sert vs) dokuyu oluşturduğu çeşitli örnekler üzerinde incelenir.</p> <p>Ayrıca açık ve koyu leke değerlerinin kompozisyonda farklı boyutta ve yönde kullanılması ile oluşan hareket özellikleri örnekler üzerinde incelenir.</p>
Sanat Kültürü	<ol style="list-style-type: none"> 1.Anadolu'da madenin işlendiği dönemde kilden ve taştan yapılmış ürünler üzerindeki renkleri tanır. 	<p>Anadolu'da madenin işlendiği dönemde kilden ve taştan yapılmış ürünler içinden renkli olan örnekler incelenir.</p>
Sanat Eleştirisi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gösterilen ürünün adını, konusunu, yapıma süresini belirler. 2.Gösterilen üründe rengin leke özelliği ile oluşan hareketi ve doku etkilerini belirtir. 3.Gösterilen ürünün konu, malzeme, öz ve üsluba ilişkin duygu ve düşüncelerini açıklar.. 	<p>Bir sanat eserini eleştirirken konu, madde – teknik, öz ve üslup açısından ele alınması gerektiği açıklanır.</p> <p><u><i>Sanat eleştirisi kazanımlarını sorularla ve bu sorulara uygun örneklerle veriniz. 26. sayfadaki beşinci sınıfa ait örnek Guaj sorularından yararlanabilirsiniz.</i></u></p>
Estetik	<ol style="list-style-type: none"> 1.Doğada var olan veya insanın oluşturduğu renksel güzelliklerin insanın estetiksel gelişimine etkisini kavrar. 	<p>Varlıkların üzerindeki doğal olan renksel düzenin ve insanlar tarafından oluşturulan renksel güzelliklerdeki ritmin, estetik duygusunun oluşmasında etkili olduğu örneklerle açıklanır.</p>
Sanat Terminolojisi	<ol style="list-style-type: none"> 1.Ton ve valör kavramlarını tanır. 2.Enteriyör kavramını tanır. 	<p>Tonun bir rengin açık ve koyu değerleri; valörün ise bir rengin en açıkından en koyusuna kadar olan dereceleri olduğu örneklerle açıklanır.</p> <p>Enteriyör : İç mekan resmidir. Ev içinde gündelik yaşamdan sahneyen resimlere denir.</p>

<p>Müze Eğitimi</p>	<p>1.Arkeoloji müzesinin özelliğini tanıır. 2.Etnografya müzesinin özelliğini tanıır. 3.Güzel sanatlar müzesinin özelliğini tanıır.</p>	<p>Arkeolojik buluntu/ kalıt vb gibi eşyanın nerelerde korunduğunu sergilendiği tartışılarak arkeoloji müzesinin özelliği buldurulur. Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesinde Hitit, Frig ve Urartu eserlerine ait örneklerin gösterildiği belirtilir. Etnografik değerlerin nerelerde kullanıldığı/sergilendiği tartışılarak etnografya müzesinin özelliği buldurulur. Ankara Etnografya Müzesinde kadın başlığı örneği, çoban kepeneği, çorap ve çeşitli giysilerin bulunduğu belirtilir. Resim, heykel gibi iki ve üç boyutlu eserlerin nerelerde korunduğu sergilendiği tartışılarak güzel sanatlar müzesinin özelliği buldurulur. Resim Heykel Müzesinde batı anlayışıyla ve çağdaş anlayışla eserler vermiş Türk ressamlarından örnekler olduğu belirtilir.</p>
--------------------------------	---	--

TÜRKÇE : Görsel Okuma 12. Renkleri tanıır, anlamlandırır ve yorumlar. Görsel Sunu 5. Duygu, düşünce ve bilgilerini görselleştirmede renkleri kullanır. Bu kazanımlar guaş tekniğindeki kazanımlarla ilişkilendirilmelidir

BEŞİNCİ SINIF KAZANIMLARI
TEKNİK: MONO BASKI

ÖĞRENME ALANLARI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR
Görsel Biçimleme Öğeleri	<p>1.Mono baskıda kalın- ince çizgi ve koyu-açık leke farklılıklarıyla oluşan doku etkilerinin önemini kavrar.</p> <p>2.İstediği bir konuda kalın- ince çizgi ve koyu-açık leke farklılıklarıyla mono baskı uygulaması yapar.</p> <p>3.Yaptığı resmin doku etkilerinin kendisine özgü olmasına özen gösterir. .</p> <p>4.Baskı çalışmasını tamamlamaya istekli olur.</p> <p>5.Kendi ürünü ile birlikte bir başkasının ürününün de değerli olduğunu kabullenir.</p>	<p>Öğrencilerden Vartıkların sahip olduğu dış ve iç dokuya dikkat çekilerek çevresinden seçeceği örneklerin dokusal özelliğini sözel olarak ifadelendirilmesi istenir.</p> <p>Öğrenciler zihinsel tasarımlarını doğrudan baskıya uygular.</p>
Sanat Kültürü	<p>1.İnsanların farklı malzemeleri kullanarak oluşturdukları kalıpların baskıdaki dokusal özelliklerini tanır.</p>	<p>Mono baskıda kullanılan materyaller ve farklı doku yüzeyine sahip objelerin baskı izleri üzerinde doğal yapılanmaları inceler. Hititiere ait mühür örneklerinin, Kastamonu ve Tokat yörelerine ait kumaşların, Kalecik yöresine ait yazmalann baskı tekniği yoluyla yapıldığı açıklanır.</p> <p>Mono baskı ile yapılan bir ürün üzerinde sanat eleştirisi soruları incelenir.</p> <p><u>Sanat eleştirisi kazanımlarını sorularla ve bu sorulara uygun örneklerle veriniz. 30. sayfadaki beşinci sınıfa ait örnek Baskı sorularından yararlanabilirsiniz.</u></p>
Sanat Eleştirisi	<p>1. Gösterilen ürünün adını, konusunu, yapıma süresini belirler.</p> <p>2.Gösterilen baskı resminde leke, çizgi özellikleriyle anlatılmak istenen doku arasındaki ilişkileri belirtir.</p> <p>3.Gösterilen baskı resminde anlatılmak istenen, öze ve üsluba ilişkin duygu ve düşüncelerini açıklar.</p>	
Estetik	<p>1.Mono baskı örneklerinde doku etkilerinin güzelliğe katkısını kavrar.</p>	<p>Mono baskı örneklerinde güzellik duygusu yaratan doku etkilerini inceler.</p>
Sanat Terminolojisi	<p>1.Empati kavramını tanır.</p>	<p>Empati:Yerine koyma.</p>

BEŞİNCİ SINIF KAZANIMLARI
TEKNİK: KOLAJ

ÖĞRENME ALANLARI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR
Görsel Biçimleme Öğeleri	<p>1.Belli başlı atık maddelerin maddesel özelliklerini tanır.</p> <p>2. Yüzeyde kolaj tekniğiyle tasarımına uygun seçtiği atık malzemelerle, sıcak – soğuk renk uyumu ve ton değerlerini kullanarak kompozisyon oluşturur.</p> <p>3.Kompozisyonunu tasarımına uygun olarak tamamlamaya istekli olur.</p> <p>4.Yaptığı kompozisyonun kendine özgü olmasına özen gösterir.</p> <p>5.Kendi ürünü ile birlikte bir başkasının ürününün de değerli olduğunu kabul eder.</p>	<p>Verilen maddelerin (plastik, kağıt, yün, vs atıkları) özelliklerini düşünerek tasarım oluştururlar. Tasarımlarını kolaj tekniği ile belirtilen renk uyumu ve ton zenginliğinde renklendirirler.</p>
Sanat Kültürü	<p>1.Anadolu'da madenin işlendiği dönemde farklı maddelerin uyum içinde kullanılarak birleştirme yöntemiyle oluşturulan ürünleri tanır.</p>	<p>Anadolu'dan başlayarak günümüze kadar maden – taş, ahşap – maden, vb. uyumları göz önüne alınarak oluşturulmuş örnekler incelenir. <i>Taş işçiliğine</i> Erzurum Çifte Minareli Medrese taş kapısı, Sivas Divriği Darüşşifa örneği verilir. <i>Ahşap işçiliğine</i> Sivas Divriği tavan örnekleri, Niğde İhanlılar Cami Kapısı, Türk Evleri örnek olarak verilir. <i>Metal işçiliğine</i> İstanbul Topkapı Sarayı'ndaki bronz ayna, altın ve gümüş işlemeli miğfer ; farklı kültürlerle yönelik de Hititlere ait 12 kral kabartması, aslan başı, Frig'lerdeki Fibula ve süs eşyaları örnek olarak gösterilir</p> <p>Bir sanat eserini eleştirirken konu, madde – teknik, öz ve üslup açısından ele alınması gerektiği açıklanır.</p> <p><u><i>Sanat eleştirisi kazanımlarını sorularla ve bu sorulara uygun örneklerle veriniz. 29. sayfadaki beşinci sınıfa ait örnek Kolaj sorularından yararlanabilirsiniz.</i></u></p>
Sanat Eleştirisi	<p>1. Gösterilen ürünün adını, konusunu, yapıma süresini belirler.</p> <p>2.Gösterilen üründeki kompozisyonda renklere göre leke dağılımını ; kompozisyonda farklı maddelerin bir arada kullanılmasıyla ortaya çıkan uyumu ;</p> <p>üründeki ritmi sağlayan unsurları belirler.</p> <p>3.Gösterilen üründeki malzeme, öz ve üsluba ilişkin duygu ve düşüncelerini açıklar.</p>	<p>Varlıkların doğal renksel düzeninin ve insanlar tarafından oluşturulan renksel güzelliklerdeki ritmin estetik duygusunun oluşmasında etkili olduğu örneklerle açıklanır.</p>
Estetik	<p>1.Doğada var olan veya insanın oluşturduğu güzelliklerin insanın birey olarak güzeli algılamadaki estetik gelişimine etkisini kavrar.</p>	<p>Varlıkların doğal renksel düzeninin ve insanlar tarafından oluşturulan renksel güzelliklerdeki ritmin estetik duygusunun oluşmasında etkili olduğu örneklerle açıklanır.</p>

<p style="text-align: center;"><i>Sanat Terminolojisi</i></p>	<p>1.Taslak kavramını tanıır. 2. Janr kavramını tanıır.</p>	<p>Yapılmış olan zihinsel tasarımın, yüzey üzerinde ana hatlarla belirtilmesi olduğu açıklanır. Janr : Günlük hayattan tipik anları gösteren resimlere denir.</p>
<p style="text-align: center;"><i>Müze Eğitimi</i></p>	<p>1.Güzel sanatlar müzelerinin alanlarına göre çeşitliliğini tanıır. 2.Güzel sanatlar ve diğer müzelerde yer alan ürün/eserlerin üslup özelliklerini ana hatlarıyla ayırt eder.</p>	<p>Güzel sanatların alanlarına göre çağdaş sanatların ve müze türlerinin neler olabileceği sınıfça tartışılır. Yurt içinden Ankara Resim Heykel Müzesi, İstanbul Modern Sanatlar Müzesi, Şefik Bursalı Müzesi ; yurt dışından Müze D'orsay, Pera Müzesi, Picasso Müzesi, örnek olarak gösterilir.</p>

BEŞİNCİ SINIF KAZANIMLARI
TEKNİK: ŞEKİLLENDİRME VE İNŞAA (YOĞURMA MALZEMESİ)

ÖĞRENME ALANLARI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR
Görsel Biçimleme Öğeleri	1.Heykel konularını tanıır. 2.Yoğurma maddesini, birleştirme yöntemini kullanarak dengede üç boyutlu şekil oluşturur. 3.Kompozisyonunu tasarımına uygun olarak tamamlamaya istekli olur. 4.Yaptığı kompozisyonun kendine özgü olmasına özen gösterir. 5.Kendi ürünü ile birlikte bir başkasının ürününün de değerli olduğunu kabul eder.	Örneklerle heykel konuları tanıtılır. Birleştirme yöntemlerini ve bu yöntemde kullanılan malzemeler örneklerle incelenir. Üç boyutlu çalışmalarda denge sağlayıcı yardımcı malzeme olarak neler kullanılabileceği örneklenir. Bu malzemelere alternatifler önermeleri istenir. Önerilerinin kompozisyona ne gibi katkıları olacağı tartışılır.
Sanat Kültürü	1.Gösterilen anıtsal heykelin günümüze mi, geçmişe mi ait olduğunu belirler.	Anıtsal heykellerin Anadolu'da ilk görüldüğü dönemden günümüze kadar olan örnekler gösterilir. Öğrencilerden de yaşadıkları şehirden anıtsal heykellere örnekler bulmaları ve bunları sanat eleştirisi bölümünde verilen ölçütler açısından incelemeleri istenir.
Sanat Eleştirisi	1.Gösterilen ürünün adını, konusunu, malzemesini belirtir. 2. Gösterilen üründe denge ve hareketi sağlayan özellikleri ; ritmi sağlayan özellikleri belirtir. 3. Gösterilen üründeki malzeme, öz, üslup ve ritmi ilişkin duygu ve düşüncelerini açıklar.	Öz ve üslup incelenirken anlatımın somut ya da soyut olabileceği vurgulanır. Ritmi sağlayan özellikler tartışılırken kompozisyonun bütünündeki uyumu kendi görüşleri içinde değerlendirmeleri sağlanır. Bu görüşlerin, estetik gelişimle ilgisi kurulur. <u>Sanat eleştirisi kazanımlarını sorularla ve bu sorulara uygun örneklerle veriniz. 32. sayfadaki beşinci sınıfa ait örnek Yoğurma Malzemeleri sorularından yararlanabilirsiniz.</u>
Estetik	1.İnsanın doğal malzemeler kullanarak oluşturduğu güzelliklerin bireysel estetik gelişimine katkısını belirtir.	Çeşitli heykel ya da anıtsal heykellerin yapımında kullanılan doğal malzemelerin insan tarafından güzellik duygu ve düşüncesiyle işlenmesinin ortaya çıkardığı estetiğe yönelik tartışma yapılır.
Sanat Terminolojisi	1.Anıt kavramını tanıır. 2.Prototip kavramını tanıır.	Mimari, resim ve heykelde önemli olayları kişileri konu olarak işleyen büyük boyutlu yapılardır. Orhun abidesi, Kültigin abidesi, İstanbul Beşiktaş'taki Zühti Muridoğlu Barbaros anıtı, İzmir Hasan Tahsin anıtı, Ankara Ulus Cumhuriyet anıtı örnekleri gösterilir. Prototip kavramı ele alınırken heykel dışında hangi alanlarda prototip oluşturulduğu sorulur (Otomobil sanayi,

		telefon gibi teknolojik aletler, diş fırçaları, sabunluklar gibi banyo aksesuarları vb. alanlardan örnekler verilebilir.).
<i>Müze Eğitimi</i>	1.Aktüalite de sanat olaylarını sınıf ortamında değerlendirir. . 2.Aktüalite de sanat olaylarıyla ilgili materyal düzenler.	Çağdaş bir anlayışla sanatın anlam ve önemi sınıfça tartışılır. Aktüaliteden yararlanarak sanat olaylarını içeren düzenlemeler yapar.

MATEMATİK : Çokgenler : 2. Çokgenleri tanırlar ve sınıflandırır. 3. Düzgün çokgenleri ayırt eder. Dörtgenler 1. Paralelkenar, eşkenar dörtgen ve yamuğu tasvir eder. Bu kazanımlarla şekillendirme ve inşaa tekniğindeki kazanımlarla ilişkilendirilmelidir.

BEŞİNCİ SINIF KAZANIMLARI
TEKNİK: ŞEKİLLENDİRME VE İNŞAA (ATIK MALZEMELER)

ÖĞRENME ALANLARI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR
Görsel Biçimleme Öğeleri	<p>1.Doğal ve yapay atık malzemeleri bir arada kullanarak dengede kompozisyon oluşturur. .</p> <p>2.Kompozisyonunu tasarımına uygun olarak tamamlamaya istekli olur.</p> <p>3.Yaptığı kompozisyonun kendine özgü olmasına özen gösterir.</p> <p>4.Kendi ürünü ile birlikte bir başkasının ürününün de değerli olduğunu kabul eder.</p>	<p>Farklı dokuları bir arada kullanırken uyum dengesinden söz edilir.</p> <p>Doğal ve yapay atık malzeme örnekleri bir arada kullanılarak doku birliğinin sağlanması uyum dengesini oluşturacağı açıklanır.</p>
Sanat Kültürü	<p>1.Anadolu'da madenin işlendiği dönemde farklı malzemelerin uyum içinde kullanımı ile oluşan ürünleri tanır.</p>	<p>Anadolu'da madenin işlendiği dönemde farklı malzemelerin uyum içinde kullanımı ile oluşan kült eşyalarına yönelik örnekler gösterilir. Burada yer alacak örneklerin geçmişten olduğuna dikkat etmek kadar günümüzden de olmasına dikkat edilmelidir.</p> <p><u>Sanat eleştirisi kazanımlarını sorularla ve bu sorulara uygun örneklerle veriniz. 33. sayfadaki beşinci sınıfa ait örnek Atık Malzemeler sorularından yararlanabilirsiniz.</u></p>
Sanat Eleştirisi	<p>1. Gösterilen ürünün adını, konusunu, malzemesini belirtir.</p> <p>2. Gösterilen üründe dokusal uyumu sağlayan özellikleri ve ritmi sağlayan özellikleri belirler.</p> <p>3.Gösterilen ürünlerdeki malzeme, öz, üslup ve ritme ilişkin duygu ve düşüncelerini açıklar.</p>	<p>Bu hedefe ilişkin etkinlikten söz edilirken yaratıcılık ve estetik arasındaki ilişkiden söz edilir.</p>
Estetik	<p>1.Farklı dokular arasında sağlanan uyumdaki güzelliklerin bireysel estetik gelişimine katkısını açıklar.</p>	<p>Bu hedefe ilişkin etkinlikten söz edilirken yaratıcılık ve estetik arasındaki ilişkiden söz edilir.</p>
Sanat Terminolojisi	<p>1.Kült kavramını tanır.</p>	<p>Kült kavramının kullanım alanı içinde dinsel amaçlı olduğu açıklanır. Kült odası, kült eşyası örnekleri gösterilir.</p>
Müze Eğitimi	<p>1.Aktüalite de sanat olaylarıyla ilgili yorum ve yargı yapar.</p> <p>2.Müze-galeri-sergi v.b yerlerin insanların yaşama bakış açılarını geliştirdiğini kavrar.</p>	<p>Sanat olayları sözlü, yazılı veya resimle anlatılır.</p> <p>Sanatla ilgilenmenin kendilerine ne gibi katkılar sağladığını açıklar.</p>

BEŞİNCİ SINIF KAZANIMLARI
TEKNİK: KARIŞIK TEKNİK

ÖĞRENME ALANLARI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR
Görsel Biçimleme Öğeleri	<p>1.Birden fazla tekniğe ait doku etkilerini ve leke değerlerinin uyumunu kompozisyonda gösterir.</p> <p>2.Kompozisyonunu tasarımına uygun olarak tamamlamaya istekli olur.</p> <p>3.Yaptığı kompozisyonun kendine özgü olmasına özen gösterir.</p> <p>4.Kendi ürünü ile birlikte bir başkasının ürününün de değerli olduğunu kabul eder.</p>	<p>Tekniklerin, yüzeyde bıraktığı etkilerin, kompozisyonda bilinçli kullanıldığı örnekler üzerinde sınıfça tartışılır. Burada sözü edilen bilinç, uygun teknik ve lekeleri seçerek bir arada kullanılmasıdır.</p>
Sanat Kültürü	<p>1.Anadolu'da madenin işlendiği dönemde farklı tekniklerin uyum içinde kullanımı ile oluşan ürünleri tanır.</p>	<p>Anadolu'da madenin işlendiği dönemde farklı tekniklerin uyum içinde kullanımı ile oluşan küt eşyalarına ait örnekler gösterilir.</p>
Sanat Eleştirisi	<p>1.Gösterilen ürünün adını, konusunu ve tekniklerini belirler.</p> <p>2.Gösterilen üründe leke-denge uyumunu sağlayan özellikleri belirtir.</p> <p>3.Gösterilen üründeki teknikler, öz, üslup ve ritme ilişkin duygu ve düşüncelerini açıklar.</p>	<p>Burada yer alacak örneklerin geçmişten ve günümüzden olmasına dikkat edilmelidir.</p> <p><u>Sanat eleştirisi kazanımlarını sorularla ve bu sorulara uygun örneklerle veriniz. 31. sayfadaki beşinci sınıfa ait örnek Karışık Teknik sorularından yararlanabilirsiniz.</u></p>
Estetik	<p>1.Farklı tekniklerin bir arada oluşturduğu ahengin insanın estetiksel gelişimine etkisini kavrar.</p>	
Sanat Terminolojisi	<p>1.Ahenk kavramını tanır.</p>	<p>Ahenk kavramının farklılıklardan oluşan uyum olduğu örneklerle açıklanır.</p>
Müze Eğitimi	<p>1.Müze-galeri-sergi v.b gezisi öncesinde müze türüne,ürün/eser özelliklerine ,dönem ve sanatçılarına ait ön araştırma yapar. .</p>	<p>Tarih, sanat tarihi ve geleneksel değerler açısından yakın çevresindeki bir yapıtın belirli özellikleri öğrenci grupları tarafından araştırılır. Gruplar yaptıkları araştırmaları sınıfa sunarlar.</p>

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
ANKARA ÖZEL TEVFİK FIKRET İLKÖĞRETİM OKULU
2007– 2008 ÖĞRETİM YILI GÖRSEL SANATLAR DERSİ YILLIK DERS DAĞITIM PLANI

SINIF : : 5 ABCDE
SÜRE : 10.09.2007 / 28.09.2007
EYLÜL

EYLÜL		ÖĞRENME ALANI: ÇİZGİ	KAZANIMLAR	
HAFTA		KONU: PASTEL KAZIMA ÇİZGİSEL DOKU VE RENKSEL LEKE ETKİLERİ		
HAFTA		İÇERİK/ETKİNLİK ADI		
–	I	ETKİNLİK ADI: 1.Çizginin leke ve doku etkisi 2.Pastel kazıma tekniği yöntemleri. 3.Çizginin doku etkileri. 4. Tasarım uygun çalışmaya geçiş.	ALT ÖĞRENME ALANI: GÖRSEL BİÇİMLERİ ÖĞELERİ 1.Çizgiyle oluşan leke ve doku etkilerini tanırlar. 2.Kompozisyonda leke ve doku etkilerini çizgiyle oluştururlar. 3.Kompozisyonunu tasarımına uygun olarak tamamlamaya istekli olurlar. 4.Yaptığı kompozisyonun kendine özgü olmasına özen gösterir. 5.Kendi ürünü ile birlikte bir başkasının ürününün de değerli olduğunu kabul eder. 6.Anadolu'da madenin işlendiği dönemde küçük el sanatları üzerinde yer alan çizgisel anlatımları tanırlar. ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT KÜLTÜRÜ 1.Anadolu'da madenin işlendiği dönemde küçük el sanatları üzerinde yer alan çizgisel anlatımları tanırlar.	
–	II	5. 1.Anadolu'da madenin işlendiği dönemde küçük el sanatları üzerinde yer alan çizgi çalışmalarına ait örnekler.	ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT ELEŞTİRİSİ 1.Gösterilen ürünün adını, konusunu, yapıma süresini belirler. 2.Gösterilen üründe çizginin leke ve doku etkisiyle anlatılan duygunun oluşumuna ilişkin özellikleri belirler. 3.Gösterilen üründeki konu, malzeme, öz ve üsluba ilişkin duygu ve düşüncelerini açıklar.	
–	III	6. Gösterilen örnek çalışma ve sanat eserleri üzerinden sanat eleştirisine ait tanımlama, çözümleme ve yorumlama sorularını cevaplama. 7. Doğada var olan veya insanın oluşturduğu çizgisel güzelliklere örnekler .	ALT ÖĞRENME ALANI: ESTETİK 1.Doğada var olan veya insanın oluşturduğu çizgisel güzelliklerin insanın estetiksel gelişimine etkisini kavrar. ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT TERMOLOJİSİ 1.Estetik kavramının güzelle ilişkili olduğunu, "neden güzel" sorusunu cevapladığını kavrar. 2.Öz (İçerik) kavramını tanırlar. 3.Ritim kavramını tanırlar.	
HAFTA		BE CERİLER	ÖDEV VE KONUSU	ARAÇ VE GEREÇ
I		Eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme	Doğada var olan veya insanın oluşturduğu çizgisel güzellikleri inceleme	Resim defteri, kalem, boyalar , pastel boya, çizgi veren kazıma araçları.
II	İletişim kurma, problem çözme ve karar verme,	Konu ile ilgili kaynak kitaplar, örnek resimler		
III	Kurgu oluşturma, farklılıklara saygı gösterme	Resim defteri, kalem, boyalar , pastel boya, çizgi veren kazıma araçları. Konu ile ilgili kaynak kitaplar, örnek resimler		
PROJE ÇALIŞMASI			DİĞER DERSLERLE VE DERS İÇİ İLİŞKİLENDİRME	
			Türkçe (dinlediğini anlama,kendini sözlü olarak ifade etme.Söz varlığını geliştirme,Görsel okuma),Sosyal bilgiler (Kültür ve miras)	
ARA DİSİPLİNLERLE İLİŞKİLENDİRME			ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
Kariyer bilinci geliştirme,Rehberlik ve psikolojik danışma,Özel eğitim,Girişimcilik insan hakları ve vatandaşlık			Sınıf içi gözlem formu kullanılacaktır.	
ATATÜRKÇÜLÜK			AÇIKLAMALAR	
ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCEDE MİLLİ GÜÇ UNSURLARI a,Milli tarih b,Güzel sanatlar c. Bilim ve teknolojinin anlamı ve önemi				
İLKÖĞRETİM HAFTASININ ANLAM VE ÖNEMİ				

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ANKARA ÖZEL TEVFİK FİKRET İLKÖĞRETİM OKULU
2007 – 2008 ÖĞRETİM YILI GÖRSEL SANATLAR DERSİ YILLIK DERS DAĞITIM PLANI

SINIF : : 5 ABCDE

SÜRE : .01.10.2007 / 31.10.2007

EKİM

EKİM		ÖĞRENME ALANI: ÇİZGİ/RENK BİLGİSİ	KAZANIMLAR
HAFTA		İÇERİK	
–	I	ETKİNLİK ADI: 8. Estetik ve güzel kavramı arasındaki ilişki. 9. Öz, üslup kavramlarının örneklerle açıklama. 10.Müze türlerine ve sergilenen ürünlere örnekler. 11. Sergileme yapılan yerlerde uyulması gereken kurallar. -Değerlendirme	ALT ÖĞRENME ALANI: MÜZE EĞİTİMİ 1.Müze türlerinde sergilenen ürünlerin/eserlerin özelliklerini tanımlar. 2.Ürün/eserlerin sergilendiği alanlarda uyulması gereken kuralları tanımlar.
–	II	RENK BİLGİSİ 1.Rengin ton değerlerinin tanıtımı. 2.Renklerin ton değerlerinin elde edilme yöntemleri. 3.Guaj boya tekniği ile tek rengin tonlarını araştırma. 4.Tek rengin tonları ile leke farklılıkları.,dokusal ve hareketset etkileri yaratma. 5. Guaj tekniği ile tek rengin tonlarıyla hayali peyzaj konulu çalışma.	ALT ÖĞRENME ALANI: GÖRSEL BİÇİMLERİ ÖĞELERİ 1.Bir rengin açık ve koyu tonlarının elde edilmesini kavrar. 2.Kompozisyonda ton değerlerinden oluşan lekelerin doku ve hareketin meydana gelmesindeki etkisini kavrar. 3.Kompozisyonda guaj boya tekniğiyle tek rengin tonlarını kullanarak, doku ve hareket özelliklerini gösterir. 4.Kompozisyonunu tasarımına uygun olarak tamamlamaya istekli olur. 5.Yaptığı kompozisyonun kendine özgü olmasına özen gösterir. 6.Kendi ürünü ile birlikte bir başkasının ürününün de değerli olduğunu kabul eder.
–	III	6. Anadolu'da madenin işlendiği dönemde kilden ve taştan yapılmış ürünlere örnekler.	ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT KÜLTÜRÜ 1.Anadolu'da madenin işlendiği dönemde kilden ve taştan yapılmış ürünler üzerindeki renkleri tanımlar.
–	IV	-29 Ekim Cumhuriyet Bayramı 7. Gösterilen örnek çalışma ve sanat eserleri üzerinden sanat eleştirisine ait tanımlama, çözümleme ve yorumlama sorularını cevaplama.	-29 Ekim Cumhuriyet Bayramının anlam ve önemini kavrar. ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT ELEŞTİRİSİ 1.Gösterilen ürünün adını, konusunu, kullanım alanını, belirler. 2. Gösterilen üründeki rengin leke özelliği ile oluşan hareketi ve doku etkilerini belirtir. 3.Gösterilen üründeki konu, malzeme, öz ve üsluba ilişkin duygu ve düşüncelerini açıklar.
HAFTA		BE CERİLER	ÖDEV VE KONUSU
I		Haz duyma, sorumluluk alma.	ARAÇ VE GEREÇ Resim defteri, kalem pastel boya, çizgi veren kazıma araçları. Guaj boya, palet, fırça, kağıt peçete.
II		Eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme,	Slayt makinesi, dialar, örnek çalışmalar, resim defteri, guaj boya ve gereçleri, renkli fon kartonu. Uygurılıklara ait renkli ürünler.
III		İletişim kurma, problem çözme ve karar verme,	Konu ile ilgili kaynak kitaplar, örnek resimler, Slayt makinesi, dialar
IV		Kurgu oluşturma, farklılıklara saygı gösterme Mekan algılama	Konu ile ilgili kaynak kitaplar, örnek resimler, Slayt makinesi, dialar,örnek resimler
		PROJE ÇALIŞMASI	DİĞER DERSLERLE VE DERS İÇİ İLİŞKİLENDİRME
			Türkçe (dinlediğini anlama,kendini sözlü olarak ifade etme,Söz varlığını geliştirme,Görsel okuma),Sosyal bilgiler (Kültür ve miras)
ARA DİSİPLİNLERLE İLİŞKİLENDİRME			ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Kariyer bilinci geliştirme, Rehberlik ve psikolojik danışma, Özel eğitim, Girişimcilik insan hakları ve vatandaşlık	Ekim ayı 1. hafta 1. dönem 1. ürün dosyası notu (Ürün değerlendirme ölçeği kullanılacaktır.) Sınıf içi gözlem formu kullanılacaktır.
ATATÜRKÇÜLÜK	AÇIKLAMALAR
29 Ekim Cumhuriyet Bayramının anlam ve önemi ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCEDE ÖZELLİK TAŞIYAN ÖNEMLİ YAKLAŞIMLAR 1, Barışçılık a. "Yurtta sulh, cihanda sulh." Prensipleri.	

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ANKARA ÖZEL TEVFİK FİKRET İLKÖĞRETİM OKULU
2007 – 2008 ÖĞRETİM YILI GÖRSEL SANATLAR DERSİ YILLIK DERS DAĞITIM PLANI

SINIF :: 5 ABCDE

SÜRE : 01.10.2007 -30.10.2007

KASIM

KASIM		ÖĞRENME ALANI: RENK BİLGİSİ (GUAJ BOYA) ŞEKİLLENDİRME VE İNŞA (YOĞURMA MALZEMESİ-KİL İŞLERİ)	KAZANIMLAR	
HAFTA		İÇERİK		
–	I	ETKİNLİK ADI: 8. Doğada var olan veya insanın oluşturduğu renksel güzelliklere örnekler ve bunların insan yaşamına katkıları. 9. Değerlendirme. 10. Ton ve valör kavramlarını örneklerle açıklama.	ALT ÖĞRENME ALANI: ESTETİK 1.Doğada var olan veya insanın oluşturduğu renksel güzelliklerin insanın estetiksel gelişimine etkisini kavrar. ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT TERMİNOLOJİSİ 1.Ton ve valör kavramlarını tanır. 2.Enteriyör kavramını tanır.	
–	II	-10 Kasım Atatürk Haftası 11. Arkeoloji müzesi özelliklerini örnek resimlerle açıklama. 12. Etnografya müzesi özelliklerini örnek resimlerle açıklama. 13. Güzel sanatlar müzesi özelliklerini örnek resimlerle açıklama. -Değerlendirme	- Atatürk ilkelerinin anlam ve önemini kavrar. ALT ÖĞRENME ALANI: MÜZE EĞİTİMİ 1.Arkeoloji müzesinin özelliğini tanır. 2.Etnografya müzesinin özelliğini tanır. 3.Güzel sanatlar müzesinin özelliğini tanır.	
–	III	Şekillendirme ve İnşa Kil Çalışmaları 1. Heykel konuları. 2.Yoğurma maddesi şekillendirme yöntemleri. 3. Dengede üç boyutlu şekil oluşturma.	ALT ÖĞRENME ALANI: GÖRSEL BİÇİMLERİ ÖGELERİ 1.Heykel konularını tanır. 2.Yoğurma maddesini, birleştirme yöntemini kullanarak dengede üç boyutlu şekil oluşturur. 3.Kompozisyonunu tasarımına uygun olarak tamamlamaya istekli olur. 4.Yaptığı kompozisyonun kendine özgü olmasına özen gösterir. 5.Kendi ürünü ile birlikte bir başkasının ürününün de değerli olduğunu kabul eder.	
–	IV	4. Gösterilen örnek çalışma ve sanat eserleri üzerinden sanat eleştirisine ait tanımlama, çözümleme ve yorumlama sorularını cevaplama. 5. İnsanın doğal malzemeler kullanarak oluşturduğu güzelliklere örnekler vererek bunların insan hayatına katkısını açıklama.	ALT ÖĞRENME ALANLARI: SANAT KÜLTÜRÜ 1.Gösterilen anıtsal heykelin günümüze mi, geçmişe mi ait olduğunu belirler. ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT ELEŞTİRİSİ 1.Gösterilen ürünün adını, konusunu, yapıma nedenini belirtir. 2. Gösterilen üründeki denge ve hareketi sağlayan özellikleri ; ritmi sağlayan özellikleri belirtir. 3. Gösterilen üründeki malzeme, öz, üslup ve ritmi ilişkin duyu ve düşüncelerini açıklar. ALT ÖĞRENME ALANI: ESTETİK 1.İnsanın doğal malzemeler kullanarak oluşturduğu güzelliklerin bireysel estetik gelişimine katkısını belirtir.	
HAFTA		BECERİLER	ÖDEV VE KONUSU	ARAÇ VE GEREÇ
I		Haz duyma	Kille yapılmış ürünleri ve kullanım alanlarını inceleme ve araştırma	Slayt makinesi, dialar, örnek çalışmalar, resim defteri, guaş boya ve gereçleri, renkli fon kartonu.
II	Sorumluluk alma.	Örnek çalışmalar, resimler.		
III	Eleştirel Düşünme, Yaratıcı Düşünme	Şekillendirme araçları,kil, önlük		
IV	Araştırma, Kurgu Oluşturma	Şekillendirme araçları,kil, önlük Slayt makinesi, dialar, örnek çalışmalar,kaynak kitaplar		
PROJE ÇALIŞMASI			DİĞER DERSLERLE VE DERS İÇİ İLİŞKİLENDİRME	

	Matematik , Türkçe (dinlediğini anlama,kendini sözlü olarak ifade etme,Söz varlığını geliştirme,Görsel okuma),Sosyal bilgiler
ARA DİSİPLİNLERLE İLİŞKİLENDİRME	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME
Kariyer bilinci geliştirme,Rehberlik ve psikolojik danışma,Özel eğitim,Girişimcilik ,insan hakları ve vatandaşlık,Spor kültürü ve olimpiik eğitim,Afet eğitimi.	Kasım ayı 2. hafta 1. dönem 2. ürün dosyası notu (Ürün değerlendirme ölçeği kullanılacaktır.) Sınıf içi gözlem formu kullanılacaktır
ATATÜRKÇÜLÜK	AÇIKLAMALAR
10 Kasım Atatürk Haftası Atatürk' ün Hayatı: 1,Eserleri 24 Kasım Öğretmenler gününün anlam ve önemi	

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ANKARA ÖZEL TEVFİK FİKRET İLKÖĞRETİM OKULU
2007– 2008 ÖĞRETİM YILI GÖRSEL SANATLAR DERSİ YILLIK DERS DAĞITIM PLANI

SINIF :: 5 ABCDE

SÜRE : 03.12.2007 / 19.12.2007

ARALIK

ARALIK		ÖĞRENME ALANI: ŞEKİLLENDİRME VE İNŞA (KİL ÇALIŞMALARI) BASKI ÇALIŞMALARI KONU: HAYALİMDEKİ HAYVAN MONO BASKI – Doku Çalışmaları	KAZANIMLAR	
HAFTA		İÇERİK		
–	I	6.Anit kavramını örnekler göstererek açıklama. 7. Aktüalite de ki sanat olaylarını sınıf ortamında paylaşma ve bu konuda materyal hazırlama. 8. Değerlendirme	ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT TERMİNOLOJİSİ 1.Anit kavramını tanıtır. 2.Prototip kavramını tanıtır. ALT ÖĞRENME ALANI: MÜZE EĞİTİMİ 1.Aktüalite de ki sanat olaylarını sınıf ortamında değerlendirir. . 2.Aktüalite de ki sanat olaylarıyla ilgili materyal düzenler.	
–	II	ETKİNLİK ADI: "Nasıl Birleştirmeli" 1. Kalın- ince çizgi ve koyu-açık leke farklılıklarıyla yapılan doku etkileri. 2. Örnek baskı uygulaması.	ALT ÖĞRENME ALANI: GÖRSEL BİÇİMLEME ÖGELERİ 1.Mono baskıda kalın- ince çizgi ve koyu-açık leke farklılıklarıyla oluşan doku etkilerinin önemini kavrar. 2.İstedığı bir konuda kalın- ince çizgi ve koyu-açık leke farklılıklarıyla mono baskı uygulaması yapar. 3.Yaptığı resmin doku etkilerinin kendisine özgü olmasına özen gösterir. . 4.Baskı çalışmasını tamamlamaya istekli olur. 5.Kendi ürünü ile birlikte bir başkasının ürününün de değerli olduğunu kabullenir.	
ÖZEL TATİL				
HAFTA		BE CERİLER	ÖDEV VE KONUSU	ARAÇ VE GEREÇ
I		Farklılıklara Saygı Gösterme		Şekillendirme araçları,kil, önlük, örnek resimler, kitap ve dergiler
II		Yaratıcı Düşünme		Merdane, baskı mürekkebi, resim kağıdı,önlük, eldiven, Örnek çalışmalar, örnek resimler, konu ile ilgili kaynak kitaplar
PROJE ÇALIŞMASI			DİĞER DERSLERLE VE DERS İÇİ İLİŞKİLENDİRME	
			Matematik , Türkçe (dinlediğini anlama,kendini sözlü olarak ifade etme,Söz varlığını geliştirme,Görsel okuma),Sosyal bilgiler	
ARA DİSİPLİNLERLE İLİŞKİLENDİRME			ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
Kariyer bilinci geliştirme, Rehberlik ve psikolojik danışma,Özel eğitim,Girişimcilik ,insan hakları ve vatandaşlık,Spor kültürü ve olimpiik eğitim,Afet eğitimi,			Aralık ayı 1. hafta 1. dönem 3. ürün dosyası notu (Ürün değerlendirme ölçeği kullanılacaktır.) Sınıf içi gözlem formu kullanılacaktır.	
ATATÜRKÇÜLÜK			AÇIKLAMALAR	
27 ARALIK ATATÜRK'ÜN ANKARA'YA GELİŞİ T.C. ANAYASASI 1.Yeni anayasamız (1982)				

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ANKARA ÖZEL TEVFİK FİKRET İLKÖĞRETİM OKULU
2007– 2008 ÖĞRETİM YILI GÖRSEL SANATLAR DERSİ YILLIK DERS DAĞITIM PLANI

SINIF :: 5 ABCDE
SÜRE : 02.01.2008 -28 .01.2008
OCAK

OCAK		ÖĞRENME ALANI: BASKI ÇALIŞMALARI	KAZANIMLAR	
		KONU : MONO BASKI (DOKU ÇALIŞMALARI)		
HAFTA		İÇERİK		
-	I	ETKİNLİK ADI: "Nasıl Birleştirmeli" 3. Mono baskı uygulamaları 4. İnsanların farklı malzemeleri kullanarak oluşturdukları kalıpların baskıdaki dokusal özelliklerini örnekler üzerinde gösterme.	ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT KÜLTÜRÜ 1.İnsanların farklı malzemeleri kullanarak oluşturdukları kalıpların baskıdaki dokusal özelliklerini tanırlar. ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT ELEŞTİRİSİ 1. Gösterilen ürünün adını, konusunu, yapıma süresini belirler. 2.Gösterilen baskı resminde leke, çizgi özellikleriyle anlatılmak istenen doku arasındaki ilişkileri belirtir. 3.Gösterilen baskı resminde anlatılmak istenen, öze ve üsluba ilişkin duygu ve düşüncelerini açıklar.	
-	II	5. Gösterilen örnek çalışma ve sanat eserleri üzerinden sanat eleştirisine ait tanımlama, çözümleme ve yorumlama sorularını cevaplama. 6. Mono baskı örneklerinde doku etkilerinin güzelliğini örneklerle gösterme.	ALT ÖĞRENME ALANI: ESTETİK 1.Mono baskı örneklerinde doku etkilerinin güzelliğe katkısını kavrar. ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT TERMİNOLOJİSİ 1.Empati kavramını tanırlar.	
-	III	7. Doku, empati, bellek kavramlarını örneklerle açıklama. 8. Kültürlere ait genel özellikleri ile müzelerde sergilenen ürünlerde gözlemlenmesi.	ALT ÖĞRENME ALANI: MÜZE EĞİTİMİ 1. Kültürlere ait genel özellikleri müze-galeri-sergi v.b sergilenen ürün/eserlerle tanırlar.	
	IV	YARIYIL TATİLİ		
HAFTA		BECERİLER	ÖDEV VE KONUSU	ARAÇ VE GEREÇ
	I	Araştırma, Kurgu Oluşturma	Doğada var olan farklı doku örneklerini araştırma	Merdane, baskı mürekkebi, resim kağıdı,önlük, eldiven, Örnek çalışmalar, örnek resimler, konu ile ilgili kaynak kitaplar
	II	Materyal kullanma		Merdane, baskı mürekkebi, resim kağıdı,önlük, eldiven, Örnek çalışmalar, örnek resimler, konu ile ilgili kaynak kitaplar
	III	Farklılıklara Saygı Gösterme, Haz duyma		Örnek resimler, konu ile ilgili kaynaklar, örnek çalışmalar.
	IV			
PROJE ÇALIŞMASI			DİĞER DERSLERLE VE DERS İÇİ İLİŞKİLENDİRME	
			Matematik(Örüntü ve süslemeler) , Türkçe (kendini sözlü olarak ifade etme,Söz varlığını geliştirme,Görsel okuma),Sosyal bilgiler(Kültür ve miras)	
ARA DİSİPLİNLERLE İLİŞKİLENDİRME			ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
Kariyer bilinci geliştirme, Rehberlik ve psikolojik danışma,Özel eğitim,Girişimcilik ,insan hakları ve vatandaşlık,Spor kültürü ve olimpiik eğitim,Afet eğitimi			Sınıf içi gözlem notu.(Sınıf içi gözlem formu kullanılacaktır.)	
ATATÜRKÇÜLÜK			AÇIKLAMALAR	

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ANKARA ÖZEL TEVFİK FİKRET İLKÖĞRETİM OKULU
2007– 2008 ÖĞRETİM YILI GÖRSEL SANATLAR DERSİ YILLIK DERS DAĞITIM PLANI

SINIF : 5 ABCDE

SÜRE : 11.02.2008 / 29.02.2008

ŞUBAT

ŞUBAT		ÖĞRENME ALANI: BASKI ÇALIŞMALARI KOLAJ	KAZANIMLAR	
HAFTA		İÇERİK		
-	I	- "Nasil Birleştirmeli" etkinliğinin değerlendirilmesi ETKİNLİK ADI: 1. Belli başlı atık maddeler ve özellikleri. 2. Tasarıma uygun kolaj tekniği ile uygulama. - Değerlendirme	ALT ÖĞRENME ALANI: MÜZE EĞİTİMİ 1. Kültürlere ait genel özellikleri müze-galeri-sergi v.b sergilenen ürün/eserlerle tanır. ALT ÖĞRENME ALANI: GÖRSEL BİÇİMLEME ÖGELERİ 1. Belli başlı atık maddelerin maddesel özelliklerini tanır. 2. Yüzye kolaj tekniğiyle tasarımına uygun seçtiği atık malzemelerle, sıcak – soğuk renk uyumu ve ton değerlerini kullanarak kompozisyon oluşturur. 3. Kompozisyonunu tasarımına uygun olarak tamamlamaya istekli olur. 4. Yaptığı kompozisyonun kendine özgü olmasına özen gösterir. 5. Kendi ürünü ile birlikte bir başkasının ürününün de değerli olduğunu kabul eder.	
-	II	3. Kolaj tekniği ile uygulama çalışmasına devam edilmesi	ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT KÜLTÜRÜ 1. Anadolu'da madenin işlendiği dönemde farklı maddelerin uyum içinde kullanılarak birleştirme yöntemiyle oluşturulan ürünleri tanır.	
-	III	4. Anadolu'da madenin işlendiği dönemde farklı maddelerin uyum içinde kullanılarak birleştirme yöntemiyle oluşturulan ürünlere örnekler.	ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT ELEŞTİRİSİ 1. Gösterilen ürünün adını, konusunu, yapıma süresini belirler. 2. Gösterilen ürünlerdeki kompozisyonda renklere göre leke dağılımını ; kompozisyonda farklı maddelerin bir arada kullanılmasıyla ortaya çıkan uyumu ; üründeki ritmi sağlayan unsurları belirler. 3. Gösterilen üründeki malzeme, öz ve üsluba ilişkin duygu ve düşüncelerini açıklar.	
HAFTA		BE CER İLER	ÖDEV VE KONUSU	ARAÇ VE GEREÇ
I		Eleştirel Düşünme, Yaratıcı Düşünme	Ankara'nın tarihi ve kültürel özelliklerini , geçmişten bugüne getirdiği değişim ve gelişim sürecini araştırma, çevre gezileri yaparak gözlem yapma	Fon kartonu, Kolaj malzemeleri (Kağıt, karton, çeşitli kağıt örnekleri, gazete ve dergiler ,kumaş parçaları, makas, yapıştırıcı)
II		Kurgu Oluşturma, Araştırma		Fon kartonu, Kolaj malzemeleri (Kağıt, karton, çeşitli kağıt örnekleri, gazete ve dergiler ,kumaş parçaları, makas, yapıştırıcı) Örnek çalışmalar, örnek resimler, konu ile ilgilikaynak kitaplar
III		Farklılıklara Saygı Gösterme		Fon kartonu, Kolaj malzemeleri (Kağıt, karton, çeşitli kağıt örnekleri, gazete ve dergiler ,kumaş parçaları, makas, yapıştırıcı) Örnek çalışmalar, örnek resimler, konu ile ilgilikaynak kitaplar
		PROJE ÇALIŞMASI	DİĞER DERSLERLE VE DERS İÇİ İLİŞKİLENDİRME	
		5.sınıflar " Dünden Bugüne Ankara " konulu ortak proje kapsamında Ankara'nın tarihi ve kültürel özelliklerini tanıtarak, geçmişten bugüne getirdiği değişim ve gelişim süreçlerini yansıtan afiş çalışması.	Matematik (Örüntü ve süslemeler) , Türkçe (kendini sözlü olarak ifade etme,Söz varlığını geliştirme,Görsel okuma),Sosyal bilgiler(Kültür ve miras)	
		ARA DİSİPLİNLERLE İLİŞKİLENDİRME	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
ANKARA ÖZEL TEVFIK FIKRET İLKÖĞRETİM OKULU
2007- 2008 ÖĞRETİM YILI GÖRSEL SANATLAR DERSİ YILLIK DERS DAĞITIM PLANI

SINIF : 5 ABCDE

SÜRE : 03.03.2008 / 31.03.2008

MART

MART		ÖĞRENME ALANI: KOLAJ/ KARIŞIK TEKNİK	KAZANIMLAR	
HAFTA		KONU: PROJE ÇALIŞMASI (DÜNDEN BUGÜNE ANKARA KONULU AFİŞ ÇALIŞMASI) ANADOLU MEDENİYETLERİ ESERLERİNİN YORUMLANMASI		
HAFTA		İÇERİK		
-	I	ETKİNLİK ADI: 6. Doğadaki güzelliklere örnekler. 7. Taslak kavramını örneklerle açıklama	ALT ÖĞRENME ALANI: ESTETİK 1.Doğada var olan veya insanın oluşturduğu güzelliklerin insanın birey olarak güzeli algılamadaki estetik gelişimine etkisini kavrar. ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT TERMİNOLOJİSİ 1.Taslak kavramını tanıır. 2. Janr kavramını tanıır.	
-	II	8. Güzel sanatlar müzesinin özellikleri ve çeşitleri. 9. Güzel sanatlar müzelerinde yer alan ürünler ve üslup özellikleri. - Değerlendirme	ALT ÖĞRENME ALANI: MÜZE EĞİTİMİ 1.Güzel sanatlar müzelerinin alanlarına göre çeşitliliğini tanıır. 2.Güzel sanatlar ve diğer müzelerde yer alan ürün/eserlerin üslup özelliklerini ana hatlarıyla ayırt eder.	
-	III	1. Farklı tekniklerle doku ve leke etkileri yaratma. 2. Karışık teknik ile karışık teknik uygulamaları.	ALT ÖĞRENME ALANI: GÖRSEL BİÇİMLEME ÖGELERİ 1.Birden fazla tekniğe ait doku etkilerini ve leke değerlerinin uyumunu kompozisyonda gösterir. 2.Kompozisyonunu tasarımına uygun olarak tamamlamaya istekli olur. 3.Yaptığı kompozisyonun kendine özgü olmasına özen gösterir. 4.Kendi ürünü ile birlikte bir başkasının ürününün de değerli olduğunu kabul eder.	
-	IV	3. Karışık teknik ile karışık teknik uygulamalarına devam edilmesi.	ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT KÜLTÜRÜ 1.Anadolu' da madenin işlendiği dönemde farklı tekniklerin uyum içinde kullanımı ile oluşan ürünleri tanıır.	
HAFTA		BECERİLER	ÖDEV VE KONUSU	ARAÇ VE GEREÇ
I		Materyal kullanma	İnsanların farklı malzemeleri kullanarak oluşturdukları güzellikleri inceleme	Fon kartonu, Kolaj malzemeleri (Kağıt, karton, çeşitli kağıt örnekleri, gazete ve dergiler ,kumaş parçaları, makas, yapıştırıcı) Örnek çalışmalar, örnek resimler, konu ile ilgilikaynak kitaplar
II		Sorumluluk alma ,Haz Duyma		Fon kartonu, Kolaj malzemeleri (Kağıt, karton, çeşitli kağıt örnekleri, gazete ve dergiler ,kumaş parçaları, makas, yapıştırıcı) Örnek çalışmalar, örnek resimler, konu ile ilgilikaynak kitaplar
III		Eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme		Boya çeşitleri (guaj,pastel vb.), çeşitli kağıtlar, kumaşlar,yapıştırıcı, makas, çeşitli atık maddeler, Örnek resimler, yansıtıcı,slayt ve dialar,kaynak kitaplar
IV		Araştırma, iletişim kurma		Boya çeşitleri (guaj,pastel vb.), çeşitli kağıtlar, kumaşlar,yapıştırıcı, makas, çeşitli atık maddeler, Örnek resimler, yansıtıcı,slayt ve dialar,kaynak kitaplar

PROJE ÇALIŞMASI	DİĞER DERSLERLE VE DERS İÇİ İLİŞKİLENDİRME
	Matematik(Örüntü ve süslemeler) , Türkçe (kendini sözlü olarak ifade etme,Söz varlığını geliştirme,Görsel okuma),Sosyal bilgiler(Kültür ve miras)
ARA DİSİPLİNLERLE İLİŞKİLENDİRME	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME
Kariyer bilinci geliştirme, Rehberlik ve psikolojik danışma,Özel eğitim,Girişimcilik ,insan hakları ve vatandaşlık	Mart ayı 2. hafta 2. dönem proje notu (Ürün değerlendirme ölçeği kullanılacaktır.) Sınıf içi gözlem formu kullanılacaktır
ATATÜRKÇÜLÜK	AÇIKLAMALAR

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ANKARA ÖZEL TEVFİK FİKRET İLKÖĞRETİM OKULU
2007-2008 ÖĞRETİM YILI GÖRSEL SANATLAR DERSİ YILLIK DERS DAĞITIM PLANI

SINIF :: 5 ABCDE

SÜRE : 01.04.2008 / 30.04.2008

NİSAN

NİSAN		ÖĞRENME ALANI: KARIŞIK TEKNİK	KAZANIMLAR	
HAFTA		KONU : ANADOLU MEDENİYETLERİ ESERLERİNİN YORUMLANMASI		
		İÇERİK		
-	I	ETKİNLİK ADI: 4. Anadolu'da madenin işlendiği dönemde farklı tekniklerin uyum içinde kullanımı ile oluşan ürünlere örnekler gösterme.	ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT ELEŞTİRİSİ 1.Gösterilen ürünün adını, konusunu ve tekniklerini belirler. 2.Gösterilen üründe leke-denge uyumunu sağlayan özellikleri belirtir. 3.Gösterilen üründeki teknikler, öz, üslup ve ritme ilişkin duygu ve düşüncelerini açıklar.	
-	II	5. Gösterilen örnek çalışma ve sanat eserleri üzerinden sanat eleştirisine ait tanımlama, çözümleme ve yorumlama sorularını cevaplama.	ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT ELEŞTİRİSİ 1.Gösterilen ürünün adını, konusunu ve tekniklerini belirler. 2.Gösterilen üründe leke-denge uyumunu sağlayan özellikleri belirtir. 3.Gösterilen üründeki teknikler, öz, üslup ve ritme ilişkin duygu ve düşüncelerini açıklar.	
-	III	6. Gösterilen örnek çalışma ve sanat eserleri üzerinden sanat eleştirisine ait tanımlama, çözümleme ve yorumlama sorularını cevaplama.	ALT ÖĞRENME ALANI: ESTETİK 1.Farklı tekniklerin bir arada oluşturduğu ahengin insanın estetiksel gelişimine etkisini kavrar.	
-	IV	-23 Nisan ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı 7. Gösterilen örnek çalışma ve sanat eserleri üzerinden sanat eleştirisine ait tanımlama, çözümleme ve yorumlama sorularını cevaplama.	-23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramının anlam ve önemini kavrar. ALT ÖĞRENME ALANI: ESTETİK 1.Farklı tekniklerin bir arada oluşturduğu ahengin insanın estetiksel gelişimine etkisini kavrar.	
HAFTA		BECERİLER	ÖDEV VE KONUSU	ARAÇ VE GEREÇ
I		Problem çözme – karar verme		Boya çeşitleri (guaj,pastel vb.), çeşitli kağıtlar, kumaşlar,yapıştırıcı, makas, çeşitli atık maddeler, Örnek resimler, yansıtıcı,slayt ve dialar,kaynak kitaplar
II		Kurgu oluşturma	Farklı tekniklerin bir arada oluşturduğu uyumu inceleme.	Boya çeşitleri (guaj,pastel vb.), çeşitli kağıtlar, kumaşlar,yapıştırıcı, makas, çeşitli atık maddeler, Örnek resimler, yansıtıcı,slayt ve dialar,kaynak kitaplar
III		Farklılıklara saygı gösterme		Örnek resimler, yansıtıcı,slayt ve dialar,kaynak kitaplar
IV		Değişiklikleri ve benzerlikleri ayırt etme		Örnek resimler, yansıtıcı,slayt ve dialar,kaynak kitaplar
		PROJE ÇALIŞMASI	DİĞER DERSLERLE VE DERS İÇİ İLİŞKİLENDİRME	
			Matematik(Örüntü ve süslemeler) , Türkçe (kendini sözlü olarak ifade etme,Söz varlığını geliştirme,Görsel okuma),Sosyal bilgiler(Kültür ve miras)	
		ARA DİSİPLİNLERLE İLİŞKİLENDİRME	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
		Kariyer bilinci geliştirme, Rehberlik ve psikolojik danışma,Özel eğitim,Girişimcilik ,insan hakları ve vatandaşlık	Sınıf içi gözlem formu kullanılacaktır.	
		ATATÜRKÇÜLÜK	AÇIKLAMALAR	

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ANKARA ÖZEL TEVFİK FİKRET İLKÖĞRETİM OKULU
2007-2008 ÖĞRETİM YILI GÖRSEL SANATLAR DERSİ YILLIK DERS DAĞITIM PLANI

SINIF : 5 ABCDE

SÜRE : 01.05.2008 / 31.05.2008

MAYIS

MAYIS	ÖĞRENME ALANI: KARIŞIK TEKNİK- ŞEKİLLENDİRME VE İNŞAA (ATIK MALZEMELER)	KAZANIMLAR	
	KONU : ANADOLU MEDENİYETLERİ ESERLERİNİN YORUMLANMASI / ÜÇ BOYUTLU HAYVAN FİGÜRLERİ		
HAFTA	İÇERİK		
I	ETKİNLİK ADI: 8. Farklı tekniklerin bir arada oluşturduğu uyum ve bu uyumun insan yaşamına katkıları. 9.Ahenk kavramının örneklerle açıklanması.	ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT TERMİNOLOJİSİ 1.Ahenk kavramını tanıtır.	
II	10. Gezi öncesi ön araştırma yapma yöntemleri ve araştırma yapmanın kişiye katkısı. 11.Değerlendirme.	ALT ÖĞRENME ALANI: MÜZE EĞİTİMİ 1.Müze-galeri-sergi v.b gezisi öncesinde müze türüne,ürün/eser özelliklerine dönem ve sanatçılarına ait ön araştırma yapar. .	
III	ŞEKİLLENDİRME VE İNŞAA (ATIK MALZEMELER) -19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı 1. Doğal ve yapay atık maddeler. 2. Atık maddelerle dengede kompozisyon oluşturma. 3.Kompozisyonunu tasarıma uygun olarak tamamlama. 4. Anadolu' da madenin işlendiği dönemde farklı malzemelerin uyum içinde kullanılması ile oluşan eserlere örnekler.	-19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramının anlam ve önemini kavrar. ALT ÖĞRENME ALANI: GÖRSEL BİÇİMLEME ÖGELERİ 1.Doğal ve yapay atık malzemeleri bir arada kullanarak dengede kompozisyon oluşturur. . 2.Kompozisyonunu tasarıma uygun olarak tamamlamaya istekli olur. 3.Yaptığı kompozisyonun kendine özgü olmasına özen gösterir. 4.Kendi ürünü ile birlikte bir başkasının ürününün de değerli olduğunu kabul eder.	
IV	5. Gösterilen örnek çalışma ve sanat eserleri üzerinden sanat eleştirisine ait tanımlama, çözümlene ve yorumlama sorularını cevaplama. 6.Farklı dokular arasında sağlanan uyumdaki güzelliklere çevreden örnekler gösterme.	ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT KÜLTÜRÜ 1.Anadolu' da madenin işlendiği dönemde farklı malzemelerin uyum içinde kullanımı ile oluşan ürünleri tanıtır. ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT ELEŞTİRİSİ 1. Gösterilen ürünün adını, konusunu, malzemesini belirtir. 2. Gösterilen üründeki dokusal uyumu sağlayan özellikleri ve ritmi sağlayan özellikleri belirler. 3.Gösterilen üründeki malzeme, öz, üslup ve ritme ilişkin duygu ve düşüncelerini açıklar.	
HAFTA	BECERİLER	ÖDEV VE KONUSU	ARAÇ-GEREÇ
I	Girişimcilik, materyal kullanma	Doğadaki atık malzemeleri inceleme	Örnek resimler, yansıtıcı,slayt ve dıalar,kaynak kitaplar Örnek resimler, yansıtıcı,slayt ve dıalar,kaynak kitaplar Çeşitli atık malzemeler, makas, yapıştırıcı, boya çeşitleri,konu ile ilgili örnekler, kaynak kitaplar,slaytlar
II	Özyönetim, mekan algılama		
III	Eleştirel düşünme, Problem çözme ve karar verme		
IV	Kurgu oluşturma		
PROJE ÇALIŞMASI		DİĞER DERSLERLE VE DERS İÇİ İLİŞKİLENDİRME	
		Matematik(Örüntü ve süslemeler) , Türkçe (kendini sözlü olarak ifade etme,Söz varlığını geliştirme,Görsel okuma),Sosyal bilgiler(Kültür ve miras)	
		ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ANKARA ÖZEL TEVFİK FİKRET İLKÖĞRETİM OKULU
2007-2008 ÖĞRETİM YILI GÖRSEL SANATLAR DERSİ YILLIK DERS DAĞITIM PLANI

SINIF : 5 ABCDE

SÜRE : 02.6.2008 / 13.06.2008

HAZİRAN

HAZİRAN	ÖĞRENME ALANI: ŞEKİLLENDİRME VE İNŞAA (ATIK MALZEMELER)		KAZANIMLAR
HAZİRAN	KONU : ÜÇ BOYUTLU HAYVAN FİGÜRLERİ		
HAFTA	İÇERİK		ALT ÖĞRENME ALANI: ESTETİK 1.Farklı dokular arasında sağlanan uyumdaki güzelliklerin bireysel estetik gelişimine katkısını açıklar. ALT ÖĞRENME ALANI: SANAT TERMİNOLOJİSİ 1.Kült kavramını tanıır. ALT ÖĞRENME ALANI: MÜZE EĞİTİMİ 1.Aktüalite de sanat olaylarıyla ilgili yorum ve yargı yapar. 2.Müze-galeri-sergi v.b yerlerin insanların yaşama bakış açılarını geliştirdiğini kavrar.
I	ETKİNLİK ADI: 7.Kült kavramını örnek resimlerle açıklama. 8.Aktüalitedeki sanat olaylarını sınıf ortamında paylaşma ve yorumlama. 9. Müze-galeri-sergi v.b yerlerin insan yaşamına katkıları - Değerlendirme		
II	- Sergi Çalışmaları		- Yıl sonu sergisi için öğrenci çalışmalarından seçim yapar.
III	YIL SONU TATİLİ		
VI			
HAFTA	BECERİLER	ÖDEV VE KONUSU	ARAÇ-GEREÇ
I	Yaratıcı düşünme		Çeşitli atk malzemeler, makas, yapıştırıcı, boya çeşitleri,konu ile ilgili örnekler, kaynak kitaplar,slaytlar
II	Farklılıklara saygı gösterme		Çeşitli atk malzemeler, makas, yapıştırıcı, boya çeşitleri,konu ile ilgili örnekler, kaynak kitaplar,slaytlar
PROJE ÇALIŞMASI		DİĞER DERSLERLE VE DERS İÇİ İLİŞKİLENDİRME	
		Matematik(Örüntü ve süslemeler) , Türkçe (kendini sözlü olarak ifade etme,Söz varlığını geliştirme,Görsel okuma),Sosyal bilgiler(Kültür ve miras)	
ARA DİSİPLİNLERLE İLİŞKİLENDİRME		ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
Kariyer bilinci geliştirme, Rehberlik ve psikolojik danışma,Özel eğitim,Girişimcilik ,insan hakları ve vatandaşlık		Haziran ayı 1. hafta 2. dönem 3. ürün dosyası notu (Ürün değerlendirme ölçeği kullanılacaktır.) Sınıf içi gözlem notu.(Sınıf içi gözlem formu kullanılacaktır)	
ATATÜRKÇÜLÜK		AÇIKLAMALAR	

5 Sınıflar...Görsel sanatlar Dersi yıllık planı...Haziran 2006 Tarih ve 2585-EK.. Sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayımlanan "Görsel sanatlar... Dersi Öğretim Programı" temel alınarak, Eylül 1999 tarih ve 2504 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayımlanan İlköğretim Kurumlarının öğretim programlarında yer alması gereken Atatürkçülük ile ilgili konular göz önünde bulundurularak ve Ağustos 2003 tarih, 2551 sayılı ve Ağustos 2005 tarih, 2575 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayımlanan "Eğitim ve Öğretim Çalışmalarının Planlı Yürütülmesine İlişkin Yönerge"ye uygun olarak hazırlanmıştır

EK-3

M.E.B.

5. SINIF GÖRSEL SANATLAR DERSİ PROGRAMI

İLKÖĞRETİM OKULLARI GÖRSEL SANATLAR DERSİ 5. SINIF YILLIK PLAN ÖRNEĞİ

ÖĞRENME ALANI: Görsel Sanatlarda Biçimlendirme (G.S.B.)

AY	HAFTA	SAAT	KAZANIMLAR	ETKİNLİKLER	AÇIKLAMALAR	DiĞER DERSLERLE İLİŞKİLENDİRME	ARA DİŐİPLİNLER ATATÜRKÇÜ LÜK
EYLÜL	3.HAFTA	1	1.Çeşitli sanat alanlarının Őarkı, türkü, Şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar(G.S.B.).	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.		
EYLÜL	4.HAFTA	1	1.Çeşitli sanat alanlarının Őarkı, türkü, Şiir, öykü, masal, anı, efsane gibi türlerinden yararlanarak görsel çalışmalar yapar(G.S.B.).	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.		
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME							

Ölçme ve değerlendirme açık uçlu sorular, derecelendirme ölçekleri, kontrol listeleri, öz değerlendirme, grup değerlendirme formları, gözlem formları, performans ve proje ödevleri, öğrenci süreç dosyaları vb. kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

İLKÖĞRETİM OKULLARI GÖRSEL SANATLAR DERSİ 5. SINIF YILLIK PLAN ÖRNEĞİ

ÖĞRENME ALANI: Görsel Sanatlarda Biçimlendirme (G.S.B.)

AY	HAFTA	SAAT	KAZANIMLAR	ETKİNLİKLER	AÇIKLAMALAR	DİĞER DERSLERLE İLİŞKİLENDİRME	ARA DİSİPLİNLER ATATÜRKÇÜLÜK
EKİM	1.HAFTA	1	<p>2. Nokta etkisi yaratan varlıklara çevresinden örnekler göstererek, nokta, benek ve lekelerle renkli özgün kompozisyonlar yapar(G.S.B.).</p> <p>3. Nokta ve çizgi etkisi veren üç boyutlu malzemelerle özgün çalışmalar yapmaktan zevk alır(G.S.B.).</p>	<p>Kazanımlarla ilgili olarak verilen etkinlik programında verilen örneklerine bakınız.</p>	<p>[!] Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>[!] Kalemle nokta çalışmaları kesinlikle yapılmayacaktır. Öğrencinin sabrını zorlayan, sıkıcı ve yorucu çalışmalar asla yaptırılmamalıdır.</p>		
EKİM	2.HAFTA	1	<p>2. Nokta etkisi yaratan varlıklara çevresinden örnekler göstererek, nokta, benek ve lekelerle renkli özgün kompozisyonlar yapar(G.S.B.).</p> <p>3. Nokta ve çizgi etkisi veren üç boyutlu malzemelerle özgün çalışmalar yapmaktan zevk alır(G.S.B.).</p> <p>10. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder(G.S.B.).</p>	<p>Kazanımlarla ilgili olarak verilen etkinlik örneklerine bakınız.</p>	<p>[!] Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>[!] Kalemle nokta çalışmaları kesinlikle yapılmayacaktır. Öğrencinin sabrını zorlayan, sıkıcı ve yorucu çalışmalar asla yaptırılmamalıdır.</p>	<p>☑ 10. Türkçe dersi, “Görsel Sunu” öğrenme alanı “Bilgi, düşünce ve izlenimlerini resim, şekil ve sembol kullanarak görselleştirir.”</p>	

EKİM	3.HAFTA	1	4. Soğuk ve sıcak renkleri ayırt eder(G.S.B.).	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	<p>☑Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>4. Sıcak Renkler: Güneşe yakın, güneşin renkleri: Sarı, kırmızı, turuncu. Soğuk Renkler: Mavi, yeşil, mor.</p>	<p>☑ 4. Türkçe dersi, “Görsel Okuma” öğrenme alanı “Renkleri tanı, anlamlandırır ve yorumlar.”</p>	<p>29 Ekim Cumhuriyet Bayramı ☞ 4 . Girişimcilik, 10 “İş yerlerini ve belli hizmetleri simgeleyen sembollerin anlamını bilir.”</p>
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME							
<p>☑ Ölçme ve değerlendirme açık uçlu sorular, derecelendirme ölçekleri, kontrol listeleri, öz değerlendirme, grup değerlendirme formları, gözlem formları, performans ve proje ödevleri, öğrenci süreç dosyaları vb. kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>							

İLKÖĞRETİM OKULLARI GÖRSEL SANATLAR DERSİ 5. SINIF YILLIK PLAN ÖRNEĞİ

ÖĞRENME ALANI: Görsel Sanatlarda Biçimlendirme (G.S.B.)

AY	HAFTA	SAAT	KAZANIMLAR	ETKİNLİKLER	AÇIKLAMALAR	DiĞER DERSLERLE İLİŞKİLENDİRME	ARA DİSİPLİNLER ATATÜRKÇÜLÜK
KASIM	1. HAFTA	1	4. Soğuk ve sıcak renkleri ayırt eder(G.S.B.). 10. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder(G.S.B.).	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>4. Sıcak Renkler: Güneşe yakın, güneşin renkleri: Sarı, kırmızı, turuncu. Soğuk Renkler: Mavi, yeşil, mor.</p>	<p>☑ 4. Türkçe dersi, “Görsel Okuma” öğrenme alanı “Renkleri tanımlar, anlamlandırır ve yorumlar.”</p> <p>☑ 10. Türkçe dersi, “Görsel Sunu” öğrenme alanı “Bilgi, düşünce ve izlenimlerini resim, şekil ve sembol kullanarak görselleştirir.”</p>	<p>☑ 4. Girişimcilik, 10 “İş yerlerini ve belli hizmetleri simgeleyen sembollerin anlamını bilir.”</p>
			5. Zıt renkleri kullanarak görsel çalışmalar yapar(G.S.B.).	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>5. Zıt Renkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sarı x mor • Kırmızı x yeşil • Mavi x turuncu 	<p>☑ 5. Türkçe dersi, “Görsel Sunu” öğrenme alanı, “Duygu, düşünce ve bilgilerini görselleştirmede renkleri kullanır.”</p>	<p>10-16 Kasım Atatürk Haftası</p>
KASIM	2. HAFTA	1					

KASIM	3.HAFTA	1	<p>5. Zıt renkleri kullanarak görsel çalışmalar yapar(G.S.B.).</p> <p>6. Çevresindeki renk uyumsuzluklarının farkına varır(G.S.B.).</p> <p>10. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder(G.S.B.).</p>	<p>Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.</p>	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>5. Zıt Renkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sarı x mor • Kırmızı x yeşil • Mavi x turuncu 	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>5. Zıt Renkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sarı x mor • Kırmızı x yeşil • Mavi x turuncu 	<p>[!] 5. Türkçe dersi, “Görsel Sunu” öğrenme alanı, “Duygu, düşünce ve bilgilerini görselleştirmede renkleri kullanır.</p> <p>[!] 10. Türkçe dersi, “Görsel Sunu” öğrenme alanı “Bilgi, düşünce ve izlenimlerini resim, şekil ve sembol kullanarak görselleştirir.”</p>	
KASIM	4.HAFTA	1	<p>5. Zıt renkleri kullanarak görsel çalışmalar yapar(G.S.B.).</p> <p>6. Çevresindeki renk uyumsuzluklarının farkına varır(G.S.B.).</p> <p>10. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder(G.S.B.).</p>	<p>Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.</p>	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>5. Zıt Renkler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sarı x mor • Kırmızı x yeşil • Mavi x turuncu 	<p>[!] 5. Türkçe dersi, “Görsel Sunu” öğrenme alanı, “Duygu, düşünce ve bilgilerini görselleştirmede renkleri kullanır.</p> <p>[!] 10. Türkçe dersi, “Görsel Sunu” öğrenme alanı “Bilgi, düşünce ve izlenimlerini resim, şekil ve sembol kullanarak görselleştirir.”</p>		

KASIM	5. HAFTA	1	<p>7. Merkezî, simetrik ve asimetric dengeyi ayirt ederek çalişmalarında kullanır(G.S.B.).</p> <p>8. Görsel doku oluşumunda; nokta, çizgi, renk, biçim ve leke tekrarlarının etkisini fark ederek çalişmalarında kullanır(G.S.B.).</p>	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklere bakınız.	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>7. Asimetrik Denge: Eşit ya da eşit olmayan görsel ağırlıktaki ve çekicilikteki öğelerin düzenlenmesidir.</p>	<p>[] 7. Matematik dersi, "Geometri" öğrenme alanı "Simetri alt öğrenme alanı, "Çokgenlerin simetri doğrularını belirler ve çizer." "Düzlemsel bir şeklin verilen simetri doğrusuna göre simetriğini çizer."</p>	<p>() Atatürkçülük ile ilgili Konular (7-10. Kazanım, 6. Konu)</p>
-------	----------	---	--	--	--	--	--

İLKÖĞRETİM OKULLARI GÖRSEL SANATLAR DERSİ 5. SINIF YILLIK PLAN ÖRNEĞİ
ÖĞRENME ALANI: Görsel Sanatlarda Biçimlendirme (G.S.B.)

AY	HAFTA	SAAT	KAZANIMLAR	ETKİNLİKLER	AÇIKLAMALAR	DİĞER DERSLERLE İLİŞKİLENDİRME	ARA DİSİPLİNLER ATATÜRKÇÜLÜK
ARALIK	1. HAFTA	1	7. Merkezî, simetrik ve asimetrik dengeyi ayırt ederek çalışmalarında kullanır(G.S.B.). 8. Görsel doku oluşumunda; nokta, çizgi, renk, biçim ve leke tekrarlarının etkisini fark ederek çalışmalarında kullanır(G.S.B.).	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır. 7. Asimetrik Denge: Eşit ya da eşit olmayan görsel ağırlıktaki ve çekicilikteki öğelerin düzenlenmesidir.	☐ 7. Matematik dersi, "Geometri" öğrenme alanı "Simetri alt öğrenme alanı, "Çokgenlerin simetri doğrularını belirler ve çizer." "Düzensel bir şeklin verilen simetri doğrusuna göre simetriğini çizer."	(1) Atatürkçülük ile ilgili Konular (7-10. Kazanım, 6. Konu)
ARALIK	2. HAFTA	1	7. Merkezî, simetrik ve asimetrik dengeyi ayırt ederek çalışmalarında kullanır(G.S.B.). 8. Görsel doku oluşumunda; nokta, çizgi, renk, biçim ve leke tekrarlarının etkisini fark ederek çalışmalarında kullanır(G.S.B.). 10. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder(G.S.B.).	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır. 7. Asimetrik Denge: Eşit ya da eşit olmayan görsel ağırlıktaki ve çekicilikteki öğelerin düzenlenmesidir.	☐ 7. Matematik dersi, "Geometri" öğrenme alanı "Simetri alt öğrenme alanı, "Çokgenlerin simetri doğrularını belirler ve çizer." "Düzensel bir şeklin verilen simetri doğrusuna göre simetriğini çizer." ☐ 10. Türkçe dersi, "Görsel Sunu" öğrenme alanı "Bilgi, düşünce ve izlenimlerini resim, şekil ve sembol kullanarak görselleştirir."	(1) Atatürkçülük ile ilgili Konular (7-10. Kazanım, 6. Konu)

ARALIK	3 HAFTA	1	<p>7. Merkezî, simetrik ve asimetric dengeyi ayirt ederek çalışmalarında kullanır(G.S.B.).</p> <p>9. Fotoğraflarda ve resimlerde kullanılan perspektifsel görüş açılarını belirler(G.S.B.).</p> <p>10. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder(G.S.B.).</p>	<p>Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.</p>	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli, araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>7. Asimetrik Denge: Eşit ya da eşit olmayan görsel ağırlıktaki ve çekicilikteki öğelerin düzenlenmesidir.</p> <p>9. Bakış Açılışları: Altıtan bakış (solucan bakışı), karşıdan bakış (cephne), üstten bakış (kuş bakışı), yandan bakış (balık gözü).</p>	<p>☐ 7. Matematik dersi, "Geometri" öğrenme alanı "Simetri alt öğrenme alanı, "Çokgenlerin simetri doğrularını belirler ve çizzer." "Düzlemsel bir şeklin verilen simetri doğrusuna göre simetriğini çizzer."</p> <p>☐ 10. Türkçe dersi, "Görsel Sunu" öğrenme alanı "Bilgi, düşünce ve izlenimlerini resim, şekil ve sembol kullanarak görselleştirir."</p>	<p>(!) Atatürkçülık İle İlgili Konular (7-10. Kazanım, 6. Konu)</p>
ARALIK	4 HAFTA	1	<p>7. Merkezî, simetrik ve asimetric dengeyi ayirt ederek çalışmalarında kullanır(G.S.B.).</p> <p>9. Fotoğraflarda ve resimlerde kullanılan perspektifsel görüş açılarını belirler(G.S.B.).</p> <p>10. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder(G.S.B.).</p>	<p>Verilen etkinlik örneklerine bakınız.</p>	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli, araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>7. Asimetrik Denge: Eşit ya da eşit olmayan görsel ağırlıktaki ve çekicilikteki öğelerin düzenlenmesidir.</p> <p>9. Bakış Açılışları: Altıtan bakış (solucan bakışı), karşıdan bakış (cephne), üstten bakış (kuş bakışı), yandan bakış (balık gözü).</p>	<p>☐ 7. Matematik dersi, "Geometri" öğrenme alanı "Simetri alt öğrenme alanı, "Çokgenlerin simetri doğrularını belirler ve çizzer." "Düzlemsel bir şeklin verilen simetri doğrusuna göre simetriğini çizzer."</p> <p>☐ 10. Türkçe dersi, "Görsel Sunu" öğrenme alanı "Bilgi, düşünce ve izlenimlerini resim, şekil ve sembol kullanarak görselleştirir."</p>	<p>(!) Atatürkçülık İle İlgili Konular (7-10. Kazanım, 6. Konu)</p>

İLKÖĞRETİM OKULLARI GÖRSEL SANATLAR DERSİ 5. SINIF YILLIK PLAN ÖRNEĞİ

ÖĞRENME ALANI: Görsel Sanatlarda Biçimlendirme (G.S.B.) Görsel Sanat Kültürü (G.S.K.)

AY	HAFTA	SAAT	KAZANIMLAR	ETKİNLİKLER	AÇIKLAMALAR	DİĞER DERSLERLE İLİŞKİLENDİRİME	ARA DİSİPLİNLER ATATÜRKÇÜLÜK
OCAK	2. HAFTA	1	<p>7. Merkezî, simetrik ve asimetric dengeyi ayirt ederek çalışmalarında kullanır(G.S.B.).</p> <p>9. Fotoğraflarda ve resimlerde kullanılan perspektifsel görüş açılarını belirler(G.S.B.).</p> <p>10. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder(G.S.B.).</p>	<p>Kazanımlarla ilgili örneklerine verilen etkinlik örneklerine bakınız.</p>	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli, araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>7. Asimetrik Denge: Eşit ya da eşit olmayan görsel ağırlıktaki ve çekicilikteki öğelerin düzenlenmesidir.</p> <p>9. Bakış Açıkları: Alttan bakış (solucan bakış), karşıdan bakış (cephes), üstten bakış (kuő bakış), yandan bakış (balık gözü).</p>	<p>☐ 7. Matematik dersi, "Geometri" öğrenme alanı "Simetri alt öğrenme alanı, "Çokgenlerin simetri doğrularını belirler ve çizer." "Düzlemsel bir şeklin verilen simetri doğrusuna göre simetriğini çizer."</p> <p>☐ 10. Türkçe dersi, "Görsel Sunu" öğrenme alanı "Bilgi, düşünce ve izlenimlerini resim, şekil ve sembol kullanarak görselleştirir."</p>	<p>(!) Atatürkçülık İle İlgili Konular (7-10. Kazanım, 6. Konu)</p>

CAK	3. HAFTA	1	1. Bir eserin, görsel sanatların hangi dalıma ait olduğunu ayırt eder(G.S.K.).	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli, araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>1. Görsel Sanatların Dalları: Resim, grafik, baskı resim, heykel, seramik, mimari, tekstil, fotoğraf, karikatür ile sınırlandırılabilir.</p>	<p>(!) Atatürkçülük ile ilgili Konular (1. Kazanım, 7. Konu)</p>	
OCAK	4. HAFTA	1	1. Bir eserin, görsel sanatların hangi dalıma ait olduğunu ayırt eder(G.S.K.).	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli, araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>1. Görsel Sanatların Dalları: Resim, grafik, baskı resim, heykel, seramik, mimari, tekstil, fotoğraf, karikatür ile sınırlandırılabilir.</p>	<p>(!) Atatürkçülük ile ilgili Konular (1. Kazanım, 7. Konu)</p>	
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME							
<p>📖 Ölçme ve değerlendirme açık uçlu sorular, derecelendirme ölçekleri, kontrol listeleri, öz değerlendirme, grup değerlendirme formları, gözlem formları, performans ve proje ödevleri, öğrenci süreç dosyaları vb. kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>							

İLKÖĞRETİM OKULLARI GÖRSEL SANATLAR DERSİ 5. SINIF YILLIK PLAN ÖRNEĞİ

ÖĞRENME ALANI: Görsel Sanatlarda Biçimlendirme (G.S.B.) Görsel Sanat Kültürü (G.S.K.)

AY	HAFTA	SAAT	KAZANIMLAR	ETKİNLİKLER	AÇIKLAMALAR	DİĞER DERSLERLE İLİŞKİLENDİRME	ARA DİSİPLİNLER ATATÜRKÇÜLÜK
ŞUBAT	3. HAFTA	1	2. Aynı konunun değişik teknik, malzeme ve anlatım biçimleriyle ifade edilebileceğini bilir(G.S.K.). 10. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder(G.S.B.).	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli, araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.		2. Özel Eğitim, "1. Kişilerin yetenek, beceri ve güçlerinin değişik olabileceğinin farkına varır."
ŞUBAT	4. HAFTA	1	2. Aynı konunun değişik teknik, malzeme ve anlatım biçimleriyle ifade edilebileceğini bilir(G.S.K.). 10. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder(G.S.B.).	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli, araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.		2. Özel Eğitim, "1. Kişilerin yetenek, beceri ve güçlerinin değişik olabileceğinin farkına varır."

ŞUBAT	5. HAFTA	1	2. Aynı konunun değişik teknik, malzeme ve anlatım biçimleriyle ifade edilebileceğini bilir(G.S.K.). 10. Duygu, düşünce ve izlenimlerini çeşitli görsel sanat teknikleriyle ifade eder(G.S.B.).	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	[] Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli, araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.		➔ 2. Özel Eğitim, “1. Kişilerin yetenek, beceri ve güçlerinin değişik olabileceğinin farkına varır.”
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME							
[] Ölçme ve değerlendirme açık uçlu sorular, derecelendirme ölçekleri, kontrol listeleri, öz değerlendirme formları, gözlem formları, performans ve proje ödevleri, öğrenci süreç dosyaları vb. kullanılarak değerlendirme yapılabilir.							

İLKÖĞRETİM OKULLARI GÖRSEL SANATLAR DERSİ 5. SINIF YILLIK PLAN ÖRNEĞİ

ÖĞRENME ALANI: Görsel Sanat Kültürü (G.S.K.)

AY	HAFTA	SAAT	KAZANIMLAR	ETKİNLİKLER	AÇIKLAMALAR	DİĞER DERSLERLE İLİŞKİLENDİRME	ARA DİSİPLİNLER ATATÜRKÇÜLÜK
MART	2. HAFTA	1	3. Beğenilerin, zaman, eğitim, kültür vb. etkenlere göre değişebileceğini fark eder(G.S.K.).	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli, araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.		
MART	3. HAFTA	1	3. Beğenilerin, zaman, eğitim, kültür vb. etkenlere göre değişebileceğini fark eder(G.S.K.).	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli, araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.		

MART	4.HAFTA	1	4. Uzak ve yakın çevresindeki doğal ve tarihi güzellikleri tanır (G.S.K.).	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	<p>[!] Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli, araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p>	<p>☐ 4. Sosyal Bilgiler dersi, “Kültür ve Miras” öğrenme alanı, “Adım Adım Türkiye” ünitesi, “Çevresindeki ve ülkemizin çeşitli yerlerindeki doğal varlıklar ile tarihi mekânları, nesnelere ve yapıtları tanır.”, “Ülkemizin çeşitli yerlerindeki kültürel özelliklere örnekler verir.</p>	<p>✈ 4. İnsan Hakları ve Vatandaşlık, 56. Çevrenin korunması ve gelecek kuşaklara aktarılmasını bir vatandaşlık görevi olduğuna uygun davranışlar gösterir.</p>
------	---------	---	--	--	---	--	--

MART	5. HAFTA	1	<p>5. Uzak ve yakın çevresindeki doğal güzelliklerin, kültürel yapıların özelliklerinin bozulmaması gerektiğini nedenleri ile açıklar(G.S.K.).</p> <p>6. Uzak ve yakın çevresinin doğal ve tarihî güzelliklerini görsel çalışmalarında kaynak olarak kullanır(G.S.K.).</p>	<p>Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.</p>	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli, araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>6. Renkli çalışmalar, tercih edilen araç-gerece göre yapılmalıdır.</p>		
------	----------	---	--	---	---	--	--

İLKÖĞRETİM OKULLARI GÖRSEL SANATLAR DERSİ 5. SINIF YILLIK PLAN ÖRNEĞİ

ÖĞRENME ALANI: Görsel Sanat Kültürü (G.S.K.)

AY	HAFTA	SAAT	KAZANIMLAR	ETKİNLİKLER	AÇIKLAMALAR	DiĞER DERSLERLE İLİŞKİLENDİRME	ARA DİSİPLİNLER ATATÜRKÇÜLÜK
----	-------	------	------------	-------------	-------------	--------------------------------	------------------------------

NİSAN	1.HAFTA	1	<p>5. Uzak ve yakın çevresindeki doğal güzelliklerin, kültürel yapıların özelliklerinin bozulmaması gerektiğini nedenleri ile açıklar(G.S.K.).</p> <p>6. Uzak ve yakın çevresinin doğal ve tarihî güzelliklerini görsel çalışmalarında kaynak olarak kullanılır(G.S.K.).</p>	<p>Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.</p>	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>6. Renkli çalışmalar, tercih edilen araç-gerece göre yapılmalıdır.</p>		
NİSAN	2.HAFTA	1	<p>5. Uzak ve yakın çevresindeki doğal güzelliklerin, kültürel yapıların özelliklerinin bozulmaması gerektiğini nedenleri ile açıklar(G.S.K.).</p> <p>6. Uzak ve yakın çevresinin doğal ve tarihî güzelliklerini görsel çalışmalarında kaynak olarak kullanılır(G.S.K.).</p>	<p>Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.</p>	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>6. Renkli çalışmalar, tercih edilen araç-gerece göre yapılmalıdır.</p>		
NİSAN	3.HAFTA	1	<p>7. Sanatçı - zanaatçı ayrımını yapar.</p>	<p>Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.</p>	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>7. Sanatçı: Sanatla profesyonel bir şekilde uğraşan kimse. Zanaatçı: Daha çok teknik yeteneğe ve ustalığa dayanarak üretim yapan kimse.</p>		

NİSAN	4.HAFTA	1	7. Sanatçı - zanaatçı ayrımını yapar(G.S.K.).	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>7. Sanatçı: Sanatla profesyonel bir şekilde uğraşan kimse. Zanaatçı: Daha çok teknik yeteneğe ve ustalığa dayanarak üretim yapan kimse.</p>		23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME							
<p>📖 Ölçme ve değerlendirme açık uçlu sorular, derecelendirme ölçekleri, kontrol listeleri, öz değerlendirme, grup değerlendirme formları, gözlem formları, performans ve proje ödevleri, öğrenci süreç dosyaları vb. kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>							

İLKÖĞRETİM OKULLARI GÖRSEL SANATLAR DERSİ 5. SINIF YILLIK PLAN ÖRNEĞİ

ÖĞRENME ALANI: Görsel Sanat Kültürü (G.S.B.) Müze Bilinci (M.B.)

AY	HAFTA	SAAT	KAZANIMLAR	ETKİNLİKLER	AÇIKLAMALAR	DİĞER DERSLERLE İLİŞKİLENDİRİLMİŞ	ARA DİSİPLİNLER ATATÜRKÇÜLÜK
MAYIS	1.HAFTA	1	<p>1. Müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. ziyaretleri yapmaya istek duyar(M.B.)</p> <p>5. Uzak ve yakın çevresindeki doğal güzelliklerin, kültürel yapıların özelliklerinin bozulmaması gerektiğini nedenleri ile açıklar(G.S.K.).</p>	<p>Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.</p>	<p>!Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>1. İmkan dahilinde ve “Müzeler Haftası” (18 – 24 Mayıs) kapsamında, yakın çevrede bulunan bir müze, ören yeri, tarihî eser veya anıt ziyareti edilmelidir.</p>		

MAYIS	2.HAFTA	1	<p>1. Müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. ziyaretleri yapmaya istek duyar(M.B.).</p> <p>2. Müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. yerlerde edindiği bilgileri ve gördüğü eserlerin tarihle ilişkisini arkadaşları ile tartışır(M.B.).</p> <p>6. Uzak ve yakın çevresinin doğal ve tarihî özelliklerini görsel çalışmalarında kaynak olarak kullanır(G.S.K.).</p>	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>1. İmkan dahilinde ve “Müzeler Haftası” (18 – 24 Mayıs) kapsamında, yakın çevrede bulunan bir müze, ören yeri, tarihî eser veya anıt ziyaret edilmelidir.</p> <p>2. Müze veya ören yerine ziyaret gerçekleştirilemezse, sınıf içerisinde müzeyi tanıtıcı görsel doküman ve materyaller incelenmelidir.</p>		
MAYIS	3.HAFTA	1	<p>3. Restorasyon ve konservasyonun amacını açıklar(M.B.).</p> <p>4. Gördüğü tarihi eserlerden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar(M.B.).</p>	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>3. Restorasyon: Bir sanat yapıtını ya da insanlık tarihine tanıklık eden herhangi bir nesneyi korumak ve gerektiğinde olabildiğince ilk hâline getirmek amacıyla, bu yapıtı / nesneyi sağlamlaştırmaya ve yıpranma sürecini durdurmaya yönelik işlemlerin tümü.</p> <p>Konservasyon: Arkeolojide bir eseri olduğu gibi muhafaza etme yöntemi.</p>		<p>19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı</p>

MAYIS	4.HAFTA	1	<p>3. Restorasyon ve konservasyonun amacını açıkla(M.B.).</p> <p>4. Gördüğü tarihi eserlerden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar(M.B.).</p>	<p>Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.</p>	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p> <p>3. Restorasyon: Bir sanat yapıtını ya da insanlık tarihine tanıklık eden herhangi bir nesneyi korumak ve gerektiğinde olabildiğince ilk hâline getirmek amacıyla, bu yapıtı / nesneyi sağlamlaştırmaya ve yıpranma sürecini durdurmaya yönelik işlemlerin tümü.</p> <p>Konservasyon: Arkeolojide bir eseri olduğu gibi muhafaza etme yöntemi.</p>		
MAYIS	5.HAFTA	1	<p>4. Gördüğü tarihi eserlerden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar(M.B.).</p> <p>5. Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar(M.B.).</p>	<p>Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.</p>	<p>[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.</p>		
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME							
<p>📖 Ölçme ve değerlendirme açık uçlu sorular, derecelendirme ölçekleri, kontrol listeleri, öz değerlendirme, grup değerlendirme formları, gözlem formları, performans ve proje ödevleri, öğrenci süreç dosyaları vb. kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>							

İLKÖĞRETİM OKULLARI GÖRSEL SANATLAR DERSİ 5. SINIF YILLIK PLAN ÖRNEĞİ

ÖĞRENME ALANI: Görsel Sanat Kültürü (G.S.B.) Müze Bilinci (M.B.)

AY	HAFTA	SAAT	KAZANIMLAR	ETKİNLİKLER	AÇIKLAMALAR	DİĞER DERSLERLE İLİŞKİLENDİRME	ARA DİSİPLİNLER ATATÜRKÇÜLÜK
HAZİRAN	1.HAFTA	1	4. Gördüğü tarihi eserlerden yola çıkarak görsel tasarımlar yapar(M.B.). 5. Ülkemizin müze, ören yeri, tarihî eser, anıt vb. zenginliklere sahip olmasından gurur duyar(M.B.).	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.		
HAZİRAN	2.HAFTA	1	Yıl sonu sergi hazırlıkları	Kazanımlarla ilgili olarak programda verilen etkinlik örneklerine bakınız.	[!]Tercih edilen araç - gereçler en az bir ders öncesinden öğrencilere bildirilmeli; araç - gereç ve teknik seçimlerinde öğrencilerin ilgi ve istekleri dikkate alınmalıdır.		

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Ölçme ve değerlendirme açık uçlu sorular, derecelendirme ölçekleri, kontrol listeleri, öz değerlendirme, grup değerlendirme formları, gözlem formları, performans ve proje ödevleri, öğrenci süreç dosyaları vb. kullanılarak değerlendirme yapılabilir.